

Uppföljning av regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service

Budgetåret 2022

Vårt diarienummer Å2021-2437

N2018/05858

[Klicka här för att ange text.](#)

Redovisning av regionala företagsstöd, projektverksamhet och stöd till kommersiell service

Beslutet att godkänna denna delrapport har fattats av generaldirektör Elisabeth Backteman.

Handläggningen har gjorts av Richard From, Malin Carlberg, Ola Lundman, Pär-Ove Bergquist, Imber Råbock, Maria Weimer Löfvenberg, Eva Hagsten och Federica Calidoni. Den sistnämnda var föredragande för ärendet.

Östersund, 22 juni 2023

Elisabeth Backteman

Federica Calidoni

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Störst belopp går till projektverksamhet.....	7
Ett starkt fokus på innovation och företagande.....	7
Mest stöd till norra Sverige.....	10
1. Inledning.....	11
2. Stöd inom det regionala utvecklingsarbetet.....	13
2.1 Selektiva regionala företagsstöd.....	14
Investeringsstöd.....	14
Främjandestöd.....	14
2.2 Transportbidrag.....	15
2.3 Stöd till kommersiell service.....	15
2.4 Stöd till projektverksamhet.....	16
3. Selektiva regionala företagsstöd.....	18
3.1 Övergripande bild.....	18
Utveckling senaste åren.....	18
Geografisk spridning.....	19
3.2 Investeringsstöd.....	20
Utveckling senaste åren.....	20
Geografisk spridning.....	21
Branschfördelning.....	22
Sammanfattning.....	23
3.3 Främjandestöd.....	23
Utveckling senaste åren.....	23
Geografisk spridning.....	25
Branschfördelning.....	26
Sammanfattning.....	26
3.4 Redovisning av enskilda stödtyper.....	27
Regionalt investeringsstöd.....	27
Affärsutvecklingscheckar.....	27
Särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling.....	29
Innovationsstöd.....	31
Sammanfattning.....	33
4. Transportbidrag.....	35
Utveckling senaste åren.....	35

Geografisk spridning	36
Branschfördelning	37
Transportbidrag fördelat på företagsstorlek.....	37
Transportbidrag fördelat på branscher	40
Transportbidrag fördelat på transportslag	40
De tio största mottagarna av transportbidrag	41
Sammanfattning	42
5. Stöd till kommersiell service.....	43
Utveckling senaste åren	43
Geografisk spridning	45
Branschfördelning.....	48
Sammanfattning.....	49
6. Stöd till projektverksamhet.....	51
6.1 Regionalt beslutad projektverksamhet.....	51
Utveckling senaste åren.....	51
Geografisk spridning.....	54
Finansiering av stöd till projektverksamhet mellan olika aktörsgupper.....	55
Sammanfattning.....	58
6.2 Tillväxtverkets projektverksamhet	59
Utveckling senaste året.....	59
Geografisk spridning.....	60
Sammanfattning.....	62
7. Verksamhetsbidrag till Hela Sverige ska leva och Skärgårdarnas Riksförbund	64
7.1 Hela Sverige ska leva.....	64
7.2 Skärgårdarnas Riksförbund	64
8. Fördjupad finansieringsbild av den regionala projektverksamheten.....	65
Verksamhetslogik och resultatkedjor	65
Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	67
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	69
Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet.....	71
Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem.....	73
Geografisk spridning	77
Medfinansiering.....	78
Tillväxtverkets projektmedel per resultatkedja	79

Sammanfattning	80
9. Jämställdhet inom företagsstöden	81
Andel män och kvinnor i företagsledning och styrelse	81
Sammanfattning	83
10. Analys av utvecklingen för företag som beviljades regionala stöd eller bidrag 2017.....	84
Bilaga 1. Stödområden.....	92
Bilaga 2. Regionalt investeringsstöd beviljat 2022 av Tillväxtverket, i miljoner kronor och antal.....	94
Bilaga 3. Regionalt investeringsstöd beviljat 2022 av regioner, i miljoner kronor och antal.....	95
Bilaga 4. Översättningsnycklar Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030	96
Bilaga 5. Beviljat stöd till regionala projekt, per län och strategiskt område, i miljoner kronor 2022	100
Bilaga 6. Total finansiering av stöd till projektverksamhet per aktörsgrupp, i miljoner kronor och procent.	101
Bilaga 7. Samtliga statliga medfinansiärer under 2022.....	102
Bilaga 8. Resultatkedjor	103
Bilaga 9. Länsbeskrivningar	104
Bilaga 10. Fördjupad jämställdhetsredovisning	125
Bilaga 11. Metod för framskrivning av antal anställda i företag med investerings- eller främjandestöd	127

[Klicka här för att ange text.](#)

Sammanfattning

Tillväxtverket har årligen i uppdrag att redovisa regionala företagsstöd, projektverksamhet och stöd till kommersiell service.

Anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder får användas till utgifter för statsbidrag till projektverksamhet (inklusive riskkapitalfonder, lånefonder och garantifonder), regionala företagsstöd, ersättning för vissa kreditförluster samt stöd till kommersiell service. Vidare får anslaget användas för viss administration, uppföljning och utvärdering samt viss central utvecklingsverksamhet.

Anslag 1:2 Transportbidrag avser kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor och stimulerar till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv.

Det beviljade stödet från anslag 1:1 och 1:2 uppgick till **1 983** miljoner kronor år 2022, vilket motsvarar en ökning med 289 miljoner kronor sedan året innan.

Den totala ökningen kan främst förklaras av att beviljade medel till projektverksamhet ökade med 340 miljoner samtidigt som företagsstöden minskade med 141 miljoner.

Störst belopp går till projektverksamhet

Anslag 1:1 och 1:2 förmedlas via fem finansieringskällor, där mest resurser går till projekt och olika företagsstöd. I Tabell 1. Anslag 1:1 och 1:2 fördelat på olika finansieringskällor, i miljoner kronor och procent, år 2022. Tabell 1 ser vi att projektverksamhet stod för 42 procent av totalen och transportbidraget för 26 procent under 2022. Vi kan även konstatera att de selektiva företagsstöden (investering- och främjandestöd) har minskat väsentligen. Detta är i linje med de siffror vi rapporterade innan coronapandemin.

Tabell 1. Anslag 1:1 och 1:2 fördelat på olika finansieringskällor, i miljoner kronor och procent, år 2022.*

Finansieringskälla	Anslag	Beviljade medel	Andel
Projektverksamhet	1:1	829	42 %
Investeringsstöd	1:1	445	22 %
Främjandestöd	1.1	93	5 %
Transportbidrag	1:2	510	26 %
Kommersiell service	1.1	106	5 %
Totalt		1 983	100 %

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

*Stöden beviljas av regionerna och Tillväxtverket.

Ett starkt fokus på innovation och företagande

Tabell 2 redogör för finansieringens innehåll i förhållande till de strategiska områden som lyfts fram i Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030¹ (hädanefter nationella strategin) (se kapitel 1). Denna sammanställning visar att 81 procent av det totala stödbeloppet (1 983 mnkr) gick till satsningar på innovation, entreprenörskap och företagande, detsamma som under året 2021. En förklaring till det är att tre av fem finansieringskällor, helt och hållet, rymms inom denna prioritering (investeringsstöd, främjandestöd och transportbidrag).

¹ Regeringen (2021). *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030*, Skr. 2020/21:133.

En annan förklaring har att göra med Europeiska Regionala utvecklingsfondens (Eruf) innehåll och upplägg. Eruf-programmen är särskilt inriktade på frågor kring innovation, entreprenörskap och företagande och de har en styrande effekt på hur 1:1-medlen används.

Tabell 2. Anslag 1:1 och 1:2 i förhållande till den nationella strategin, i miljoner kronor, år 2022.*

Strategiska områden/ Finansieringskälla	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem	Kompetens-försörjning och kompetensutveckling i hela landet	Internationellt samarbete	Övriga insatser	Totalt beviljat stöd
Investeringsstöd	445,3						445,3
Regionalt investeringsstöd	245,5						245,5
Särskilt investeringsstöd och företagsutveckling	133,2						133,2
Stöd till nystartade företag	32,5						32,5
Stöd till energieffektivitets- åtgärder	6,2						6,2
Stöd till bredbandsinfrastruktur	18,0						18,0
Stöd till idrottsinfrastruktur och multifunktionell rekreationsinfrastruktur	9,9						9,9
Främjandestöd	93,2						93,2
Stöd till konsulttjänster	19,7						19,7
Särskilt investeringsstöd och företagsutveckling	50,8						50,8
Stöd till deltagande i mässor	0,41						0,4
Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt	18,7						18,7
Innovationsstöd	2,1						2,1
Stöd till utbildning	0,7						0,7
Stöd till kommersiell service		105,5					105,5
Transportbidrag	509,8						509,8
Stöd till projektverksamhet	552,4	60,1	21,5	127,0	22,2	45,8	829,0
Regionalt	505,6	60,1	21,5	77,4	18,1	45,8	728,5
Tillväxtverket	46,8			49,6	4,1		100,5
Totalt	1 600,7	165,6	21,5	127,0	22,2	45,8	1 982,8

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

*Investeringsstöd, främjandestöd och transportbidrag kategoriseras automatiskt under strategiskt område *Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet* eftersom stödet beviljas direkt till företag.

Mest stöd till norra Sverige

De största beloppen beviljades i Västerbotten, Norrbotten, Jämtland, Västernorrland, och Gävleborg. Dessa län svarade för två tredjedelar av totalsumman på 1 983 miljoner. Detta innebär att 1:1 medlen, i stor utsträckning, har använts till att främja en hållbar utveckling och konkurrenskraft i gleset befolkade regioner. Tonvikten på våra nordligaste län är stabil över tid.

Tabell 3. Anslag 1:1 och 1:2 fördelat på län, i miljoner kronor, år 2022.

Län	Investeringsstöd	Främjandestöd	Stöd till kommersiell service	Transportbidrag	Projektmedel	Totalt beviljat stöd
Stockholm		0,6	4,0		6,6	11,2
Uppsala		0,2	2,0		13,5	15,7
Södermanland		0,2	0,6		26,7	27,5
Östergötland	0,5	2,0	4,6		15,8	22,9
Jönköping		2,0	6,6		32,1	40,7
Kronoberg		5,1	6,3		18,3	29,7
Kalmar	1,7	3,7	7,1		38,1	50,6
Gotland			0,1		64,5	64,6
Blekinge	1,9	2,7	1,9		43,3	49,8
Skåne		2,1	0,2		26,6	28,7
Halland		7,7	0,9		3,4	12,0
Västra Götaland	31,6	4,3	6,7		45,8	88,4
Värmland	28,6	0,7	6,6		44,7	80,6
Örebro	14,0	1,5	2,8		27,2	45,5
Västmanland	3,9	8,7	1,1		24,8	38,5
Dalarna	30,7	3,2	5,0		37,7	76,6
Gävleborg	39,8	2,4	5,2		62,0	109,4
Västernorrland	97,9	15,9	7,6	57,6	31,6	210,6
Jämtland	88,1	13,0	7,6	67,2	37,4	213,3
Västerbotten	52,8	13,2	19,8	222,1	94,5	402,4
Norrbotten	53,7	4,0	8,5	162,9	134,3	363,4
Totalt	445,3	93,2	105,5	509,8	829,0	1 982,8

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

1. Inledning

Den regionala utvecklingspolitiken, vilken finns beskriven under statens utgiftsområde 19 *Regional utveckling*, har målet *utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet*.² Ett av de verktyg regionerna har för att arbeta mot målet i politikområdet är de särskilda medel som regeringen årligen anslår genom anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder, vilka ska bidra till genomförandet av strategiska satsningar i det regionala utvecklingsarbetet. De medel som regionerna tilldelas är fördelade på regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service.

Tillväxtverket har i uppdrag att årligen rapportera om regionala företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service i enlighet med myndighetens regleringsbrev. Även transportbidraget (Anslag 1:2), vilket handläggs av Tillväxtverket, finns med i redovisningen.

I mars 2021 överlämnade regeringen skrivelsen *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030* till riksdagen.³ Strategin med dess strategiska områden och prioriteringar är vägledande för inriktningen av de regionala utvecklingsstrategierna och styrande för vad de statliga medlen för regionalt utvecklingsarbete på anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling får användas till. Uppföljningen av företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service har fram till och med 2020 gjorts utifrån den tidigare nationella strategins prioriteringar och fokusområden samt även inriktningar i Nyps2020.⁴

Regionerna rapporterade under 2022 i Nyps2020 i enlighet med den tidigare nationella strategins prioriteringar och fokusområden samt inriktningar. Detta gjordes även 2021. Tillväxtverket har sedan kodat om rapporteringarna enligt den nya nationella strategin. Se Bilaga 4 för en utförlig beskrivning av de översättningsnycklar som Tillväxtverket har tagit fram för att klassificera om insatser i Nyps2020 till den nya nationella strategin. Från och med 2023 kommer Nyps2020 att vara uppdaterad enligt den föreliggande nationella strategin.

Nyps2020 bygger på en självrapportering från regionernas sida där de enligt regleringsbrev för anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder 2022 ska registrera i Nyps senast tre veckor efter fattat beslut. Den regionala utvecklingspolitiken genomförs i en decentraliserad form, där betydande ansvar och beslutsrätt ligger hos regionala aktörer. Hur regionerna använder och rapporterar i Nyps2020 varierar, vilket påverkar kvalitén i data. För att förbättra kvalitén har Tillväxtverket dels erbjudit stöd och utbildning till relevanta aktörer, dels efterfrågat korrigeringar vid uppenbara fel. Vår bedömning är att de uppgifter som presenteras i rapporten håller en ändamålsenlig kvalitet över lag.

Tillväxtverket har tidigare tagit fram underlag som kan användas för att prognosticera utvecklingen av antalet anställda i företag som beviljats investerings- eller främjandestöd.

² prop. 2019/20:1 utg.omr. 19, bet 2019/20:NU2, rskr. 2019/20:113

³ *Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030* ersätter *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020*.

⁴ Den statistik som redovisas är hämtad ur handläggningssystemet Nyps2020 med följande undantag: a) texten om kommersiell service kompletteras med uppgifter från Jordbruksverket, b) information kring antal anställda tillhandahålls av Statistiska Centralbyrån, c) de projektexempel som beskrivs i Bilaga 9 kommer från de regionala beslutsfattarna samt d) uppgifter om kostnader för att driva handläggningssystemet Nyps sammanställs från Tillväxtverkets interna ekonomisystem.

Metoden för denna beräkning är ett rullande genomsnitt över en förutbestämd tidsperiod. För mer information se Bilaga 11.

Den fortsatta texten inleds med en kort bakgrund till de olika stöd inom det regionala utvecklingsarbetet (kapitel 2), vilket följs av en redogörelse för respektive stöd (kapitel 3–7). Denna genomgång är beskrivande och speglar rapportens uppföljande syfte.

I kapitel 8 ges en detaljerad bild av regionernas projektverksamhet utifrån det nya uppföljningssystemet. I kapitel 9 beskrivs företagsstöden utifrån ett jämställdhetsperspektiv och i kapitel 10 presenteras en analys av insatsernas effekt på förädlingsvärde och arbetsproduktivitet.⁵

Till rapporten hör följande bilagor:

- Bilaga 1: Stödområden för investeringsstöd och transportbidrag
- Bilaga 2: Regionalt investeringsstöd beviljat av Tillväxtverket
- Bilaga 3: Regionalt investeringsstöd beviljat av regionerna
- Bilaga 4: Översättningsnycklar Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030
- Bilaga 5: Beviljat stöd till regionala projekt, per län och prioritering, i miljoner kronor
- Bilaga 6: Total finansiering av stöd till projektverksamhet per aktörsgrupp
- Bilaga 7: Samtliga statliga medfinansierare under 2021
- Bilaga 8: Resultatkedjor
- Bilaga 9: Länsbeskrivningar
- Bilaga 10: Fördjupad jämställdhetsredovisning
- Bilaga 11: Metod för framskrivning av antal anställda i företag med investerings- eller främjandestöd

⁵ Kapitel 10 presenterar bland annat den effektiva sysselsättningsökning för företag som har sökt stöd och jämför stödföretag med kontrollgrupp.

2. Stöd inom det regionala utvecklingsarbetet

Här presenteras de stödtyper som ligger till grund för det regionala utvecklingsarbetet. Vi sammanfattar insatsernas mål och innehåll samt redovisar vem som beviljar medel och under vilka förutsättningar. Åtgärderna skiljer sig åt på ett grundläggande sätt. Vissa eftersträvar en hållbar utveckling och konkurrenskraft på företagsnivå, medan andra har ett bredare syfte, där det bland annat handlar om en säkrad varuförsörjning i vissa delar av landet.

Anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder får användas till utgifter för statsbidrag till projektverksamhet (inklusive riskkapitalfonder, lånefonder och garantifonder), regionala företagsstöd, ersättning för vissa kreditförluster samt stöd till kommersiell service. Vidare får anslaget användas för viss administration, uppföljning och utvärdering samt viss central utvecklingsverksamhet.

Tabell 4. Anslagsutveckling 1:1 Regionala Utvecklingsåtgärder, i miljoner kronor.

Budgetår		Belopp
2015	Utfall	1 410
2016	Utfall	1 523
2017	Utfall	1 397
2018	Utfall	1 979
2019	Utfall	1 578
2020	Utfall	1 587
2021	Utfall	1 531
2022	Utfall	1 582
2023	Budget	1 993
2024	Beräknat	2 028
2025	Beräknat	2 087

Källa: Budgetpropositionen 2017 och Budgetpropositionen 2023.

Anslag 1:2 Transportbidrag avser kompensation till företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor och stimulerar till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv.

Tabell 5. Anslagsutveckling 1:2 Transportbidrag, i miljoner kronor.

Budgetår		Belopp
2015	Utfall	354
2016	Utfall	375
2017	Utfall	396
2018	Utfall	428
2019	Utfall	440
2020	Utfall	430
2021	Utfall	415
2022	Utfall	510
2023	Budget	508
2024	Beräknat	451
2025	Beräknat	456

Källa: Budgetpropositionen 2017 och Budgetpropositionen 2023.

2.1 Selektiva regionala företagsstöd

Det är framför allt regionerna som beviljar företagsstöd. Regionalt investeringsstöd där investeringar överstiger 25 miljoner kronor beslutas av Tillväxtverket.

Inriktningen av de regionala företagsstöden styrs av den nationella strategin med strategiska områden och prioriteringar, vilka är vägledande för de regionala utvecklingsstrategierna och styrande för vad de statliga medlen för regionalt utvecklingsarbete på anslaget 1:1 får användas till. Inriktningen styrs även av förordningar. Regionerna prioriterar beviljandet av sina regionala företagsstöd med utgångspunkt i de regionala utvecklingsstrategierna och de specifika regionala förutsättningar som gäller. Storleken på anslaget samt om länet har hela eller delar av sitt län inom ett stödområde styr prioriteringen av vilka företagsstöd man väljer att jobba med. Därför ser beviljandet olika ut i olika delar av landet.

Företagsstöden kan delas upp i investeringsstöd och främjandestöd, mot bakgrund av förordningarna (2015:210) och (2015:211).

Investeringsstöd

Förordning (2015:211) om statligt stöd till regionala investeringar samlar olika stödtyper för investeringar. Investeringsstöd ges för att uppmuntra till investeringar som annars inte hade genomförts, framför allt i maskiner, byggnader samt forskning och utveckling. Stöden ska stärka företagets konkurrenskraft, men även främja en hållbar regional utveckling, och sorteras utifrån följande kategorier:

- Stöd till nystartade företag
- Särskilt investeringsstöd till små och medelstora företag
- Regionalt investeringsstöd i stödområde
- Investeringsstöd till forskningsinfrastruktur
- Investeringsstöd till energieffektivitetsåtgärder
- Investeringsstöd till bredbandsinfrastruktur
- Investeringsstöd till lokal infrastruktur.

Insatserna ovan genomförs i hela landet, förutom regionalt investeringsstöd som endast får beviljas i stödområde 1, 2 och 3 (Bilaga 1).

Främjandestöd

Främjandestöden vänder sig till små och medelstora företag i hela landet och ges i form av antingen lån eller bidrag. Syftet med insatserna är att stärka företagets konkurrenskraft. De används vanligen till produktutveckling, marknadsföring och till olika åtgärder för ett livslångt lärande. Precis som investeringsstöden kan främjandestöden delas upp i olika kategorier och insatstyper. Denna indelning bestäms av förordning (2015: 210) och ser ut så här:

- Mässdeltagande
- Kostnader vid europeiskt territoriellt samarbete
- Innovationsstöd
- Stöd till konsulttjänster
- Stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt
- Stöd till innovationskluster
- Stöd till process- och organisationsinnovation
- Stöd till utbildning
- Stöd till företagsutveckling (däribland checkar, samverkansprojekt och mikrobidrag)

2.2 Transportbidrag

Transportbidraget ska dels kompensera för kostnadsnackdelar, dels stimulera till en höjd förädlingsgrad. Grunden är att företag på vissa platser har betydande transportkostnader för de varor som de tillverkar och att de, åtminstone delvis, bör kompenseras för detta.

Transportbidraget är ett generellt bidrag, vilket skiljer denna åtgärd från de selektiva stöd som vi presenterat ovan. Generella bidrag tilldelas utan konkurrens när vissa grundkriterier uppfylls. För transportbidraget gäller till exempel följande omständigheter: a) varan ska genomgå en betydande bearbetning i stödområdet, b) transportsträckan måste vara minst 401 kilometer, samt c) transporten behöver ske via antingen järnväg, på väg, eller sjöfart.

2.3 Stöd till kommersiell service

För att uppnå en god servicenivå i hela landet finns flera olika ekonomiska stöd till i första hand dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i serviceglesa områden. Stödet till kommersiell service sker på olika sätt och de finansieringsformer som används sammanfattas i tabellen nedan.

Stöden (enligt förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service) får lämnas i områden där servicen är för gles för att det skall kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden.

Stöd enligt förordning (2022:206) om statligt stöd till försäljningsställen för drivmedel kan lämnas under 2022–2023 för att korrosionsskydda rörledningar i mark.

Mellan åren 2016 till 2023 kan även länsstyrelser lämna stöd till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i landsbygder, enligt bestämmelser i förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder, för investeringar och rådgivning. Tillväxtverket kan även bevilja stöd i landsbygdsprogrammet till kompetensutveckling och pilotprojekt för serviceutveckling.

Tabell 6. Olika stöd till kommersiell service.

Typ av stöd	Beskrivning
Investeringsbidrag Förordning (2000:284)	Investeringsbidrag kan ges för fyra huvudsakliga ändamål: a) ny-, till-, eller ombyggnad eller större reparation av lokal. b) inköp av inredning och utrustning. c) kompetenshöjande insatser för näringsidkare och anställda inom dagligvarubranschen och drivmedelsbranschen. d) utarbetande av åtgärdsprogram i syfte att förbättra företagets lönsamhet.
Investeringslån Förordning (2000:284)	Investeringslån lämnas av samma skäl som bidraget ovan samt för anskaffning av varulager.
Servicebidrag Förordning (2000:284)	Servicebidrag kan lämnas om det finns särskilda skäl och andra åtgärder har prövats, men inte visat sig vara ändamålsenliga. Skäl för bidrag kan vara tillfälliga lönsamhets- och likviditetsproblem, och för att hindra eller fördröja en nedläggning som riskerar att försämra försörjning med dagligvaror och drivmedel.
Hemsändningsbidrag Förordning (2000:284)	Hemsändningsbidrag kan beviljas för att bekosta kommunens hemsändning av dagligvaror till de hushåll som har störst avstånd till eller saknar möjlighet att ta sig till butiken. Bidraget kan även beviljas för att bekosta inköpsturer.
Särskilt driftstöd i sårbara och utsatta områden Förordning (2000:284)	Särskilt driftstöd får lämnas till försäljningsställe som har ett mångsidigt utbud av dagligvaror och som: - är beläget mer än 10 kilometer från närmsta dagligvarubutik, - har fasta lokaler som är öppna året runt, - har en nettoomsättning för dagligvaror på högst 11 miljoner kronor.
Stöd till korrosionsskydd för drivmedelsstationer Förordning (2022:206)	Stöd lämnas för att bygga om eller byta ut rörledningar i mark för hantering av brandfarlig vätska. Åtgärd ska vara nödvändig för att säkerställa det skydd mot korrosion som krävs enligt gällande föreskrifter. Stöd får lämnas till ett företag med försäljningsställe för drivmedel som - tillhandahåller drivmedel för motordrivna fordon till allmänheten på åretruntbasis, - är beläget i ett landsbygdsområde där servicen är gles, - är beläget mer än 15 kilometer från ett annat försäljningsställe för drivmedel, och - är i behov av stöd för att fortsätta bedriva verksamheten.
Investeringsstöd, rådgivning och projektmedel från landsbygdsprogrammet (LBP) 2014–2022 Förordning (2005:406)	Investeringsstöd, rådgivning och projektmedel med finansiering från LBP kan beviljas för att stödja dagligvarubutiker och drivmedelsanläggningar, men även exempelvis för att etablera servicepunkter och för att testa distributions- och logistiklösningar. <i>Stöden från landsbygdsprogrammet belastar inte anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder.</i>

Källa: Förordningar (2000:284), (2022:206), (2015:406)

2.4 Stöd till projektverksamhet

Stödet har en funktion som hävstång i det regionala utvecklingsarbetet, det vill säga det attraherar finansiering från andra aktörer, såväl privata som offentliga.

Det som styr prioriteringen av stöd till projektverksamhet är respektive läns regionala utvecklingsstrategi och den nationella strategin med dess strategiska områden och prioriteringar som är vägledande för inriktningen av de regionala utvecklingsstrategierna och styrande för vad de statliga medlen för regionalt utvecklingsarbete på anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling får användas till. Inriktningen styrs även av förordningar.

3. Selektiva regionala företagsstöd

I detta kapitel redovisas beviljade selektiva regionala företagsstöd under budgetåret 2022. De selektiva regionala företagsstöden kan delas upp i investeringsstöd och främjandestöd, mot bakgrund av förordningarna (2015:210) och (2015:211).

3.1 Övergripande bild

Utveckling senaste åren

Den beviljade summan för de regionala företagsstöden minskade under 2022. Orsakerna kan vara flera där det osäkra omvärldsläget, stigande inflation och högre räntor gör att företagen avvaktar med att genomföra planerade investeringar.

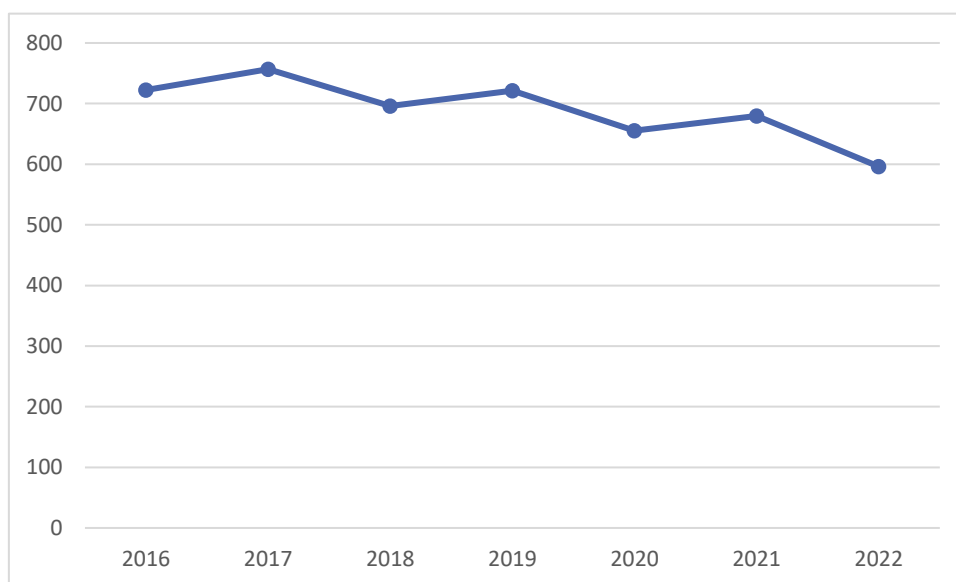
Tabell 7. Beviljade regionala företagsstöd* i miljoner kronor, år 2016–2022.

Indikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beviljat stöd	772,4	756,7	695,9	721,1	655,4	679,6	538,5
Beräknade investeringar som delfinansieras med de regionala företagsstöden	3 012,4	2 584,7	2 861,2	2 407,6	1 646,2	2 741,5	1 780,1

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

* Stöden beviljas av regioner och Tillväxtverket.

Figur 1. Beviljade regionala företagsstöd* i miljoner kronor, år 2016–2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

* Stöden beviljas av regioner och Tillväxtverket.

Företagsstöden minskade med 141 miljoner kronor i förhållande till 2021. Beviljad stödprocent i förhållande till de totala investeringarna har ett medelvärde på 30 procent. Ett flertal regioner uttrycker att de har styrt sina utlysningar från mindre stödformer, exempelvis mikrostöden, till utlysningar med större beviljande belopp.

Geografisk spridning

De regionala företagsstöden var störst i Norra Sverige. Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland svarade tillsammans för 62,8 procent av de beviljade medlen år 2022 vilket ligger i linje med tidigare år. Mest stöd beviljades i Västernorrland med 113,8 miljoner kronor, följt av Jämtland med 101,1 miljoner kronor. En förklaring till det högre beviljade stödet i de nordligaste länen kan vara den högre stödprocent som är möjlig i dessa stödområden.

Tabell 8. Beviljade regionala företagsstöd* fördelat på län, i miljoner kronor, år 2022.**

Län	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd	Antal anställda***		
				Män	Kvinnor	Totalt
Stockholm	2	0,8	0,6	32	14	46
Uppsala	1	0,2	0,2	3	6	9
Södermanland	1	0,3	0,2	22	9	31
Östergötland	29	4,5	2,5	132	61	193
Jönköping	21	3,7	2,0	73	17	90
Kronoberg	56	10,1	5,1	190	103	293
Kalmar	78	12,7	5,4	277	115	392
Gotland	-	-	-	-	-	-
Blekinge	55	11,7	4,6	174	43	217
Skåne	12	3,0	2,1	114	36	150
Halland	84	15,5	7,7	496	244	740
Västra Götaland	115	112,1	35,8	713	434	1147
Värmland	57	119,6	29,3	189	89	278
Örebro	65	55,6	15,5	361	90	451
Västmanland	60	25,5	12,6	177	121	298
Dalarna	74	175,3	33,9	384	144	528
Gävleborg	78	117,9	42,2	281	99	380
Västernorrland	256	360,5	113,8	1099	599	1698
Jämtland	95	308,5	101,1	482	402	884
Västerbotten	147	199,5	66,0	556	179	735
Norrbotten	87	243,2	57,7	397	100	497
Totalt	1 373	1 780,1	538,5	6 152	2 905	9 057

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

* Stöden beviljas av regioner och Tillväxtverket. ** Avser investeringsstöd och främjandestöd.

*** Denna statistik är hämtad från Statistiska centralbyrån RAMS, baserat på data från 2021.

För 495 företag saknas uppgift. Detta beror dels på att vissa arbetsställen inte har några anställda enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, dels på att flera arbetsställen har registreringsdatum under 2022.

3.2 Investeringsstöd

Utveckling senaste åren

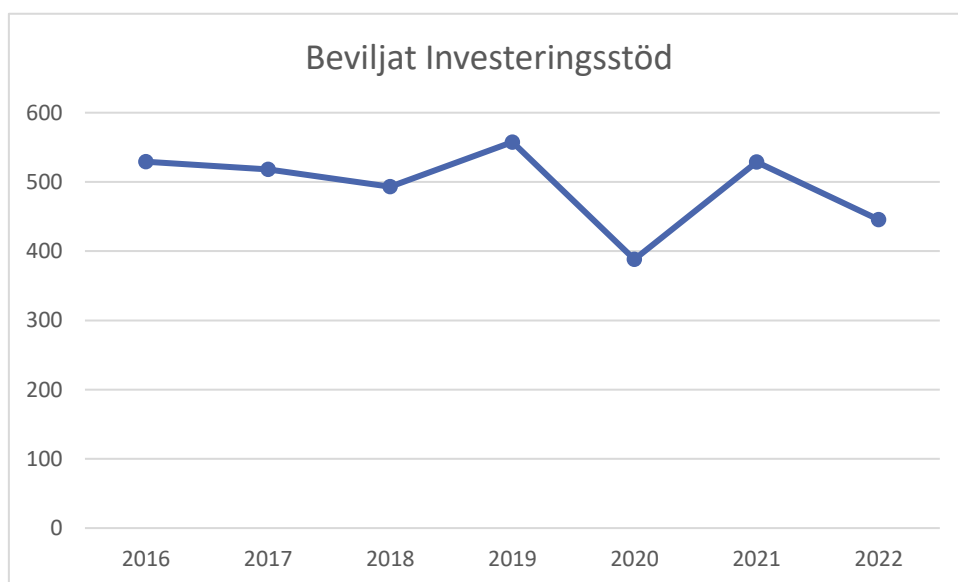
Investeringsstöd beviljas av Tillväxtverket och regionerna. Tabell 9 samt Figur 2 visar att beviljat investeringsstöd fluktuerar mellan åren 2016–2022 med en återhämtning 2021 för att sedan falla igen 2022.

Tabell 9. Beviljat investeringsstöd i miljoner kronor, år 2016–2022.

Indikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beräknade delinvesteringar som delfinansieras med de regionala företagsstöden	2 597,4	2 072,6	2 435,0	2 068,9	1 189,7	2 480,2	1 597,3
Beviljat stöd	529,0	518,3	493,1	557,6	388,1	528,6	445,3

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Figur 2. Beviljat investeringsstöd i miljoner kronor, år 2016–2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

I jämförelse med föregående år minskade beviljat investeringsstöd med 15,7 procent, vilket motsvarar 83,3 miljoner kronor. Beviljat investeringsstöd 2022 var 445,3 miljoner kronor och visar en tillbakagång om än inte lika djup som för utfallet året 2020 under rådande coronapandemi (388,1 mnkr).

En förklaring till ovanstående förändring kan vara det rådande läget i världen med stigande energikostnader, högre räntor för att finansiera en investering samt att finansiärer är mindre riskvilliga.

Tabell 10. Investeringsstöd, i miljoner kronor, procent och antal, år 2022.

Stödtyp	Regelverk EU	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd	
				Beviljat stöd	Andel
Bredbandsinfrastruktur	GBER 52	11	50,2	18,0	36%
Energieffektiviseringsåtgärder	GBER 38	10	19,9	6,2	31%
Nystartade företag	GBER 22	99	75,9	32,5	43%
Regionalt investeringsstöd	GBER 14	72	985,0	245,5	25%
Rekreationsinfrastruktur	GBER 55	2	33,1	9,9	30%
Särskilt investeringsstöd	De minimis	157	237,5	71,6	30%
Särskilt investeringsstöd & Företagsutveckling	De minimis	146	195,8	61,6	31%
Totalt		497	1 597,3	445,3	28%

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Geografisk spridning

Investeringsstöden var störst i Norra Sverige. Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland svarade tillsammans för 65,7 procent av de beviljade medlen år 2022 vilket ligger i linje med tidigare år. Mest stöd beviljades i Västernorrland med 97,9 miljoner kronor, följt av Jämtland med 88,1 miljoner kronor. En förklaring till det högre beviljade stödet i de nordligaste länen är den högre stödprocent som är möjlig i dessa stödområden.

Tabell 11. Investeringsstöd fördelat på län, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Län	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd	Antal anställda*		
				Män	Kvinnor	Totalt
Östergötland	21	1,1	0,5	4	21	25
Kalmar	16	5,3	1,7	50	23	73
Blekinge	10	6,2	1,9	111	10	121
Västra Götaland	67	104,1	31,6	231	108	339
Värmland	47	118,2	28,6	177	83	260
Örebro	38	53,2	14,0	335	70	405
Västmanland	9	11,9	3,9	63	39	102
Dalarna	21	168,0	30,7	257	68	325
Gävleborg	42	113,1	39,8	187	59	246
Västernorrland	68	327,8	97,9	738	356	1 094
Jämtland	47	282,3	88,1	413	334	747
Västerbotten	55	171,1	52,8	200	43	243
Norrbotten	56	235,1	53,7	282	55	337
Totalt	497	1 597,3	445,3	3 048	1 269	4 317

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

* Denna statistik är hämtad från Statistiska centralbyrån RAMS, baserat på data från 2021.

För 155 företag saknas uppgift. Detta beror dels på att vissa arbetsställen inte har några anställda enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, dels på att flera arbetsställen har registreringsdatum under 2022.

Branschfördelning

Investeringsstöden beviljades, precis som tidigare år, i stor utsträckning till tillverkningsindustrin. En orsak kan vara det krav inom det regionala investeringsstödet att det sökande företaget ska verka på en utomregional marknad, vilket stämmer bättre för kunder till tillverkningsindustrin än inom exempelvis tjänsteproducerande branscher. Tillverkning fick 53,9 procent av det totala investeringsstödet (445,3 mnkr). Hotell och restaurangverksamhet är näst största bransch med 12,1 procent följt av Kultur, nöje och fritid med 10,5 procent av det totala tilldelade investeringsstödet.

Tabell 12. Investeringsstöd fördelat på bransch, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Bransch	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd
Jordbruk, skogsbruk och fiske	9	16,4	4,8
Utvinning av mineral	1	2,7	1,2
Tillverkning	222	886,1	236,9
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	2	4,3	1,0
Byggverksamhet	16	75,5	26,3
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	28	70,7	20,9
Transport och magasinering	4	0,7	0,2
Hotell- och restaurangverksamhet	59	148,6	53,9
Informations- och kommunikationsverksamhet	46	46,1	17,8
Fastighetsverksamhet	7	12,1	4,1
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	38	61,7	15,0
Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	29	31,8	11,7
Utbildning	6	2,7	1,3
Vård och omsorg; sociala tjänster	6	8,3	3,4
Kultur, nöje och fritid	20	228,9	46,6
Annan serviceverksamhet	4	0,6	0,2
Totalt	497	1 597,3	445,3

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Sammanfattning

Investeringsstödet fortsätter vara större i de nordligaste länen. Investeringar med investeringsstöd har minskat i beviljat stöd samtidigt som vi kan se en ökning i procentuellt beviljat stöd i förhållande till investeringskostnader. Tillverkningsindustrin är den bransch som hade flest antal ärenden och klart störst andel av beviljat stöd.

3.3 Främjandestöd

Utveckling senaste åren

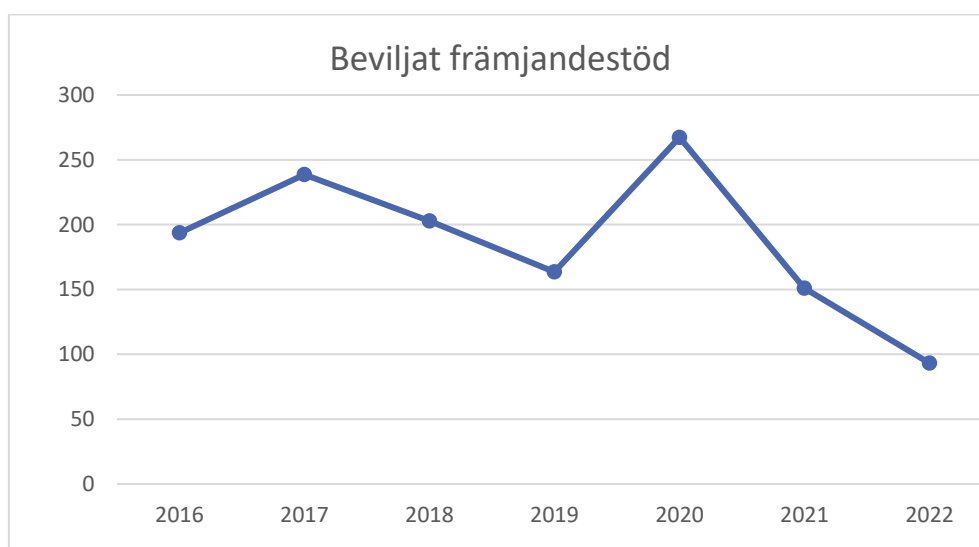
Av Tabell 13 samt Figur 3 framgår att beviljat främjandestöd fluktuerade mellan åren 2016–2022, med en klar nedgång under 2022 där beviljat stöd blev 93,2 miljoner kronor. Beviljat stöd nådde sin topp 2020 med 267,3 miljoner kronor. Regioner anger att de bland annat arbetar med nytt fokus inom stödformen vilket kan vara en orsak till att färre företag har hittat fram till de nya möjligheterna till finansiering. Varierande framgångar hos regioner att nå ut med satsningar på stöd till grön omställning.

Tabell 13. Beviljat främjandestöd i miljoner kronor, år 2016-2022.

Indikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beräknade delinvesteringar som delfinansieras med de regionala företagsstöden	415,1	512,1	426,2	338,7	456,6	261,3	182,8
Beviljat stöd	193,6	238,5	202,8	163,5	267,3	150,9	93,2

Källa: Tillväxtverket (Nyeps)

Figur 3. Beviljat främjandestöd i miljoner kronor, år 2016-2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyeps)

Tabell 14. Främjandestöd, i miljoner kronor, procent och antal, år 2022.

Stödtyp	Regelverk EU	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd	
Deltagande i mässor	GBER 19	3	0,8	0,4	50%
Forsknings och utvecklingsprojekt	GBER 25	68	43,6	18,7	43%
Företagsutveckling	De minimis	460	58,5	32,1	55%
Innovationsstöd	GBER 28	3	4,7	2,1	45%
Konsulttjänster	GBER 18	194	37,7	19,7	52%
Samverkansprojekt	De minimis	3	1,1	0,9	80%
Särskilt investeringsstöd & Företagsutveckling	De minimis	133	35,5	18,7	53%
Utbildning	GBER 31	12	1,0	0,7	68%
Totalt		876	182,8	93,2	51%

Källa: Tillväxtverket (Nyeps)

Främjandestödet minskade markant 2022 och fortsätter den nedåtgående vändning 2021. Det beviljade stödet 93,2 miljoner innebär en nedgång med 38,2 procent. Förklaringen kan ligga i en rörelse mot normalisering efter coronapandemin där företagens behov ändrar skepnad och

sedan det omvärldsläge som rådde 2022 med stigande energikostnader, högre räntor och lägre investeringsvilja.

Geografisk spridning

Främjandestöd beviljas i hela landet. Av Tabell 15 framgår det att Västernorrland, Västerbotten och Jämtland hade tilldelats störst andel av beviljat stöd med respektive 17 procent, 14,2 procent och 13,9 procent av totalt beviljat stöd.

Tabell 15. Främjandestöd fördelat på län, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Län	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd	Antal anställda*		
				Män	Kvinnor	Totalt
Stockholm	2	0,8	0,6	32	14	46
Uppsala	1	0,2	0,2	3	6	9
Södermanland	1	0,3	0,2	22	9	31
Östergötland	8	3,4	2,0	128	40	168
Jönköping	21	3,7	2,0	73	17	90
Kronoberg	56	10,1	5,1	190	103	293
Kalmar	62	7,4	3,7	227	92	319
Gotland	-	-	-	-	-	-
Blekinge	45	5,4	2,7	63	33	96
Skåne	12	3,0	2,1	114	36	150
Halland	84	15,5	7,7	496	244	740
Västra Götaland	48	8,0	4,3	482	326	808
Värmland	10	1,4	0,7	12	6	18
Örebro	27	2,4	1,5	26	20	46
Västmanland	51	13,6	8,7	114	82	196
Dalarna	53	7,3	3,2	127	76	203
Gävleborg	36	4,8	2,4	94	40	134
Västernorrland	188	32,7	15,9	361	243	604
Jämtland	48	26,2	13,0	69	68	137
Västerbotten	92	28,5	13,2	356	136	492
Norrbottn	31	8,1	4,0	115	45	160
Totalt	876	182,8	93,2	3 104	1 636	4 740

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

* Denna statistik är hämtad från Statistisk centralbyrå RAMS, baserat på data från 2021. För 340 företag saknas uppgift. Detta beror dels på att vissa arbetsställen inte har några anställda enligt den registerbaserade arbets-marknadsstatistiken, dels på att flera arbetsställen har registreringsdatum under 2022.

Det nordligaste länet Norrbotten förhållandevis lågt jämförelsevis med de tre övriga nordliga regioner med sina 4,3 procent av totalt beviljat stöd. Vidare framgår att Västmanland har hög andel beviljat stöd med 9,3 procent av totalt beviljat stöd. Uppsala, Stockholm och Södermanland

är de tre län som hade lägst antal ärenden och lägst andel av totala stödet. En förklaring till det låga antalet ärenden i dessa tre län är lägre budget för främjandestöd.

Branschfördelning

Av Tabell 16 framgår bland annat att Tillverkningsindustrin beviljades 28,2 miljoner kronor och hade störst andel av totalt beviljat främjandestöd (30,2 procent).

Branschen Information och kommunikation beviljades 22,1 procent av totalt beviljat främjandestöd vilket gör dem till näst största bransch.

Tabell 16. Regionala främjandestöd fördelat på branscher, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Bransch	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd
Jordbruk, skogsbruk och fiske	13	2,6	1,2
Utvinning av mineral	2	0,3	0,2
Tillverkning	235	53,4	28,2
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	2	1,6	0,5
Byggverksamhet	48	6,1	3,7
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	100	18,2	9,8
Transport och magasinering	5	4,4	1,3
Hotell- och restaurangverksamhet	56	5,2	2,7
Informations- och kommunikationsverksamhet	104	43,5	20,6
Fastighetsverksamhet	4	0,8	0,4
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	121	22,6	11,8
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	48	9,0	4,5
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	3	0,7	0,4
Utbildning	37	4,8	2,6
Vård och omsorg; sociala tjänster	17	1,1	0,6
Kultur, nöje och fritid	41	5,3	2,9
Annan serviceverksamhet	40	3,2	1,9
Totalt	876	182,8	93,2

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Sammanfattning

Främjandestödet minskade markant gällande beviljat stöd 2022 och följer den nedgång som skedde redan 2021. Västernorrland var mest framträdande gällande antalet ärenden och beviljat stöd och tillverkningsindustrin var den bransch som hade störst andel av stöden.

3.4 Redovisning av enskilda stödtyper

Tabellerna ovan fokuserar på de regionala företagsstöden i stort och redogörelsen baseras på övergripande kategorier såsom investerings- och främjandestöd. I detta avsnitt bryter vi loss tre stödtyper och presenterar dem separat. Denna särredovisning utgår från stödets storlek men vi tar även hänsyn till de insatser som berör båda förordningarna (2015:210) och (2015:211). Detta gäller för särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling samt för innovationsstöd.

Regionalt investeringsstöd

Regionalt investeringsstöd som beviljas i Stödområde 1, 2 och 3 (se Bilaga 1) utgör den största kostnadsposten bland de företagsstöd som finansieras via anslag 1:1.

Investeringsstöd beviljas av Tillväxtverket och regionerna. År 2022 beviljade Tillväxtverket stöd om totalt 88,9 miljoner kronor, fördelat på åtta ärenden. Detta kan jämföras med föregående års beviljning om 193,6 miljoner kronor, fördelat även då på 8 ärenden. Skillnaden mellan åren kan förklaras med att år 2021 hade ett antal större utländska investeringar med stora investeringsbelopp.

Tabell 17. Regionalt investeringsstöd beviljat av Tillväxtverket i miljoner kronor och antal, år 2016–2022.

Indikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal ärenden	9	11	11	9	2	8	8
Godkända kostnader	1 270,8	597,2	1 158,8	715,4	74,4	1 357,5	465,1
Regionalt investeringsstöd	140,6	105,8	125,9	126,7	17,1	193,6	88,9

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

År 2022 beviljade regionerna stöd om totalt 156,5 miljoner kronor fördelat på 64 ärenden. Detta kan jämföras med föregående års 160,1 miljoner kronor fördelat på 77 ärenden. Antalet ärenden och beviljat stöd fluktuerar mellan åren 2017–2022 med tydlig nedgång 2020 där effekter från coronapandemin hämmade investering.

Tabell 18. Regionalt investeringsstöd, beviljat av regionerna, i miljoner kronor och antal, år 2016–2022.

Indikatorer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal ärenden	102	118	82	74	49	77	64
Godkända kostnader	781,5	992,4	761,8	666,6	396,2	635,1	519,9
Regionalt investeringsstöd	214,7	249,1	197,6	193,2	110,2	160,1	156,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

För en mer detaljerad redovisning av regionalt investeringsstöd se Bilaga 2 och Bilaga 3.

Affärsutvecklingscheckar

Checkar för affärsutveckling ges till insatser för digitalisering, internationalisering, grön omställning och innovation.

Under 2022 beviljades affärsutvecklingscheckar för totalt 92,6 miljoner kronor.⁶ Finansieringen kommer huvudsakligen ifrån React-EU, dvs. EU:s regionala återhämtningsfond. (91,1 React-EU + 1,5 ifrån nationella). Checkarna hanteras fortfarande av regionerna.

44,1 miljoner kronor användes till digitalisering 26,4 miljoner kronor till internationalisering 14,5 miljoner för grön omställning, 3,0 miljoner för kompetensutveckling och slutligen 4,5 miljoner till innovation.

Region Halland har beviljats 1,5 miljoner för internationaliseringscheckar. Alla övriga ärende som redovisas i Tabell 19 är felaktigt lagda på det regionala anslaget. De kommer att flyttas över till React-EU-medel, men har beviljats 1:1 medel under 2022.

Affärsutvecklingscheckarna utgör ett viktigt företagsstöd som kompletterar annat stöd till företag för affärsutveckling.

Tabell 19. Affärsutvecklingscheckar fördelat på län, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Län	Antal ärenden	Godkända kostnader	Digitalisering	Internatio- nalisering	Grön omställning	Beviljat stöd	Antal anställda*		
							Män	Kvinnor	Totalt
Skåne	1	0,5	0	0,3	0	0,3	3	1	4
Halland	8	3,0	0	1,5	0	1,5	37	61	98
Västmanland	14	3,8	1,2	1,1	0,7	3,0	45	16	61
Totalt	23	7,3	1,2	2,8	0,7	4,8	85	78	163

Källa: Tillväxtverket (Nypps)

* Denna statistik är hämtad från Statistiska centralbyrån RAMS, baserat på data från 2021. För 1 företag saknas uppgift. Detta beror dels på att vissa arbetsställen inte har några anställda enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, dels på att flera arbetsställen har registreringsdatum under 2022.

Som ett komplement till statistiken ovan visar tabellen nedan hur affärsutvecklingscheckarna fördelar sig mellan olika branscher. Precis som vid främjandestöden i stort kan vi konstatera att de högsta beloppen tillföll tillverkningsindustrin.

⁶ Siffran anser är de beslut som regionerna har fattat till företagen. Tillväxtverket har fattat dispositionsbeslut till regionerna om 143,5 miljoner kronor (för 2021 och 2022).

Tabell 20. Affärsutvecklingscheckar fördelat på branscher, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Bransch	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd
Tillverkning	5	1,6	1,0
Byggverksamhet	7	1,8	1,3
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	5	1,9	1,2
Informations- och kommunikationsverksamhet	1	0,4	0,2
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	4	1,2	1,0
Utbildning	1	0,3	0,2
Totalt	23	7,3	4,8

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling

Särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling är stöd av mindre betydelse och de beviljas enligt såväl förordning (2015:210) som (2015:211). Till skillnad från det regionala investeringsstödet, men i likhet med affärsutvecklingscheckarna, kan dessa stöd beviljas i hela Sverige. Stöden ges till små och medelstora företag för investeringar i byggnader, maskiner, anläggningar och inventarier. Stöd får lämnas på högst 50 procent av investeringens kostnad, med ett tak på 200 000 euro per treårsperiod, och stödnivån varierar i olika delar av landet.

Tabellen nedan visar hur särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling fördelades per län under 2022. Av tabellen framgår att totala antalet ärenden var 896 och beviljat särskilt investeringsstöd 184 miljoner kronor.

Tabell 21. Särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling* fördelat på län, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Län	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd	Antal anställda*		
				Män	Kvinnor	Totalt
Stockholm	1	0,4	0,3	19	3	22
Uppsala	1	0,2	0,2	3	6	9
Östergötland	5	2,4	1,2	15	14	29
Jönköping	1	0,4	0,3	29	5	34
Kronoberg	55	9,9	5,0	185	87	272
Kalmar	75	11,9	5,0	276	115	391
Blekinge	32	7,4	2,5	113	10	123
Skåne	9	2,3	1,6	69	30	99
Halland	25	6,2	3,1	312	134	446
Västra Götaland	30	53,6	15,3	232	100	332
Värmland	42	67,1	16,3	148	76	224
Örebro	53	51,6	13,7	349	83	432
Västmanland	38	15,2	7,0	110	74	184
Dalarna	55	36,7	10,8	170	78	248
Gävleborg	49	27,6	9,7	114	55	169
Västernorrland	204	86,8	30,3	550	289	839
Jämtland	63	55,0	23,7	180	122	302
Västerbotten	106	55,9	23,7	279	132	411
Norrbottnen	52	36,6	14,4	171	62	233
Totalt	896	527,3	184,0	3 324	1 475	4 799

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

* Denna statistik är hämtad från Statistiska centralbyrån RAMS, baserat på data från 2021. För 310 företag saknas uppgift. Detta beror dels på att vissa arbetsställen inte har några anställda enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, dels på att flera arbetsställen har registreringsdatum under 2022.

Särskilt investeringsstöd beviljades i hög grad till Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland som tillsammans hade 47 procent av ärendena och 50 procent av beviljat stöd. Generellt ser vi en minskning i antalet ärenden och beviljat särskilt investeringsstöd, men det fanns län som låg i paritet med föregående år eller som gick i motsatt riktning.

Tabell 22. Särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling fördelat på branscher, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Bransch	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd
Jordbruk, skogsbruk och fiske	12	9,5	2,5
Utvinning av mineral	2	0,3	0,2
Tillverkning	306	280,4	92,8
Vattenförsörjning; avloppsrening, avfallshantering och sanering	4	5,9	1,5
Byggverksamhet	50	22,1	7,3
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	80	40,7	16,3
Transport och magasinering	6	1,2	0,4
Hotell- och restaurangverksamhet	88	50,2	19,5
Informations- och kommunikationsverksamhet	54	16,1	7,8
Fastighetsverksamhet	9	7,5	2,6
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	92	44,4	11,7
Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	57	24,9	10,1
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	2	0,5	0,3
Utbildning	35	3,2	1,8
Vård och omsorg; sociala tjänster	15	5,1	2,2
Kultur, nöje och fritid	47	12,5	5,7
Annan serviceverksamhet	37	2,8	1,4
Totalt	896	527,3	184,0

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Tillverkningsindustrin hade störst andel ärenden och beviljat stöd. 2022 beviljades 92,8 miljoner kronor som är 50,4 procent av totalt beviljade stöd och antalet ärenden 306 motsvarade 34 procent av ärendemängden. Näst största bransch i antal ärenden var Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik med 92, men i beviljat stöd var bransch Hotell- och restaurang näst störst med 19,5 miljoner kronor.

Innovationsstöd

Innovationsstöd består av olika insatser i tidiga skeenden, däribland stödtyperna: innovationsstöd, stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt, stöd till process- och organisationsinnovation, samt stöd till nystartade företag. Innovationsstöd beviljas som bidrag och villkorlån. Finansieringen täcker normalt 50 procent av kostnaden, vilket innebär att stödföretagen står för halva investeringen.

Tabellen nedan visar hur innovationsstöd fördelades på län under 2022. Av tabellen framgår att det totalt beviljades 49,2 miljoner kronor i innovationsstöd. Västra Götaland lånade ut 8,2 miljoner kronor som innovationsstöd och var den enda som använde sig av villkorlån.

Mest bidrag av beviljat stöd gick till de norra länen. Gävleborg, Västerbotten och Norrbotten som tillsammans hade 68 procent av beviljade medel. Västra Götaland var det län som hanterar flest ärenden och stod ensam för 27 procent av totalt antal stöd.

Tabell 23. Innovationsstöd fördelat på län, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Län	Bidrag/lån	Antal ärende	Godkända kostnader	Beviljat stöd
Östergötland	Bidrag	21	1,1	0,5
Västra Götaland	Bidrag	22	4,0	2,4
Västra Götaland	Lån	22	16,5	8,2
Värmland	Bidrag	12	3,4	1,6
Örebro	Bidrag	8	3,3	1,5
Västmanland	Bidrag	5	3,0	1,6
Dalarna	Bidrag	1	0,1	0,1
Gävleborg	Bidrag	7	26,7	8,9
Västernorrland	Bidrag	23	2,9	1,3
Jämtland	Bidrag	8	10,8	4,0
Västerbotten	Bidrag	22	19,1	10,8
Norrbotten	Bidrag	12	24,1	10,8
Totalt		163	114,9	49,2

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Innovationsstöd ska gå till företag med en nyskapande verksamhet. I Tabell 24 ser vi att tillverkningsindustrin var den bransch som fick mest beviljat bidrag, 15,2 miljoner kronor som innebär 37 procent av totalt beviljat bidrag. Tätt följd av bransch Informations- och kommunikationsverksamhet med 14,8 miljoner kronor och 36 procent av totalt beviljat bidrag.

Tabell 24. Innovationsstöd fördelat på branscher, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Bransch	Antal ärenden			Godkända kostnader			Beviljat stöd		
	Lån	Bidrag	Totalt	Lån	Bidrag	Totalt	Lån	Bidrag	Totalt
Jordbruk, skogsbruk och fiske	0	3	3	0	1,1	1,1	0	0,4	0,4
Utvinning av mineral	0	1	1	0	2,7	2,7	0	1,2	1,2
Tillverkning	5	34	39	3,4	40,8	44,2	1,7	15,2	17
Byggverksamhet	1	0	1	0,6	0	0,6	0,3	0	0,3
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	0	14	14	0	1,7	1,7	0	1,1	1,1
Transport och magasinering	0	2	2	0	3,7	3,7	0	0,9	0,9
Hotell- och restaurangverksamhet	0	7	7	0	0,4	0,4	0	0,2	0,2
Informations- och kommunikationsverksamhet	8	42	50	6,2	32,2	38,4	3,1	14,8	17,9
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	7	21	28	5,3	10	15,2	2,6	4,5	7,1
Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	0	6	6	0	0,8	0,8	0	0,4	0,4
Utbildning	0	2	2	0	1,6	1,6	0	0,7	0,7
Vård och omsorg; sociala tjänster	1	5	6	1	3,2	4,2	0,5	1,4	1,8
Annan serviceverksamhet	0	4	4	0	0,3	0,3	0	0,2	0,2
Totalt	22	141	163	16,5	98,4	114,9	8,2	41	49,2

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Sammanfattning

En jämförelse av stödtyper under 2022 visar likheter i att branschen Tillverkning framträdde när det gäller antalet ärenden och beviljat stöd. Stödtyperna har, förutom Västra Götaland koncentrerats till de nordligaste delarna av landet.

Regionalt investeringsstöd har minskat i beviljade medel jämfört med föregående år. Förklaring kan ligga i den effekt av att investeringar blev pausade under pandemin vilket gav ett ökat antal ärenden till 2021, för att sedan falla tillbaka 2022. För stora investeringar, över 25 miljoner kronor, var antal beviljade ärenden detsamma 2021 som för 2022, men med skillnaden att beviljat stöd mer än halverades. En förklaring är de stora utländska investeringar som beviljades under 2021.

När det gäller affärsutvecklingscheckar har Region Halland beviljats 1,5 miljoner för internationaliseringscheckar. Alla övriga ärende som redovisas i rapporten är felaktigt lagda på det regionala anslaget.

Särskilt investeringsstöd och stöd till företagsutveckling hade en generell nedgång i antalet ärenden och beviljade medel. Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland- hade tillsammans 47 procent av ärendena och 50 procent av beviljat stöd. Västernorrland var mest framträdande med 22,8 respektive 16,5 procent av totalerna.

Innovationsstödet minskade i antalet ärenden och beviljat stöd, med mest stöd beviljat till de norra länen. Gävleborg, Västerbotten och Norrbotten hade tillsammans 68 procent av beviljade medel. Västra Götaland var det län som hanterar flest ärenden med innovationsstöd och stod

ensamt för 27 procent av totalt beviljat stöd. Västra Götaland var ensamt om att använda sig av villkorslån som innovationsstöd.

4. Transportbidrag

Tillväxtverkets uppföljning av transportbidraget fokuserar på län, branscher, företagsstorlek och olika transportslag. De summor som presenteras avser utbetalda belopp, vilket är detsamma som beviljade medel när det gäller transportbidrag, eftersom stödet ofta betalas ut samma dag som det godkänns.

Transportbidraget har två syften: a) att kompensera för kostnadsnackdelar, bland annat på grund av långa avstånd till stora marknader samt b) att stimulera till förhöjd förädlingsgrad.

Utveckling senaste åren

Under 2022 utbetalades 509,8 miljoner kronor i transportbidrag. Det är en kraftig ökning jämfört med 2021 och åren innan. Det finns flera anledningar till det höga beloppet, men den största faktorn är de kraftigt ökade drivmedelspriserna under 2022. Transportbidraget som betalades ut 2022 gäller transporter som utförts under andra halvåret 2021 och första halvåret 2022. Därtill betalades bidraget för ett ärende med stora transportkostnader, tillhörande år 2021, ut under 2022 då det inte kunde slutföras tidigare. Bidraget kompenserade i genomsnitt 26,5 procent av företagets bidragsgrundande⁷ transportkostnader år 2022.

Som uppföljning av bidraget skickar Tillväxtverket även årligen ut en enkät till stödmottagarna av transportbidrag. Där ställs frågor som handlar om i vilken grad stödmottagarna anser att transportbidraget haft positiv effekt på ett antal aspekter. I Tabell 25 redovisas svaren från sökande.

Tabell 25. Svar från Enkät om transportbidrag 2022.*

Fråga: I vilken grad har transportbidraget haft positiv effekt på följande aspekter av ert företags verksamhet?			
	I mycket liten grad/ I liten grad	I viss grad / I hög grad / I mycket hög grad	Vet ej
Fått nya kunder/marknader	22 %	61 %	17 %
Stimulerat till ökad vidareförädling	18,5 %	62 %	19,5 %
Bidragit till att öka försäljningen	17 %	69 %	14 %
Bidragit till att öka företagets konkurrenskraft	10 %	81 %	9 %
Bidragit till att verksamheten kunnat fortsätta som tidigare	11 %	79 %	10 %
Bidragit till att företaget stannat kvar på orten	17 %	73 %	10 %
Bidragit till att företaget etablerat sig på orten	33 %	38 %	29 %

Källa: Tillväxtverket.

* Antal svar: 341. Svarsfrekvens 58 procent.

⁷ Bidragsgrundande transportkostnader är kostnader som är beroende av transportavstånd, godsvikt, godsslag, frakttillägg och andra avgifter som kan hänföras till själva transporten. Mervärdesskatt, administrativa avgifter och liknande är inte berättigade till transportbidrag.

Vid en jämförelse med uppföljningen år 2021 har inte svaren förändrats i någon väsentlig grad. Företagen anser att transportbidraget fortsätter ha ungefär samma positiva effekt. Det var 341 respondenter av enkäten vilket gav en svarsfrekvens på 58 procent, detta var en ökning mot föregående enkät som hade en svarsfrekvens på 45 procent.

Under år 2022 fattades beslut om transportbidrag i 1 095 ärenden. Detta kan jämföras med år 2021 där det fattades beslut i 1 086 ärenden och år 2020 med 1 113 ärenden. Antalet ärenden har därmed inte ökat utan ligger på en ganska stabil nivå. Antal registrerade sändningar har heller inte ökat utan ligger fortsatt omkring drygt 400 000 stycken likt tidigare år.

Under år 2022 arbetade Tillväxtverket med två regeringsuppdrag. Det första uppdraget gällde en analys av merkostnaderna generellt för transport av varor för företag i stödområdet för transportbidrag. Denna analys tillkom för att säkerställa att transportbidraget är aktuellt, täcker och samtidigt inte överkompenserar för transportmerkostnader för företag i stödområdet.

Det andra uppdraget var ett tilläggsuppdrag till det första uppdraget och gällde att bedöma möjligheterna att samla in kompletterande information om transportavstånd kopplat till de faktiska transportkostnaderna. Det tillkom bland annat efter Riksrevisionens granskning av bidraget. Båda uppdragen skulle redovisas den 30 november 2022 men på grund av ansträngd personalsituation behövde redovisningsdatumet framskjutas till 31 januari 2023.

2022 präglades i övrigt av att fortsätta det interna utvecklingsarbetet för att förbättra handläggningsförfarandet. Nya rutiner för att redovisa granskning av verifierkat med extra checklista har bland annat införts.

En händelse som också påverkat handläggningsrutinerna är Rysslands invasion i Ukraina. Vid handläggningen av ärenden behövde extra kontroller med hänsyn till EU:s sanktioner göras. Dessa extra kontroller infördes under en period under första halvan av året, därefter automatiserades dem.

Under år 2022 kunde företagsbesök upptas som en del i arbetet. Detta pausades under helt under pandemin. Tillväxtverket gör företagsbesök som en del i arbetet att skapa och upprätthålla relationer med sökande företag samt för att i vissa fall bedöma bearbetningsprocessen hos nya sökande. En prioritering är att besöka nya sökande företag.

Geografisk spridning

År 2022 erhöll tillverkningsföretag i de fyra nordligaste länen 509,8 miljoner kronor i transportbidrag. Tabellen nedan visar att utbetalningen ökade i alla län. Ökningen beror som tidigare noterat på att drivmedelspriset ökade kraftigt under första halvåret 2022. Den stora ökningen i Västerbotten beror också på att en stor bidragsmottagare fick sitt bidrag tillhörande år 2021 utbetalt under 2022.

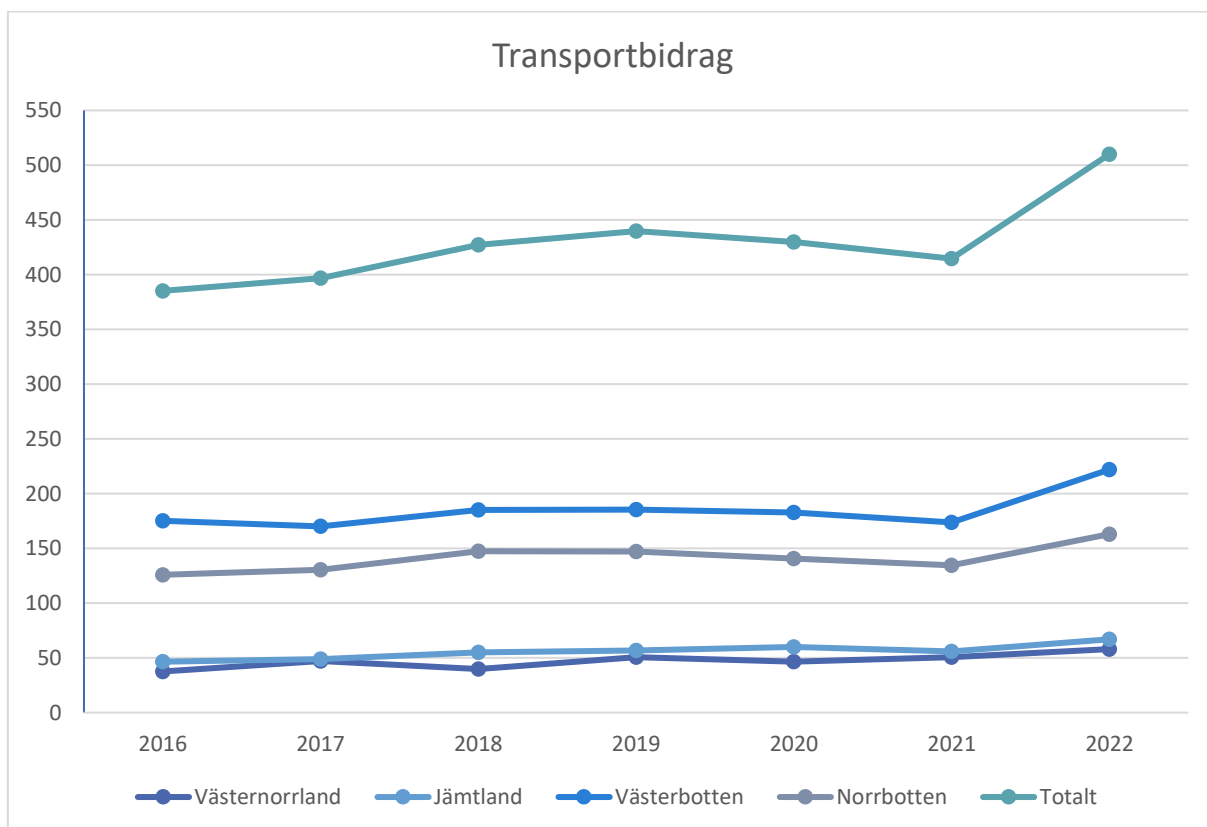
Likt tidigare år har företag i Västerbottens län erhållit störst andel transportbidrag under år 2022. Det beror på att antalet företag är stort i länet, att bidragsprocenten är hög i många av länets kommuner och att flera av företagen är stora.

Tabell 26. Transportbidrag fördelat på län, i miljoner kronor och procent, år 2016–2022.

Län	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Västernorrland	37,6 (10%)	47,2 (12%)	39,7 (9%)	50,5 (11%)	46,5 (11%)	50,6 (12%)	57,6 (11%)
Jämtland	46,5 (12%)	48,9 (12%)	54,9 (13%)	56,8 (13%)	59,9 (14%)	55,9 (13%)	67,2 (13%)
Västerbotten	175,2 (45%)	170,1 (43%)	185,2 (43%)	185,3 (42%)	182,8 (43%)	173,6 (42%)	222,1 (44%)
Norrbotten	125,9 (33%)	130,5 (33%)	147,5 (35%)	147,1 (33%)	140,7 (33%)	134,4 (32%)	162,9 (32%)
Totalt	385,2	396,7	427,3	439,7	429,9	414,5	509,8

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Figur 4. Transportbidrag fördelat på län, i miljoner kronor, år 2016–2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Branschfördelning

Transportbidraget beviljas för uttransporter för produkter som har bearbetats i stödområdet, vissa branscher har även rätt till bidrag för intransporter för de råvaror och halvfabrikat som ska ingå i tillverkningen. Bidragssatsen för intransporter är fem procentenheter lägre än för uttransporter. Den största delen av bidraget under 2022, 446 miljoner, utbetalades till uttransporter och resterande 64 miljoner utbetalades till intransporter.

Transportbidrag fördelat på företagsstorlek

I tabellen nedan redovisas uppgifter om hur transportbidraget har fördelats på företagsstorlek under åren 2016 och fram till 2022. Bidraget söks och beviljas per arbetsställe varför uppgifterna är uppdelade per arbetsställe. De flesta sökande företag har enbart ett arbetsställe

men det förekommer även att företag har flera arbetsställen. Bidraget är fördelat över alla företagsstorlekar från små, medelstora och stora företag.

75 procent av antal beviljade transportbidragsansökningar gick till små företag (räknat på upp till 49 anställda). I utbetalda medel gick omkring 34 procent till dessa företag och omkring 62 procent till medelstora och stora företag (räknat på företag med fler än 50 anställda).

Transportbidraget är ett regionalt driftstöd vilket gör att många av de sökande företagen är återkommande år efter år. Av de arbetsställen som fick stöd under 2022 fick 93 procent transportbidrag även under 2021. Det tillkommer årligen några nya sökande företag, genom bland annat nyetableringar, förändringar i försäljningsmarknad eller för att de inte känt till transportbidraget tidigare. Därtill försvinner något eller några företag genom konkurser, fusioner, uppköp eller andra förändringar.

Tabell 27. Transportbidrag fördelat på företagsstorlek, i miljoner kronor och antal, år 2016–2022.

Antal anställda		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1–4	Antal arbetsställen	94	81	91	96	87	89	93
	Transportbidrag	5,5	4,9	4,0			5,9	7,5
	Antal män	219	167	192	212	188	188	192
	Antal kvinnor	39	31	40	33	35	38	40
5–9	Antal arbetsställen	98	97	100	85	94	95	77
	Transportbidrag	10,7	12,5	12,1			13,4	12,2
	Antal män	553	566	569	485	516	502	427
	Antal kvinnor	129	108	113	116	124	141	95
10–19	Antal arbetsställen	110	108	119	119	112	110	119
	Transportbidrag	26,3	22,7	24,2			31,3	43,8
	Antal män	1 286	1 275	1 333	1 327	1 291	1 259	1 327
	Antal kvinnor	272	257	306	331	304	310	321
20–49	Antal arbetsställen	143	143	152	143	136	141	147
	Transportbidrag	78,2	86,0	97,5			105,1	114,2
	Antal män	3 640	3 579	3 796	3 615	3 560	3 662	3 779
	Antal kvinnor	775	763	835	693	722	755	845
50–249	Antal arbetsställen	101	102	101	107	108	101	101
	Transportbidrag	168,3	177,0	181,6			170,1	215,1
	Antal män	7 676	7 519	7 711	8 089	8 091	7 564	7 793
	Antal kvinnor	2 157	2 049	2 055	2 319	2 345	2 300	2 313
250-	Antal arbetsställen	14	14	15	15	15	14	13
	Transportbidrag	86,0	84,2	92,3			73,4	101,5
	Antal män	6 790	6 211	6 461	6 528	6 265	5 872	5 966
	Antal kvinnor	1 742	1 217	1 301	1 328	1 322	1 306	1 557
Ingen uppgift*	Antal arbetsställen	18	10	23	14	22	24	21
	Transportbidrag	10,8	9,4	15,6			15,5	15,5
	Antal män							
	Antal kvinnor							
Totalt	Antal arbetsställen	578	555	601	565	574	574	571
	Transportbidrag	385,2	396,7	427,3	439,7	429,9	414,5*	509,8
	Antal män	20 164	19 317	20 062	20 256	19 911	19 047	19 419
	Antal kvinnor	5 114	4 425	4 650	4 820	4 852	4 850	5 151

Källa: Tillväxtverket (Nyps), och Statistiska centralbyrån RAMS baserat på data från 2021. Uppgifterna om arbetsplatsen storlek är framtagna per arbetsställe, eftersom bidragen söks på den nivån. Beviljat belopp saknas per arbetsställe för 2019 och 2020.

* För 21 arbetsställen saknas uppgift. Detta beror dels på att vissa arbetsställen inte har några anställda enligt RAMS, dels på att flera arbetsställen har registreringsdatum under 2022.

Transportbidrag fördelat på branscher

Utbetalningarna ökade under 2022. I Tabell 28 redovisas fördelningen av transportbidrag fördelat på branscher. Trävarutillverkning är fortsatt den bransch som mottar den största delen av bidraget. I den branschen ingår bland annat sågade och hyvlade trävaror men också monteringsfärdiga trähus och virke av annat slag. Trävarutillverkningen har gått starkt under pandemin med hög efterfrågan på monteringsfärdiga hus och virke. Tillväxtverket har också fått signaler om att kriget i Ukraina har påverkat marknaden för trävarutillverkarna främst efter sanktionerna mot Ryssland, då de vanligtvis är en stor exportör av trävaror.

Största ökningen noteras för branschen tillverkning av transportmedel. I denna kategori ingår den bidragsmottagaren vars bidrag som rör budgetår 2021 utbetalades 2022, så det är en av anledningarna till den stora ökningen. I övrigt har nästan alla branscher ökat.

Tabell 28. Transportbidrag fördelat på branscher, i miljoner kronor och procent, år 2016–2022.

Bransch	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jordbruk, skog och fiske	0,1 (0%)	0,1 (0%)	0,5 (0%)	1,1 (0%)	1,5 (0%)	1,5 (0%)	1,7 (0,3%)
Livsmedel	25,5 (7%)	26,3 (7%)	34,0 (8%)	39,0 (9%)	36,9 (9%)	28,2 (7%)	34,8 (7%)
Tillverkning av textilier och läder	1,0 (0%)	1,0 (0%)	1,2 (0%)	1,0 (0%)	1,1 (0%)	1,2 (0%)	1,3 (0,3%)
Trävarutillverkning	143,0 (37%)	154,8 (39%)	159,8 (37%)	165,5 (38%)	172,2 (40%)	176,9 (43%)	199,0 (39%)
Tillverkning av massa och papper samt förlag	0,7 (0%)	0,8 (0%)	0,9 (0%)	0,8 (0%)	0,9 (0%)	1,0 (0%)	1,2 (0,2%)
Kemisk industri	31,9 (8%)	37,8 (10%)	37,3 (9%)	36,7 (8%)	29,8 (7%)	39,5 (10%)	44,8 (9,2%)
Järn, stål och metallverk	13,0 (3%)	11,6 (3%)	13,3 (3%)	11,7 (3%)	12,0 (3%)	12,2 (3%)	19,9 (3%)
Metallvarutillverkning (ej maskin)	33,3 (9%)	36,5 (9%)	38,5 (9%)	40,5 (9%)	45,3 (11%)	40,5 (10%)	47,4 (9%)
Maskintillverkning	35,7 (9%)	36,1 (9%)	41,3 (10%)	45,2 (10%)	40,8 (9%)	40,3 (10%)	48,5 (10%)
Tillverkning av transportmedel	54,8 (14%)	40,4 (10%)	42,8 (10%)	44,8 (10%)	36,0 (8%)	20,9 (7%)	61,7 (12%)
Övrig tillverkning	46,0 (12%)	51,2 (13%)	57,7 (14%)	53,2 (12%)	53,5 (12%)	43,3 (10%)	52,4 (10%)
Totalt	385,2 (100%)	396,7 (100%)	427,3 (100%)	439,7 (100%)	429,9 (100%)	414,5 (100%)	509,8 (100%)

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Transportbidrag fördelat på transportslag

Majoriteten av utbetalat transportbidrag 2022 har gått till transporter på väg, detta redovisas i Tabell 29. Övriga transportmedel som järnväg och sjöfrakt var desamma som tidigare år, fem procent respektive sex procent.

Inom kategorin bil ingår även en stor del kombitransporter där flera transportslag kombineras. Den vanligaste typen av kombitransport är väg och järnväg. Då är oftast den längre sträckan av transporten på järnväg efter omlastning från lastbil på kombiterminaler i en av kuststäderna. Det kan vara gods som hämtats med lastbil i inlandet eller kringliggande orter men också inom orten då järnvägsspår direkt från arbetsstället är ytterst ovanligt. Godset omlastas efter

järnvägssträckan därefter till lastbil igen för utleverans till kund. I den uppföljningsdata som finns tillgänglig har Tillväxtverket inte möjlighet att bedöma kombitransporternas omfattning.

Tabell 29. Transportbidrag fördelat på transportslag, i miljoner kronor och procent, år 2016–2021.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bil	327,5 (85%)	339,9 (86%)	374,0 (87%)	384,3 (87,5%)	383,7 (89%)	367,9 (89%)	431,6 (85%)
Järnväg	40,6 (11%)	36,0 (9%)	28,9 (7%)	31,5 (7%)	22,4 (5%)	20,4 (5%)	43,2 (8%)
Sjö	17,0 (4%)	20,8 (5%)	24,4 (6%)	23,9 (5,5%)	23,8 (6%)	26,2 (6%)	35,1 (7%)
Totalt	385,2	396,7	427,3	439,7	429,9	414,5	509,8

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

De tio största mottagarna av transportbidrag

Enligt förordningen så begränsas det totala transportbidraget som kan beviljas per arbetsställe och kalenderår till 15 miljoner kronor. Det förekommer att företag har flera arbetsställen i bidragsområdet.

De tio största transportbidragsmottagarna 2022 noteras i Tabell 30. Dessa får ungefär 33 procent av det totala stödet. I stort är det ungefär samma tio företag tidigare år 2015–2021. Fem av de tio största mottagarna av transportbidrag återfinns inom trävarutillverkning där sågning och hyvling av trä, tillverkning av monteringsfärdiga småhus och snickerier ingår. Att flertalet av de av de största bidragsmottagarna är inom trävarutillverkning stämmer överens med att trävarutillverkning är den bransch som får den största delen av transportbidraget.

Holmen Wood Products AB är ett företag som inte funnits bland de största bidragsmottagarna tidigare och orsaken till att de intagit en plats är att de köpt upp ett arbetsställe från Martinsons Såg AB som tidigare år återfunnits på listan.

Tabell 30. De tio största mottagarna av transportbidrag, i miljoner kronor, år 2022.

Företagsnamn	Bidrag	Bransch
Volvo Lastvagnar Umeå AB	30,0	Tillverkning av transportmedel
Holmen Wood Products AB	20,9	Sågning och hyvling av trä, tillverkning av faner och träbaserade skivor
Skogsägarna Norra Skog Ekonomiska Förening	18,1	Sågning av trä, hyvling av trä
Boliden Mineral AB	15,6	Tillverkning av andra oorganiska baskemikalier
Ferruform AB	15,1	Tillverkning av andra delar och tillbehör till motorfordon
Älvsbyhus AB	14,3	Tillverkning av monteringsfärdiga trähus
Lindbäcks Bygg AB	14,3	Tillverkning av monteringsfärdiga trähus
Nouryon Pulp and Performance Chemicals	13,8	Tillverkning av andra oorganiska baskemikalier
Stenvalls Trä AB	13,0	Sågning av trä, hyvling av trä
Part Construction AB	10,6	Tillverkning av metallstommar och delar därav
Totalt	165,7	

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Sammanfattning

Tillväxtverket kan sammanfatta att utbetalt transportbidrag 2022 ökat med 95,5 miljoner jämfört med 2021. Året 2022 var ett rekordår i utbetalt bidrag. Bidraget har ökat i alla län och nästan inom alla branscher.

Bidragsmottagarna fortsätter uppge att transportbidraget har haft en positiv effekt för att öka vidareförädlingen i bidragsområdet och bidra till att öka konkurrenskraften.

Fördelningen av bidraget mellan de fyra länen är relativt likartad, jämfört med tidigare år, där Västerbotten fortsatt erhåller största delen av bidraget.

Trävarutillverkningen är fortsatt den bransch som mottar den största delen av bidraget och tillverkningen av transportmedel ökade mest procentuellt sett. Den största delen av utbetalt bidrag var transporter utförda med bil. Flest antal ansökningar kom från små företag medan den största delen utbetalt medel gick till medelstora och stora företag.

Under året 2022 har transportkostnaderna ökat kraftigt och det beror till stor del på drivmedelsprisets uppgång. Antalet ansökningar och registrerade sändningar har inte ökat utan ligger på en ganska stabil nivå.

2022 kunde Tillväxtverket även återigen göra företagsbesök och då fokusera på att besöka nya sökande företag och arbeta för bättre relationer till sökande.

5. Stöd till kommersiell service

Utveckling senaste åren

Under 2022 beviljades 105,4 miljoner kronor från anslag 1:1 för stöd till kommersiell service. Här ingår servicebidrag, hemsändningsbidrag, investeringsbidrag, särskilt driftstöd, stöd till korrosionsskydd för drivmedelsstationer. Om vi även inkluderar beviljade regionala projektmedel som syftar till att stärka kommersiell service så uppgår beviljade medel från anslag 1:1 till 107,6 miljoner kronor.

Om vi även räknar in de stöd som utgår ifrån Landsbygdsprogrammet 2016–2022 genom länsstyrelserna eller Tillväxtverket, så uppgick det totala stödet för år 2022 till 191 miljoner kronor, vilket är det tredje högsta beloppet sedan 2016.

Tabell 31 samt Figur 5 visar att investeringsbidraget är den stödtyp som har varierat mest inom utgiftsområde 19. Variationerna beror främst på att det mellan åren 2016–2022 har beviljats investeringsstöd inom Landsbygdsprogrammet inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel med ett liknande syfte. Det är därför även investeringsstödet redovisas i Tabell 31 och Tabell 32. Det är förändringar i landsbygdsprogrammets budget för investeringsstöd som påverkat om regionerna har beviljat mer eller mindre investeringsbidrag. Under 2020 beviljades exempelvis betydligt mindre investeringsstöd jämfört med föregående år, eftersom länens budgetar för stödet i landsbygdsprogrammet hade tagit slut. Samtidigt hade regionerna inte möjlighet att med kort varsel börja bevilja investeringsbidrag från anslaget 1:1. För 2021–2022 tillfördes sedan ytterligare 160 miljoner kronor för främst investeringsstödet inom landsbygdsprogrammet vilket gjorde att beviljade investeringsbidrag minskade 2021 men ökade återigen 2022. Totalt beviljades 93 miljoner kronor i investeringsbidrag (anslag1:1) eller investeringsstöd från landsbygdsprogrammet under 2022.

Det särskilda driftstödet infördes 2016. De två första åren fanns medel på maximalt 35 miljoner kronor för driftstödet, men för 2018–2022 utökade regeringen finansieringens volym. Bestämmelsen om minsta avstånd till närmaste butik ändrades samtidigt från 15 till 10 kilometer, vilket medförde en markant ökning i antalet butiker som är berättigade till driftsstöd (från omkring 180 till cirka 270). Efter denna ändring uppgår beviljat driftstöd till strax under 55 miljoner kronor per år.

Sedan det särskilda driftstödet infördes har också fler butiker erhållit detta stöd i stället för servicebidrag. Servicebidrag minskade från 6,4 till 3,8 miljoner kronor mellan 2016–2021. Den trenden bröts 2022 då servicebidragen ökade med 65 procent från 2021. Detta beror på de utmaningar som uppstått för dagligvarubutiker i landsbygder under 2022. Det handlar om ökade elkostnader, ökade inköspriser samt förändrat köpbeteende hos kunderna. Då människor också har stora utgifter för el och minskat utrymme i plånboken genom inflationen så väljer de högre utsträckning att handla i större butiker i större tätorter vilka ofta har lägre priser på dagligvaror.

Tabell 31. Beviljat stöd till kommersiell service fördelat på olika stödtyper, i miljoner kronor, år 2016–2022.

Stödtyper (Utgiftsområde 19)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Servicebidrag	6,3	5,5	5,3	3,5	4,7	3,8	6,3
Hemsändningsbidrag	12,3	13,1	13,3	12,7	14,8	23,4	20,1
Investeringsbidrag	12,4	0,3	9,8	28,4	14,3	9,5	18,5
Investeringslån	0	0,3	0,1	0	0	0,7	0
Särskilt driftstöd	32,3	34	52	54,3	54,5	54,4	54
Stöd till korrosionsskydd för drivmedelsstationer							6,5
<i>Regionala projektmedel</i>	6	10,2	4,8	2,4 *	0,8*	1,2*	2,2*
Totalt stöd inom utgiftsområde 19	69,3	63,4	85,3	101,3	89,1	93,0	107,6
Stödtyper (Utgiftsområde 23)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investeringsstöd i Landsbygdsprogrammet	44,6	72,6	83,4	149,8	62,0	62,2	74,4
Projektmedel i Landsbygdsprogrammet **	22,9	28,6	27,6	14,7	1,1	0,4	8,7
Kompetensutveckling och information ***	0	3,9	6,6	0,9	0	3,6	
Rådgivning ****	0,7	1,8	0,2	8,6	0	0	0
Totalt stöd inom utgiftsområde 23 *****	68,2	106,9	117,7	174,0	63,1	66,2	83,1
Totalt stöd till kommersiell service	137,5	170,3	203,0	275,3	152,2	159,2	190,7

Källor: Tillväxtverket, Nyps (utgiftsområde 19) och Jordbruksverket (utgiftsområde 23)

* De projekt som Tillväxtverket bedömer syftar till att främja tillgänglighet till kommersiell service. Belopp ingår i de projektmedel som redovisas i kap. 6.

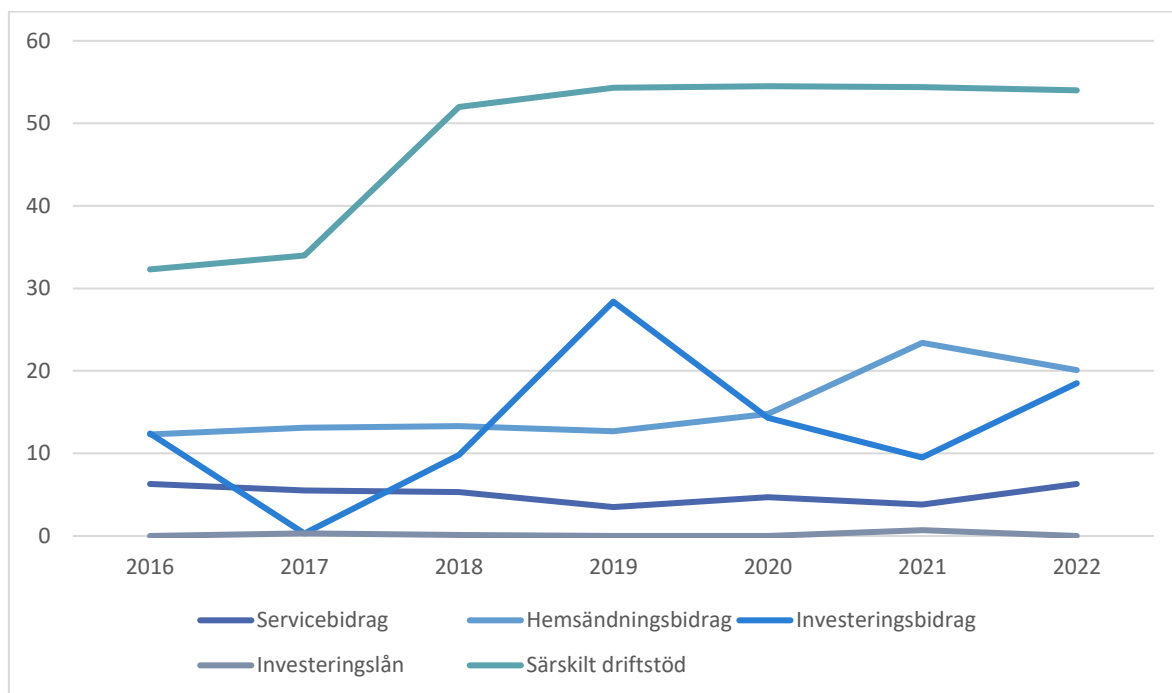
** Avser projektmedel som beviljas av Tillväxtverket inom Landsbygdsprogrammets åtgärd 16.2.

*** Avser Tillväxtverket beviljade medel i landsbygdsprogrammets åtgärd 1.1+1.2

**** Avser Länsstyrelsernas beviljade medel i landsbygdsprogrammets åtgärd 2.1

***** För stöden inom utgiftsområde 23 har beloppen för beviljade stöd 2016–2021 justerats med hänsyn till återföringar i avslutade stödinsatser.

Figur 5. Beviljat stöd till kommersiell service från anslag 1:1 fördelat på olika stödtyper, i miljoner kronor, år 2016–2022.

Källa: Tillväxtverket

Hemsändningsbidraget hade en liten ökning under perioden 2016–2020. Detta berodde främst på att flera kommuner valde att höja ersättningen för hemsändning⁸ av dagligvaror till hushåll som själva har svårt att ta sig till närmaste dagligvarubutik. Under 2020–2021 bidrog coronapandemin till att kommunerna ökade hemsändningar av dagligvaror till äldre personer över 70 år eftersom de bedömdes som riskgrupper för sjukdomen Covid19. Det var inte förrän 2021 som effekten av detta märktes markant i beviljade bidrag. Detta eftersom kommunerna enligt bestämmelser ska söka bidraget årligen i efterskott. Det resulterade i en ökning av hemsändningsbidraget år 2021 med hela 84 procent sedan år 2019 som var året innan pandemin startade. Även för 2022 ligger bidraget fortfarande på en hög nivå i förhållande till innan pandemiåren.

Geografisk spridning

Stöd till kommersiell service lämnas i den utsträckning det finns medel. För regionerna som hanterar stöden inom anslag 1:1 så varierar storleken på anslaget stort mellan länen. Regioner bestämmer själva hur stor andel av sitt 1:1-anslag som de prioriterar för olika stöd till kommersiell service, vilket i sin tur beror på vilka utmaningar som finns i länet. Stöd får lämnas i områden där servicen är gles för att det skall kunna upprätthållas en försörjning med

⁸ Maximalt bidrag till kommunen är 50 procent av kostnad per hemsändning, dock max 100 kr. Alltså kan kommunens ersättning till transportör (ofta dagligvarubutik) vara 200 kr. Fram till 2012 var motsvarande belopp 60 kr/120 kr. Av de ca 100 kommuner som årligen söker bidraget är det fortfarande flera som inte betalar 200 kr för hemsändningen, men det blir allt fler som höjer ersättningen. Ju högre ersättning kommun betalar desto mer ökar kommunens utgift. Landsbygdskommuner har ofta mindre resurser men samtidigt relativt fler äldre personer som bor i serviceglesa områden, vilket är målgrupp för hemsändningsbidraget.

dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden.

I Tabell 32 presenteras fördelningen av beviljade stöd per län under 2022. Regionerna beviljar stöden från anslag 1:1 och länsstyrelserna beviljar investeringsstödet i landsbygdsprogrammet. Antalet ärenden som visas i tabellen är fler än antalet företag som fått stöd. Detta eftersom ett och samma företag kan ges flera stöd under samma år. I nedersta raden i tabellen redovisas antal unika företag som beviljats stöd för respektive stödtyp, antal unika företag som beviljats något stöd från anslag 1:1 samt antal unika företag som beviljats något av samtliga stöd till kommersiell service.

Under 2022 beviljades totalt 606 ärenden, fördelat på sex olika stödtyper, men antalet unika företag som fått stöd var betydligt färre. Om vi räknar bort de 96 ärenden för hemsändningsbidrag som beviljades till 91 kommuner, så beviljades 376 unika företag medel från någon av de övriga stödtyperna. Av dessa beviljades 74 företag särskilt driftstöd eller servicebidrag i kombination med investeringsbidrag, stöd till korrosionsskydd för drivmedelsstationer eller investeringsstöd från landsbygdsprogrammet.

Vidare beviljades 26 företag både särskilt driftstöd och servicebidrag, vilket är 14 fler än år 2021. Denna kombination av stöd är möjlig men det sammanlagda stödbeloppet för servicebidrag och driftstöd får inte överstiga 300 000 kronor. Servicebidrag ges ofta till dagligvarubutiker i sårbara områden som har fått ett relativt litet driftsstöd, på grund av en låg försäljningsomsättning. Servicebidraget kan då användas som ett kompletterande verktyg för att öka stödbeloppens storlek och företagets möjlighet att överleva.

En närmare granskning av de olika stöd som getts till företag och som finansieras av 1:1-anslaget (servicebidrag, särskilt driftstöd, investeringsbidrag, stöd till korrosionsskydd) visar att antalet ärenden uppgick till 383 (44+268+54+17) under år 2022. Dessa ärenden är fördelade på 307 unika företag. Ett företag kan exempelvis ha flera olika arbetsställen (butiker eller drivmedelsstationer) som beviljats stöd. Ett företag kan också beviljas flera olika stöd under året.

Tabell 32. Stöd till kommersiell service fördelat på län, stödtyp, antal ärenden och beviljat stöd, i miljoner kronor och antal, år 2022.

Län	Hemsändningsbidrag		Servicebidrag		Särskilt driftstöd		Investeringsbidrag		Stöd till korrosionsskydd		Totalt stöd Anslag 1:1		Investeringsstöd i landsbygdsprogrammet		Totalt stöd till kommersiell service 2022	
	Antal ärenden	mnkr	Antal ärenden	mnkr	Antal ärenden	mnkr	Antal ärenden	mnkr	Antal ärenden	mnkr	Antal ärenden	mnkr	Antal ärenden	mnkr	Antal ärenden	mnkr
Stockholm					22	3,9			1,0	0,2	23	4,0	5	2,9	28	6,9
Uppsala	2	0,3			5	1,3			1,0	0,4	8	2,0	3	1,6	11	3,6
Södermanland					3	0,6					3	0,6	1	0,6	4	1,2
Östergötland	5	0,5	2	0,4	18	3,6	6	0,2			31	4,6	13	5,4	44	10,0
Jönköping	4	0,7	5	0,5	16	2,9	7	2,4	1,0	0,1	33	6,6			33	6,6
Kronoberg	5	1,0	7	1,0	12	2,7	2	1,5			26	6,3	2	0,6	28	6,9
Kalmar	11	3,7	4	0,5	11	2,5	3	0,3	1,0	0,2	30	7,1	4	1,4	34	8,6
Gotland					1	0,1					1	0,1	1	0,2	2	0,3
Blekinge	4	0,9	5	0,8	1	0,2					10	1,9	6	2,1	16	4,0
Skåne					1	0,2					1	0,2			1	0,2
Halland			1	0,02	3	0,7			1,0	0,3	5	0,9	4	2,7	9	3,6
Västra Götaland	7	0,6			21	4,5	2	1,0	2,0	0,7	32	6,7	8	3,1	40	9,9
Värmland	6	1,8	4	0,6	12	2,5	5	1,4	1,0	0,4	28	6,6	7	5,0	35	11,6
Örebro	3	0,1			4	0,7	10	2,0			17	2,8	3	1,2	20	3,9
Västmanland	2	0,2	2	0,3	3	0,6					7	1,1	4	2,7	11	3,8
Dalarna	5	0,4	2	0,3	16	3,1	3	0,7	1,0	0,5	27	5,0	10	1,2	37	6,2
Gävleborg	6	1,7			11	2,4			2,0	1,1	19	5,2	9	4,7	28	9,9
Västernorrland	6	1,7	1	0,1	16	4,0	3	1,3	1,0	0,5	27	7,6	8	6,0	35	13,6
Jämtland	7	1,9	3	0,6	23	3,9			3,0	1,3	36	7,6	12	7,5	48	15,2
Västerbotten	12	3,0	2	0,3	41	8,5	13	7,7	1	0,4	69	19,8	8	10,4	77	30,2
Norrbottnen	11	1,8	6	1,0	28	5,3			1,0	0,4	46	8,5	19	15,2	65	23,7
Totalt	96	20,1	44	6,3	268	54,0	54	18,5	17	6,5	479	105,4	127	74,4	606	179,8
Antal unika företag som beviljats stöd*			41		259		50		16		307		124		376	

Källa: Jordbruksverket (Investeringsstöd i landsbygdsprogrammet) samt Tillväxtverket (Nyps)

* Här inkluderas inte kommuner med hemsändningsbidrag. Med företag avses aktiebolag, ekonomiska föreningar, enskilda firmor eller ideella föreningar.

Tabell 33 visar att stöden som finansieras av 1:1-anslaget nått ut till totalt 313 unika arbetsställen under 2022. I samma tabell redovisas även antal anställda, såväl totalt som uppdelat på män och kvinnor, i de arbetsställen som fått stöd till kommersiell service inom anslaget 1.1 Regionala utvecklingsåtgärder. Totalt hade dessa arbetsställen 1237 anställda.

Tabell 33. Ärenden, arbetsställen och anställda i företag som fått stöd till kommersiell service från anslag 1:1*, år 2022.

Län	Antal ärenden	Antal arbetsställen	Antal anställda**		
			Män	Kvinnor	Totalt
Stockholm	23	23	22	42	64
Uppsala	6	6	9	6	15
Södermanland	3	3	2	11	13
Östergötland	26	19	21	62	83
Jönköping	29	21	35	70	105
Kronoberg	21	17	35	81	116
Kalmar	19	14	12	21	33
Gotland	1	1	0	1	1
Blekinge	6	5	14	10	24
Skåne	1	1	3	2	5
Halland	5	4	3	3	6
Västra Götaland	25	23	26	50	76
Värmland	22	16	17	66	83
Örebro	14	10	33	41	74
Västmanland	5	4	4	5	9
Dalarna	22	18	20	52	72
Gävleborg	13	12	8	32	40
Västernorrland	21	19	18	58	76
Jämtland	29	25	34	75	109
Västerbotten	57	42	30	92	122
Norrbotten	35	30	34	77	111
Totalt	383	313	380	857	1 237

Källa: Tillväxtverket (Nyps) och Statistiska centralbyrån RAMS.

* Följande stödtyper ingår i tabellen: servicebidrag, särskilt driftstöd, investeringsbidrag, stöd till korrosionsskydd för drivmedelsstationer.

** Här presenteras antalet anställda, exklusive investeringsstöd i landsbygdsprogrammet och hemsändningsbidrag till kommuner. För 23 arbetsställen saknas uppgift. Detta beror dels på att vissa arbetsställen inte har några anställda enligt RAMS, dels på att flera arbetsställen har registreringsdatum under 2022.

Branschfördelning

De olika ekonomiska stöden till kommersiell service syftar till att främja tillgänglighet till främst dagligvaror och drivmedel. Därför är det naturligt att det är försäljningsställen för dagligvaror och drivmedel som beviljats investeringsbidrag, servicebidrag, särskilt driftstöd, stöd till korrosionsskydd samt investeringsstödet från landsbygdsprogrammet. Av 2022 års totalt beviljade medel på 159,7 miljoner kronor för dessa stödtyper kan en kategorisering göras på dagligvaror eller drivmedel. Det särskilda driftstödet avser i sin helhet att stärka tillgänglighet till dagligvaror. Stöd till korrosionsskydd avser i sin helhet att stärka tillgänglighet till drivmedel.

I många fall är dagligvarubutik och drivmedelsstation samordnade och när ett företag söker övriga stöd så kan ansökan innehålla både insatser för dagligvaror och drivmedel.

För beviljade stöd på anslag 1:1 med 85,3 miljoner kronor kategoriseras respektive ärende på huvudsaklig branschkod. Av dessa stöd avser 76,1 miljoner kronor dagligvaror. Det motsvarar 89 procent av beviljade medel.

För beviljade investeringsstöd i landsbygdsprogrammet med 74,4 miljoner kronor kategoriseras ärenden på huvudsaklig inriktning – dagligvaror, drivmedel eller servicepunkt. Av dessa stöd avser 61 miljoner kronor dagligvaror. Det motsvarar 82 procent av beviljade medel.

Av totalt beviljade stöd avser 137,1 miljoner kronor dagligvaror. Det motsvarar 86 procent av beviljade medel.

Tabell 34. Stöd till kommersiell service fördelat på stödtyp, bransch eller inriktning, i miljoner kronor och antal ärenden, år 2022.

	Särskilt driftstöd (anslag 1:1) mnkr/antal	Servicebidrag (anslag 1:1) mnkr/antal	Investeringsbidrag (anslag 1:1) mnkr/antal	Stöd till korrosions-skydd (anslag 1:1) mnkr/antal	Investeringsstöd LBP (Utg.omr. 23) mnkr/antal	Totalt mnkr /antal
Dagligvaror	54,0 / 268	5,9 / 41	16,2 / 48		61,0 / 106	137,1 / 463
Drivmedel		0,4 / 2	2,3 / 6	6,5 / 17	13,2 / 18	22,4 / 43
Servicepunkt					0,2 / 3	0,2 / 2
Totalt	54,0 / 268	6,3 / 43	18,5 / 38	6,5 / 17	74,4 / 127	159,7 / 509

Källa: Tillväxtverket (Nypps), Jordbruksverket (Landsbygdsprogrammet)

Sammanfattning

Under 2022 beviljade regionerna totalt 108 miljoner kronor från anslag 1:1 till olika stöd för att främja tillgänglighet till kommersiell service samt regionala utvecklingsprojekt. Inräknat de stöd som även beviljades från landsbygdsprogrammet 2016–2022 genom länsstyrelser eller Tillväxtverket, uppgår totala stödet till 191 miljoner kronor vilket är det tredje högsta beloppet sedan 2016.

Investeringsbidraget är den stödtyp som har varierat mest inom utgiftsområde 19 (anslag 1:1). Det beror främst på att det mellan åren 2016–2022 har beviljats investeringsstöd inom Landsbygdsprogrammet (utgiftsområde 23) med ett liknande syfte. Det är förändringar i landsbygdsprogrammets budget för investeringsstöd som påverkat om regionerna har beviljat mer eller mindre investeringsbidrag. Totalt beviljades 93 miljoner kronor i investeringsbidrag (anslag 1:1) eller investeringsstöd från landsbygdsprogrammet under 2022.

Sedan det särskilda driftstödet infördes 2016 erhåller färre butiker servicebidrag. Servicebidragen minskade med 55 procent från 8,4 till 3,8 miljoner kronor från 2015 till 2021. Den trenden bröts 2022 då servicebidragen ökade med 65 procent från 2021. Detta beror på de utmaningar som uppstått för dagligvarubutiker i landsbygder under 2022. Det handlar om ökade elkostnader, ökade inköspriser samt förändrat köpbeteende hos kunderna.

Under 2020 bidrog coronapandemin till att kommunerna ökade hemsändningar av dagligvaror till äldre personer över 70 år eftersom de bedömdes som riskgrupper för sjukdomen Covid19. Det var inte förrän 2021 som effekten av detta syntes markant i beviljade bidrag. Detta eftersom

kommunerna söker bidraget årligen i efterskott. Det resulterade i en ökning av hemsändningsbidraget med hela 84 procent jämfört med år 2019 innan pandemin startade. Även för 2022 ligger bidraget fortfarande på en hög nivå i förhållande till innan pandemiåren.

Totalt beviljades 606 ärenden olika stöd till kommersiell service. Förutom 91 kommuner som beviljades hemsändningsbidrag har 376 unika företag beviljats medel från någon av de övriga stödtyperna. För de stöd som gått till företag och som finansieras av 1:1-anslaget (servicebidrag, särskilt driftstöd, investeringsbidrag, stöd till korrosionsskydd) uppgick antalet ärenden till 383 under år 2022. Dessa ärenden fördelades på 307 unika företag och 313 arbetsställen vilka tillsammans hade 1237 personer anställda.

6. Stöd till projektverksamhet

I det här kapitlet redovisar Tillväxtverket stöd till projektverksamhet via anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder under 2022. Beslut om projektstöd fattas av såväl regionerna som av Tillväxtverket. I den fortsatta texten beskrivs dessa beslutsnivåer var för sig och vi redogör för verksamhetens inriktning i förhållande till den nationella strategins strategiska områden och prioriteringar enligt de översättningsnycklar som visas i Bilaga 4.

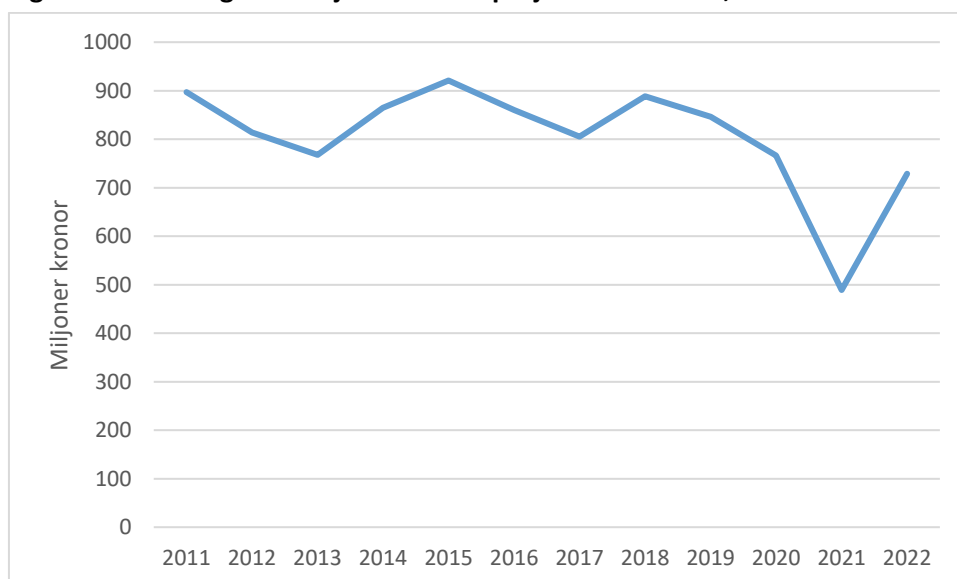
6.1 Regionalt beslutad projektverksamhet

De regionala projektmedlen fungerar som en katalysator som gör att strategiska insatser kan komma till stånd. De används ofta som en hävstång och ett medfinansieringsinstrument för att kunna frigöra medel från till exempel den Europeiska regionala utvecklingsfondens program.⁹

Utveckling senaste åren

Figur 6 visar hur beviljning av stöd för projektverksamhet har varierat de senaste tolv åren.

Figur 6. Utveckling av beviljade stöd till projektverksamhet, år 2011–2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

De regionala projektmedlen uppgick till 728,5 miljoner kronor under 2022. Det motsvarar en ökning med 239,5 miljoner kronor jämfört med 2021 då stödet uppgick till 489 miljoner kronor. En anledning till att besluten var fler under 2022 jämfört med 2021 har att göra med EU-programmens cykler. En betydande del av de regionala projektmedlen används som tidigare nämnts till att medfinansiera insatser inom EU:s regionalfond. Investeringarna den här programperioden, 2021–2027 går främst till forskning och innovation, digitalisering och bredband, miljö och klimat, kompetensförsörjning, transporter och resande samt till företag och näringsliv.¹⁰ Det är därför naturligt att dessa tematiska områden präglar den regionala projektverksamheten och att inriktningen är förhållandevis konstant under programperioden.

⁹ Se även Tillväxtverkets sammanställning av redovisningar om hållbart regionalt utvecklingsarbete för 2022. Tillväxtverket (2023), *Hållbart regionalt utvecklingsarbete 2022*.

¹⁰ Tillväxtverket. EU-fonder. Ansvar för EU-fonder. Bakgrund. Så mycket pengar finns. [uppdaterad 2023-02-27]. Hämtad från: <https://tillvaxtverket.se/tillvaxtverket/omtillvaxtverket/detharartillvaxtverket/eufonder.2994.html>.

Under 2022 uppgick EU-medlen till cirka 838 miljoner kronor vilket utgör ungefär 34 procent av den totala projektfinansieringen om cirka 2,5 miljarder kronor. Se även Figur 7. Under 2021 uppgick EU-medlen till knappt 428 miljoner kronor vilket då motsvarade 29 procent av totalen.

Strategiska områden och prioriteringar

Den nuvarande nationella strategin består av fyra strategiska områden och tolv prioriteringar. Tabell 35 visar fördelningen på en övergripande nivå med utgångspunkt i strategins strategiska områden. Tabell 36 visar fördelningen på en övergripande nivå med utgångspunkt i den tidigare nationella strategins prioriteringar. Tabell 35 visar bland annat att finansieringen till det strategiska området innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet översteg, precis som för 2021, det stöd som tilldelades övriga strategiska områden tillsammans. Motsvarande visas i Tabell 36 för prioriteringen innovation och företagande. Tabell 36 visar även att beviljat stöd till prioriteringen internationellt samarbete ökade med cirka 77 procent jämfört med 2021 medan beviljat stöd till den tidigare strategins prioriteringar innovation och företagande, attraktiva miljöer och tillgänglighet samt kompetensförsörjning ökade med cirka 43, 22 respektive 28 procent jämfört med 2021.

Tabell 35. Beviljat stöd till regionala projekt, per strategiskt område, i miljoner kronor, år 2021 och 2022.

Strategiskt område	Beviljat stöd 2021	Beviljat stöd 2022
Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	28,6	60,1
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	55,5	77,4
Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	287,8	505,6
Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet	34,9	21,5
Internationellt samarbete	4,2	18,1

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Tabell 36. Beviljat stöd till regionala projekt, per prioritering, i miljoner kronor, år 2021 och 2022.

Prioritering	Beviljat stöd 2021	Beviljat stöd 2022
Innovation och företagande	287,8	505,6
Attraktiva miljöer och tillgänglighet	63,5	81,6
Kompetensförsörjning	55,5	77,4
Internationellt samarbete	4,2	18,1

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Tabell 37 illustrerar hur de regionala projektmedlen förhöll sig till prioriteringarna i den nya nationella strategin, både vad gäller totalsummor och andelar. Av tabellen framgår det att stöden framför allt riktades till prioriteringarna ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning samt omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering. Även det i linje med 2021 års uppföljning av medlen. Prioriteringarna beviljades drygt 159 respektive 156 miljoner kronor vilket motsvarar cirka 22 respektive 21 procent av medlen under 2022. Prioriteringen en konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi beviljades cirka 82 miljoner kronor vilket motsvarar drygt 11 procent av medlen. Prioriteringarna väl fungerande

infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande samt tillvarata digitaliseringens möjligheter beviljades vardera cirka 55 respektive 49 miljoner kronor i stöd vilket motsvarar cirka 8 respektive 7 procent av medlen.

Tabell 37. Beviljat stöd till regionala projekt, per prioritering i miljoner kronor och procent, år 2022.

Strategiskt område	Prioriteringar	Beviljat stöd	Andel
Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	God samhällsplanering	13,2	1,8%
	God tillgång till kommersiell och offentlig service	8,2	1,1%
	Hög livskvalitet med goda och attraktiva livsmiljöer	38,8	5,3%
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete	22,4	3,1%
	Väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande	55,0	7,5%
Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Besöksnäring och turism	35,6	4,9%
	En konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi	82,4	11,3%
	Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning	159,3	21,9%
	Internationalisering, investeringsfrämjande och ökad export	11,0	1,5%
	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering	156,0	21,4%
	Tillvarata digitaliseringens möjligheter	48,6	6,7%
	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete	12,6	1,7%
Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet	Förbättrad tillgång till snabbt bredband och ökad digital användning	3,7	0,5%
	Tillgänglighet genom hållbara transportsystem	17,8	2,4%
Internationellt samarbete	Internationalisering, investeringsfrämjande och ökad export	11,9	1,6%
	Internationellt samarbete inom attraktiva miljöer och tillgänglighet	5,1	0,7%
	Väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande	1,1	0,2%
Övriga insatser	Nyps licenskostnader	2,4	0,3%
	Uppföljning och utvärdering	22,2	3,0%
Övrigt	Genomförande av regionala utvecklingsstrategier	14,3	2,0%
	Insatser med huvudsakligt fokus på hållbar utveckling: klimat, miljö, jämställdhet, integration och mångfald	6,5	0,9%
	Övriga insatser	0,4	0,1%

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

De regionala projektmedlen som listas utöver prioriteringarna i tabellen, under kostnadsposten övriga insatser, uppgick till cirka 46 miljoner kronor under 2022 och utgjorde

drygt 6 procent av den totala finansieringen under året.¹¹ Projektens inriktning varierade men fokuserade bland annat på licenskostnader för Nyps samt uppföljning och utvärdering. Andra insatser handlade om genomförande av regionala utvecklingsstrategier samt insatser med huvudsakligt fokus på hållbar utveckling såsom klimat, miljö, jämställdhet, integration och mångfald. Även insatser för uppföljning och utvärdering av andra projekt än de som finansierades med anslag 1:1 till 100 procent enligt regleringsbrev för anslag 1:1 finns med här. Under 2022 avsåg drygt 48 procent av kostnadsposten övriga insatser, insatser som fokuserade på uppföljning och utvärdering medan cirka 31 procent avsåg insatser som handlade om genomförande av regionala utvecklingsstrategier. Motsvarande siffror för 2021 var drygt 24 respektive 55 procent.

Geografisk spridning

Tillväxtverkets uppföljningsdata visar att innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet utgjorde det finansieringsmässigt största strategiska området i 21 län under 2022. Det indikerar att det regionala utvecklingsarbetet hade ett likartat fokus runt om i landet, åtminstone på en övergripande nivå. Det kan ha flera anledningar, varav en är den tematiska inriktningen i EU:s regionalfond som nämnts tidigare i avsnittet. För en fördjupad redovisning av hur anslag 1:1 stödjer regionala projekt, per län och strategiskt område, se Bilaga 5.

Beviljat stöd till uppföljning och utvärdering samt Nyps per län

Det stöd som beviljades till uppföljning och utvärdering samt Nyps-användning redovisas i Tabell 38. Tabellen presenterar kostnader per län och beslutsfattare via en uppdelning i regioner och länsstyrelser. De samlade utgifterna för kostnadsposten uppgick till knappt 25 miljoner kronor under 2022 vilket motsvarar drygt 3 procent av den regionala projektverksamheten. För en mer kvalitativ beskrivning av de analyser, uppföljningar och utvärderingar som har genomförts under året med koppling till det regionala utvecklingsarbetet, och som helt eller delvis har finansierats av anslag 1:1, se kapitel 4 i Tillväxtverkets sammanställning av redovisningar om hållbart regionalt utvecklingsarbete för 2022.¹²

¹¹ Motsvarande prioritering finns inte i den nuvarande nationella strategin varför inriktningen från den tidigare nationella strategin kvarstår.

¹² Tillväxtverket (2023), *Hållbart regionalt utvecklingsarbete 2022*.

Tabell 38. Beviljat stöd till uppföljning och utvärdering samt Nyps, per län, i tusen kronor, år 2022.

Län	Beslutande organisation	Uppföljning och utvärdering	Nyps licenskostnader
Stockholm	Region	0,0	282,4
Uppsala	Länsstyrelse	0,0	100,0
	Region	495,8	130,0
Södermanland	Region	43,6	212,0
Östergötland	Region	0,0	233,0
Jönköping	Region	1 000,0	0,0
Kronoberg	Region	600,0	0,0
Kalmar	Region	1 400,0	0,0
Gotland	Region	0,0	300,0
Blekinge	Region	1400,0	0,0
Halland	Region	170,0	0,0
Västra Götaland	Region	604,5	486,3
Värmland	Länsstyrelse	300,0	0,0
	Region	2 275,9	0,0
Örebro	Region	851,5	0,0
Västmanland	Länsstyrelse	100,0	0,0
	Region	900,0	0,0
Dalarna	Länsstyrelse	300,0	0,0
	Region	2 000,0	0,0
Gävleborg	Region	2 000,0	0,0
Västernorrland	Region	2 000,0	0,0
Jämtland Härjedalen	Region	1 225,5	622,0
Västerbotten	Länsstyrelse	500,0	0,0
	Region	2 000,0	0,0
Norrbotten	Region	2 000,0	0,0

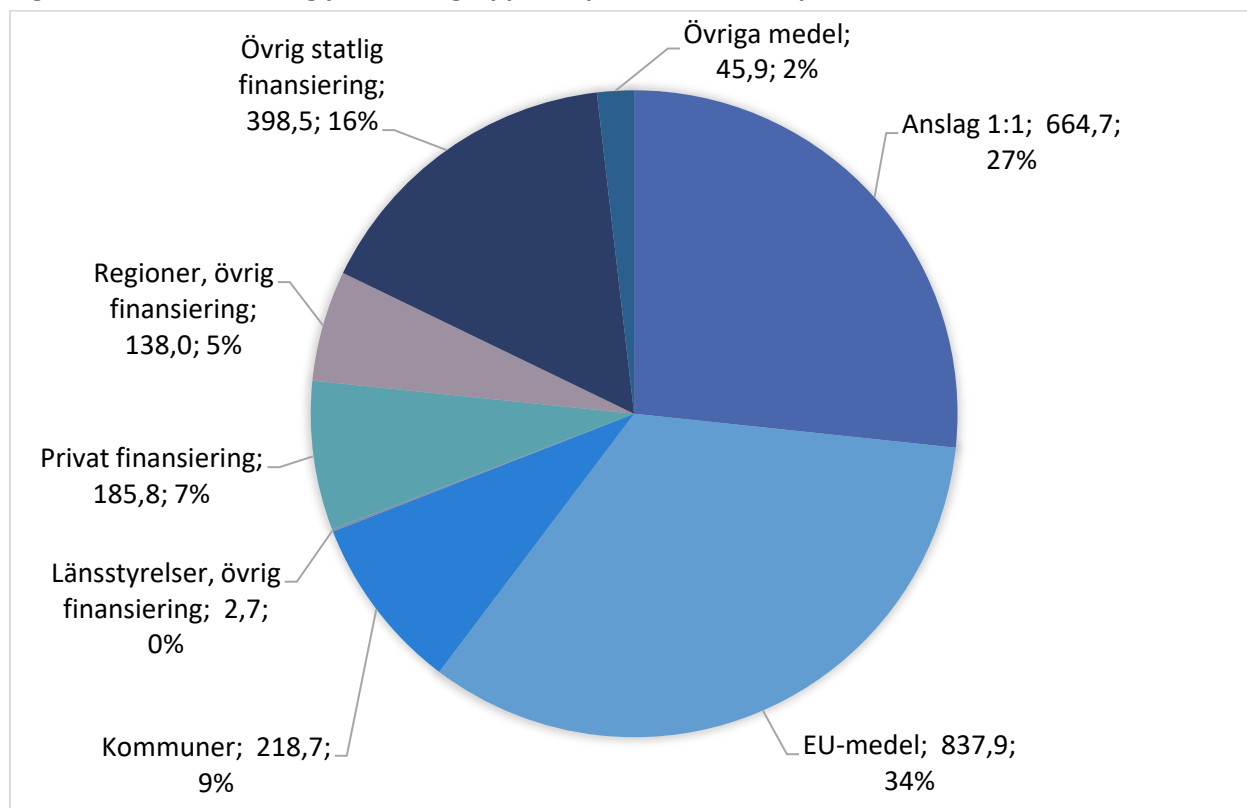
Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Finansiering av stöd till projektverksamhet mellan olika aktörsgupper

Efter att ha redogjort för den regionala projektverksamheten utifrån den nationella strategins strategiska områden, prioriteringar och geografisk spridning ger den fortsatta texten en bild av hur insatserna finansierades, med ett särskilt fokus på utgiftsfördelningen mellan olika aktörsgupper.

Inklusive medfinansiering omfattade den regionala projektverksamheten en investering på cirka 2,5 miljarder kronor i regional utveckling. Motsvarande belopp för 2021 var cirka 1,5 miljarder kronor. Av Figur 7 framgår det att anslag 1:1 utgjorde den näst största utgiftsposten med 27 procent av totalsumman, efter EU-medel¹³ med 34 procent. Anslag 1:1 har minskat med tre procentenheter som andel sedan 2021.

Figur 7. Total finansiering per aktörsgrupp, i miljoner kronor och procent, år 2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Det faktum att anslag 1:1 utgjorde nästan en tredjedel av den totala projektfinansieringen åskådliggör som tidigare nämnts, den hävstångseffekt som innebär att projektverksamheten ska växla upp och samordna det regionala utvecklingsarbetet genom att attrahera ytterligare medel från såväl offentliga som privata aktörer.¹⁴ I Bilaga 6 går att se hur den totala finansieringen av stödet till den regionala projektverksamheten per aktörsgrupp har varierat de senaste 12 åren.

Statens medfinansiering av den regionala projektverksamheten

Staten medfinansierade den regionala projektverksamheten med cirka 43 procent under 2022. Andelen utgjordes av anslag 1:1, medel från länsstyrelserna samt kategorin övrig statlig finansiering. Mest medel beviljades från anslag 1:1 med cirka 665 miljoner kronor följt av övrig statlig finansiering om cirka 400 miljoner kronor. Motsvarande belopp under 2021 var cirka 455 miljoner kronor respektive 215 miljoner kronor som beviljades från de här två

¹³ EU-medel är till störst del, regionalfondssatsningar men innefattar även Landsbygdsprogrammet, Socialfonden och övriga EU-medel.

¹⁴ Se även Tillväxtverkets sammanställning av redovisningar om hållbart regionalt utvecklingsarbete för 2022. Tillväxtverket (2023), *Hållbart regionalt utvecklingsarbete 2022*.

kategorierna. Länsstyrelsernas anslag till den regionala projektverksamheten minskade med cirka 5 miljoner kronor under samma period, från 8 miljoner kronor 2021 till knappt 3 miljoner kronor 2022.¹⁵ I Tabell 39 ges en mer ingående beskrivning av de statliga utgifterna och hur de fördelade sig mellan olika aktörer.

Tabell 39. Statlig finansiering per aktörsgrupp, i miljoner kronor och procent, år 2022.¹⁶

Aktörsgrupp	Beviljade medel	Andel
Anslag 1:1 Region	664,7	62,4%
Länsstyrelse	2,7	0,2%
Övrig statlig	398,5	37,4%
Totalt	1 065,9	100,0%

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Övrig statlig finansiering

Tabell 40 ger en bild av kategorin övrig statlig finansiering. Uppgifterna visar att Högskola och universitet stödde den regionala projektverksamheten med mest medel under 2022, cirka 204 miljoner kronor. Tillväxtverket och Vinnova bistod båda med drygt 40 miljoner kronor vardera. Under motsvarande period för 2021 stödde Vinnova den regionala projektverksamheten med mest medel, drygt 58 miljoner kronor. Högskola och universitet bistod med drygt 56 miljoner kronor och Tillväxtverket med cirka 51 miljoner kronor. Det visar att de aktörsgrupper som årligen stödjer den regionala projektverksamheten med mest medel är av det återkommande slaget. De aktörer som listas nedan har medfinansierat den regionala projektverksamheten från cirka 2,9 miljoner kronor och uppåt. För en fullständig lista över samtliga medfinansierare på statlig nivå hänvisas till Bilaga 7 i rapporten.

¹⁵ Minskningen beror på att länsstyrelserna inte beviljar några nya 1:1 medel utan endast tar beslut på redan pågående ärenden.

¹⁶ Baserat på beslut tagna 2022. I redovisningen har de delar som inte kräver medfinansiering tagits bort samt de medel som har sitt ursprungsbeslut ett annat år än 2022 eftersom medfinansieringen till dem är beräknade ett annat år.

Tabell 40. Aktörer inom Övrig statlig finansiering, i miljoner kronor, år 2022.

Statlig finansiär	Belopp
Högskola och universitet	204,4
Tillväxtverket	40,4
Vinnova	40,3
Statens energimyndighet	34,3
Almi företagspartner AB	22,7
Havs- och vattenmyndigheten	12,9
Trafikverket	12,0
Blekinge Business Incubator AB	6,8
RISE	3,2
NetPort Karlshamn AB	2,9

Källa: Tillväxtverket (Nypps)

Sammanfattning

Beslut om stöd till projektverksamhet från anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder fattas av såväl regionerna som Tillväxtverket. Den regionalt beslutade projektverksamheten redovisas i kapitel 6.1 medan Tillväxtverkets beslutade projektverksamhet redovisas i kapitel 6.2.

De regionala projektmedlen fungerar som en katalysator som gör att strategiska insatser kan komma till stånd. De används ofta som en hävstång och ett medfinansieringsinstrument för att kunna lösgöra medel från till exempel den Europeiska regionala utvecklingsfondens program.

De regionala projektmedlen uppgick till 728,5 miljoner kronor under 2022. Det motsvarade en ökning med 239,5 miljoner kronor jämfört med 2021 då stödet uppgick till 489 miljoner kronor. En anledning till att besluten var fler än under 2021 har att göra med EU-programmens cykler. Under 2022 uppgick EU-medlen till cirka 838 miljoner kronor jämfört med 2021 då EU-medlen uppgick till knappt 428 miljoner kronor.

Finansieringen till det strategiska området innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet översteg, precis som för 2021, det stöd som tilldelades övriga strategiska områden tillsammans. Stöden riktades framför allt till prioriteringarna ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning samt omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering. Även det i linje med 2021 års uppföljning av medlen. Prioriteringarna beviljades drygt 159 respektive 156 miljoner kronor under 2022 vilket motsvarar cirka 22 respektive 21 procent av medlen. Prioriteringen en konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi beviljades cirka 82 miljoner kronor motsvarande drygt 11 procent av medlen. Prioriteringarna väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande samt tillvarata digitaliseringens möjligheter beviljades vardera cirka 55 respektive 49 miljoner kronor i stöd vilket motsvarar cirka 8 respektive 7 procent av medlen.

Inklusive medfinansiering omfattade stödet till den regionala projektverksamheten en investering på cirka 2,5 miljarder kronor i regional utveckling. Motsvarande belopp för 2021 var cirka 1,5 miljarder kronor. Andelen anslag 1:1 har minskat med tre procentenheter sedan 2021.

Staten medfinansierade den regionala projektverksamheten med cirka 43 procent. Den sammanräkningen utgörs av anslag 1:1, medel från länsstyrelserna samt kategorin övrig statlig finansiering. Mest medel beviljades från anslag 1:1 med cirka 665 miljoner kronor följt av övrig statlig finansiering om cirka 400 miljoner kronor. Motsvarande belopp för de här två kategorierna under 2021 var cirka 455 miljoner kronor respektive 215 miljoner kronor.

Länsstyrelserna anslag till den regionala projektverksamheten minskade med cirka 5 miljoner kronor under samma period, från 8 miljoner kronor 2021 till knappt 3 miljoner kronor för 2022.

Högskola och universitet var den aktör inom kategorin övrig statlig finansiering som stödde den regionala projektverksamheten med mest medel under 2022, cirka 204 miljoner kronor. Tillväxtverket och Vinnova bistod båda med drygt 40 miljoner kronor vardera. Under motsvarande period för 2021 stödde Vinnova den regionala projektverksamheten med mest medel, drygt 58 miljoner kronor. Högskola och universitet bistod med drygt 56 miljoner kronor och Tillväxtverket med cirka 51 miljoner kronor. Det visar att de aktörsgrupper som årligen stödjer den regionala projektverksamheten med mest medel är av det återkommande slaget.

Tillväxtverkets bedömning är att även om finansieringen varierar mellan enstaka år har den regionala projektverksamheten ett likartat fokus runt om i landet, åtminstone på en övergripande nivå. Det kan ha flera anledningar varav en är den tematiska inriktningen i EU:s regionalfond. Det bör även nämnas att när projektmedlen ökar minskar företagsstöden och vice versa. Det ger en bild av att anslag 1:1 utifrån den hävstångseffekt som vi beskriver används med en viss systematik trots årsvisa variationer.

För en mer kvalitativ beskrivning av hur anslag 1:1 används som en hävstångseffekt, för att växla upp EU-medel och/eller för att växla upp annan finansiering av det regionala utvecklingsarbetet, egna medel likväl som privata och offentliga medel, se kapitel 2 i Tillväxtverkets sammanställning av redovisningar om hållbart regionalt utvecklingsarbete för 2022.¹⁷

6.2 Tillväxtverkets projektverksamhet

Utveckling senaste året

I det här avsnittet redovisas Tillväxtverkets beviljade stöd till projektverksamhet under år 2022.

Tabell 41 nedan visar att Tillväxtverket beviljade projektstöd med 100,5¹⁸ miljoner kronor under år 2022, att jämföra med 17 miljoner kronor år 2021. Nästan 90 miljoner av dessa medel är beviljade som medfinansiering antingen till Fonden för en rättvis omställning eller till insatsen *Regionala strukturer för validering*. Dessa är särredovisade i *Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling*. Det betyder att utöver dessa insatser är summan beviljade medel gällande Tillväxtverkets projektverksamhet 10,7 miljoner under 2022. Delar av de beviljade medlen kommer från insatsen *Hållbar regional utveckling*, vilken beslutades 2020, men som har beviljat nya medel. Övriga ärenden är beslutade 2022. Regional exportsamverkan är dock en insats som funnits även innan 2022.

Anledningen till den stora ökningen är primärt att 26,0 miljoner kronor blivit nettobeviljat i *Uppdrag att stödja regionernas arbete med att utveckla effektiva strukturer för validering på regional nivå*. Att antalet insatser är få ger stort utslag på fördelningen per strategiskt område.

¹⁷ Tillväxtverket (2023), *Hållbart regionalt utvecklingsarbete 2022*.

¹⁸ Tillväxtverket handlägger även verksamhetsbidrag för Hela Sverige ska Leva och Skärgårdarnas Riksförbund. Dessa särredovisas.

Geografisk spridning

Den geografiska spridningen är stor och 19 län fick under året del av Tillväxtverkets medel. De län som inte ingick i någon av Tillväxtverkets insatser är Stockholm och Västra Götaland. Norrbotten, Gotland och Västerbotten utmärker sig gällande summan beviljat stöd, vilket förklaras av att länen omfattas av *Fonden för en rättvis omställning*.

Tabell 41. Beviljat stöd till projektverksamhet, per län, prioritering och fokusområde, i miljoner kronor, år 2022.

Län	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Internationellt samarbete	Totalt
Uppsala		1,4		1,4
Södermanland	0,5	1,4		1,9
Östergötland	0,8	1,4		2,2
Jönköping		1,4		1,4
Kronoberg	0,6			0,6
Kalmar		1,0	0,4	1,4
Gotland	21,1	1,4		22,5
Blekinge		1,5		1,5
Skåne		0,8	3,6	4,4
Halland	0,4	0,3		0,7
Värmland	0,5	1,7		2,2
Örebro		1,4		1,4
Västmanland		1,4		1,4
Dalarna	0,3			0,3
Gävleborg		1,8		1,8
Västernorrland	0,9	2,9		3,8
Jämtland	0,5	2,0		2,5
Västerbotten	1,0	15,7		16,7
Norrbotten	20,2	12,1		32,3
Totalt	46,8	49,6	4,1	100,5¹⁹

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

De 100,5 miljoner kronor som Tillväxtverket beviljade har fördelats till projekt inom ramen för 5 insatser. De absolut största beloppen under budgetåret 2022 beviljades som medfinansiering av *Fonden för en rättvis omställning* (63,8 mnkr) följt av *Uppdraget att stödja regionernas arbete med att utveckla effektiva strukturer för validering på regional nivå* (26 mnkr). Övriga tre insatser har beviljat mindre än fem miljoner kronor inom respektive insats.

¹⁹ Avvikelser i siffror för respektive län i förhållande till totalsumma beror på avrundning.

Tabell 42. Beviljat stöd till projektverksamhet, fördelat på program och län, i miljoner kronor, år 2022.

Län	Hållbar regional utveckling	Medfinansiering Fonden för en rättvis omställning	Regional exportsamverkan	Säker Digitalisering	Validering ²⁰	Totalt
Uppsala					1,4	1,4
Södermanland	0,5				1,4	1,9
Östergötland	0,6			0,2	1,4	2,2
Jönköping					1,4	1,4
Kronoberg	0,6					0,6
Kalmar			0,4		1,0	1,5
Gotland		21,1			1,4	22,5
Blekinge					1,5	1,5
Skåne			3,6		0,8	4,4
Halland				0,4	0,3	0,7
Värmland	0,5				1,7	2,2
Örebro					1,4	1,4
Västmanland					1,4	1,4
Dalarna	0,3					0,3
Gävleborg					1,8	1,8
Västernorrland	0,4			0,5	2,9	3,9
Jämtland	0,5				2,0	2,5
Västerbotten	0,7	11,6		0,3	4,2	16,7
Norrbottn	0,8	31,1	0,4			32,3
Totalt	4,9	63,8	4,4	1,4	26,0	100,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

De projekt som redovisas ovan beskrivs i följande avsnitt. Tillväxtverket redogör där för verksamheternas mål, syfte och genomförande.

Hållbar regional utveckling

Vid utformningen av uppdraget Hållbar regional utveckling och i dess utlysning Vägar till hållbar utveckling har Tillväxtverket ett tydligt Agenda 2030-perspektiv. Vi har även planerat och genomfört uppdraget med ett intersektionellt perspektiv. Det innebär att kön, ålder, utländsk bakgrund och plats alltid ska vara analysvariabler när insatser utformas. Uppdragets externa utvärderare följer årligen upp hur regionerna efterlever kravet om intersektionellt perspektiv i sina projekt. Tillväxtverket arbetade under 2022 med hållbar finansiering av företagsstöd, kommersiell service och Europeiska regionala utvecklingsfonden. Vi tog fram kunskapsunderlag och utvecklade handläggningen för Agenda 2030 inom EU:s Regionalfond. Vi avropade konsultstöd för att genomföra digitala workshops i varje region med fokus på hur finansiering kan integreras med hållbarhet och följas upp under 2022–2023.

²⁰ Uppdrag att stödja regionernas arbete med att utveckla effektiva strukturer för validering på regional nivå.

Medfinansiering Fonden för en rättvis omställning

I augusti antog EU-kommissionen Sveriges nationella program för Fonden för en rättvis omställning (FRO) som Tillväxtverket haft i uppdrag att ta fram. Det gjordes fyra utlysningar med fokus på kompetenshöjande insatser och forskning för industrins klimatomställning under 2022. Fokus för programmet är att klimatomställningen inom industrin ska ske med bibehållen konkurrenskraft för att upprätthålla ekonomiska och sysselsättningsmässiga nivåer. Fonden ska bland annat användas till investeringar i ny klimatsmart och resurseffektiv teknik, kompetenshöjning för anställda, forskning samt förstärkning av elnät. Programmet omfattar cirka 2,9 miljarder kronor inklusive nationell medfinansiering för insatser i Norrbottens, Västerbottens och Gotlands län.

Regional exportsamverkan

Under 2022 koordinerade Tillväxtverket regional exportsamverkan (RES) och de exportfrämjande aktörerna utvecklade sitt samlade exporterbidande där sammanlagt 3 200 företag deltog i insatser. 78 procent av företagen som fått fördjupat exportstöd uppgav att det var enkelt att hitta rätt aktör och 79 procent ansåg att stödet gett företaget en ökad förmåga att göra affärer i andra länder. Vi fortsatte projektfinansieringen av de regionala RES-partnerskapen i 20 av 21 regioner och lade grunden för en ny långsiktig finansiering av RES genom den Europeiska regionala utvecklingsfonden. Tillväxtverket finansierade två investprojekt med 1:1-medel där regioner samverkar för att koppla ihop investerings- och exportfrämjande arbete. Projekten ska bidra till lärande och utveckling mellan regioner kring export- och investeringsfrämjande, samt därtill kopplande kompetensförsörjningsutmaningar. Målsättningen med projekten är att väl fungerade arbetssätt, metoder och koncept ska kunna spridas och tillämpas i fler regioner. Slutmålet är att det ska vara enkelt för företag att kunna etablera sig, utvecklas och ha en god kompetensförsörjning i svenska regioner.

Säker Digitalisering

Som en del av ett pågående kunskaps- och inventeringsarbete inom säker digitalisering finansierade Tillväxtverket fyra regionala pilotprojekt under 2022. Pilotinsatserna byggde på erfarenheter från andra uppdrag hos Tillväxtverket. De syftade till att stärka de små företagens strategiska arbete för att hantera digitaliseringens risker för en hållbarare affärs- och verksamhetsutveckling. Syftet var också att vidareutveckla tjänster och erbjudanden inom digital säkerhet och att ge möjligheten att kompetensutveckla några innovations- och företagsfrämjande organisationer. Arbetet ger goda förutsättningar för en fortsatt större kunskaphöjande insats. En första slutsats från en analys är att framtida projekt kan gynnas av att vara en del av redan pågående initiativ som bolagen är engagerade i. En ytterligare slutsats är att företagsfrämjare behöver mer kunskap om marknaden för säker digitalisering och vilka aktörer och konsulter som är verksamma där.

Uppdrag att stödja regionernas arbete med att utveckla effektiva strukturer för validering på regional nivå

Tillväxtverket har tillsammans med Myndigheten för yrkeshögskolan fått i uppdrag att stödja regionernas arbete med att utveckla hållbara strukturer för validering. Vi genomförde en utlysning av projektmedel vilket resulterade i 16 utvecklingsprojekt i hela landet. Projekten kommer att pågå till slutet av 2024. För att sprida information om uppdraget deltog vi dels på en nationell valideringskonferens i april, dels på ett webinarium i september om myndigheternas resultat på valideringsområdet.

Sammanfattning

Tillväxtverket beviljade projektstöd med 100,5 miljoner kronor under år 2022, vilket är en ökning med 83,5 miljoner kronor sedan år 2021. Generellt fluktuerar summan beviljade medel

kraftigt, vilket till stor del beror på att insatserna är få till antalet och nya satsningar får stora utslag på totalsumman.

De 100,5 miljoner kronor som Tillväxtverket beviljade har fördelats till projekt inom ramen för 5 insatser. Insatserna har olika fokus, men har till störst del registrerats inom de strategiska områdena *Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet* samt *Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet*.

Vad gäller fördelningen per strategiskt område skiljer det sig en hel del från tidigare år. Skillnaderna beror till stor del på att insatserna är få till antalet och att en enda insats, såsom medfinansieringen till *Fonden för en rättvis omställning*, kan göra att strukturerna förändrats helt och hållet från ett år till ett annat. Ett projekt kan pågå under flera år och utbetalningarna kan också ske under flera år, men ofta beviljas större delen av summan när ärendet beslutas. Det kan ge också en förstärkning av enskilda insatsers dominans under enskilda år.

7. Verksamhetsbidrag till Hela Sverige ska leva och Skärgårdarnas Riksförbund

7.1 Hela Sverige ska leva

Tillväxtverket har haft i uppdrag (N2018/00044/HL) att fördela verksamhetsbidrag till organisationen Hela Sverige ska leva under perioden 2019–2021. Syftet med verksamhetsbidraget är att stödja det civila samhällets deltagande och medverkande inom områdena landsbygdsutveckling och regionalt tillväxtarbete. Verksamhetsbidraget för den perioden 2019–2021 uppgick till 46,5 miljoner kronor fördelat på 15,5 miljoner kronor per år.

Verksamhetsbidraget för Hela Sverige ska leva skapar förutsättningar för att civilsamhällets organisationer kan vara delaktiga i kommunala, regionala och nationella organisationers beslut och insatser.

Utifrån Tillväxtverkets granskning och uppföljning är vår bedömning att verksamhetsbidraget till Hela Sverige ska leva har använts till det som det är avsett för enligt regeringens beslut²¹. Riksorganisationen Hela Sverige ska leva har stor kunskap om de lokala förutsättningarna inom områdena och de prioriteringar som är utpekade i propositionen En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder – för ett Sverige som håller ihop. Riksorganisationen Hela Sverige ska leva arbetar således kontinuerligt och ändamålsenligt till att nå de utpekade målen i En nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.

Regeringen har uppdragit Tillväxtverket (N2021/03081) att för perioden 2022–2024 betala ut verksamhetsbidrag till Riksorganisationen Hela Sverige ska leva med 46,5 miljoner kronor. För 2022 har Tillväxtverket betalat ut 15,5 miljoner kronor i verksamhetsbidrag. Uppdraget att betala ut verksamhetsbidrag för 2022–2024 kommer återrapporteras i sin helhet under 2025.

7.2 Skärgårdarnas Riksförbund

Tillväxtverket har haft i uppdrag (N2018/02620/HL) att fördela verksamhetsbidrag till organisationen Skärgårdarnas Riksförbund under perioden 2019–2021. Syftet med verksamhetsbidraget är att stödja det civila samhällets deltagande och medverkande inom områdena landsbygdsutveckling och regionalt tillväxtarbete. Verksamhetsbidraget för perioden 2019–2021 har uppgått till 5,5 miljoner kronor fördelat på 1,9 miljoner kronor för 2019, 1,8 miljoner kronor 2020 och 1,8 miljoner kronor 2021.

Verksamhetsbidraget till Skärgårdarnas Riksförbund skapar förutsättningar för att civilsamhällets organisationer kan vara delaktiga i kommunala, regionala och nationella organisationers beslut och insatser.

Tillväxtverket bedömer utifrån den redovisning som Skärgårdarnas Riksförbund gör i sina verksamhetsberättelser, årliga återrapporteringar samt det som framkommit i våra dialoger med riksförbundet att verksamheten följer regeringsbeslutet²². Vi bedömer vidare att Skärgårdarnas Riksförbund har bidragit till landsbygdsutveckling och regionalt tillväxt- och utvecklingsarbete och synliggör de särskilda förutsättningar som skärgårdar och öar ställs inför, i linje med regeringsbeslutet.

Regeringen har uppdragit Tillväxtverket (N2022/00202) att för perioden 2022–2024 betala ut verksamhetsbidrag till Skärgårdarnas Riksförbund med 5,5 miljoner kronor. För 2022 har Tillväxtverket betalat ut 1,8 miljoner kronor i verksamhetsbidrag. Uppdraget att betala ut verksamhetsbidrag för 2022–2024 kommer återrapporteras i sin helhet under 2025.

²¹ Å 2018–1455 Tillväxtverkets slutrapport verksamhetsbidrag Hela Sverige ska leva 2019–2021

²² Å 2019–282 Tillväxtverkets slutrapport verksamhetsbidrag Skärgårdarnas Riksförbund 2019–2021

8. Fördjupad finansieringsbild av den regionala projektverksamheten

Detta kapitel redogör för den totala finansieringen av de projekt som beviljats regionala 1:1-medel under 2022, med fokus på det nya rapporteringssystemet²³ i Nyps2020.

Tillväxtverket publicerade 2019 rapporten *Uppföljning med fokus på resultat*, som presenterar ett nytt system för uppföljning av projekt inom regional tillväxtpolitik. Den fortsatta texten utgår ifrån detta system som bygger på att regioner som söker medel för projektverksamhet gör mer ändamålsenliga klassificeringar av sina ärenden. Klassificeringarna sker med utgångspunkt i den verksamhetslogik som Tillväxtverket utvecklat, samt utifrån prioriteringar i *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015 – 2020*²⁴ prioriteringar och fokusområden. Redovisning sker enligt de översättningsnycklar som visas i Bilaga 4.

Verksamhetslogik och resultatkedjor

Tillväxtverket har utvecklat en verksamhetslogik, genom att studera den projektverksamhet som genomförs. Syftet är att på ett enkelt sätt klargöra logiken för hur olika typer av insatser kan förväntas leda till olika typer av resultat, på kort och lång sikt. I verksamhetslogiken delas projektverksamheten upp i fyra övergripande kategorier av projekt, vilka kallas resultatkedjor.

Verksamhetslogiken och resultatkedjorna visar att olika kategorier av projekt genomför olika typer av aktiviteter och genererar därför olika typer av resultat, under och efter projektiden. De fyra resultatkedjorna (Bilaga 8) är:

1. Investeringar i fysisk och digital infrastruktur
2. Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag
3. Utveckling av varor och tjänster – indirekt
4. Utveckling av varor och tjänster – direkt

Fördelningen mellan resultatkedjorna vad gäller beviljade medel för 2022 skiljer sig tämligen kraftigt åt, då *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* innefattar 288 miljoner och *Utveckling av varor och tjänster – indirekt* innefattar drygt 260 miljoner medan 13 miljoner beviljats inom *Investeringar i fysisk och digital infrastruktur*. Detta bör hållas i åtanke i kapitlet, för att öka förståelsen för den procentuella fördelningen mellan resultatkedjorna och andra aspekter.

Tabell 43. Beviljade medel per resultatkedja, i miljoner kronor.

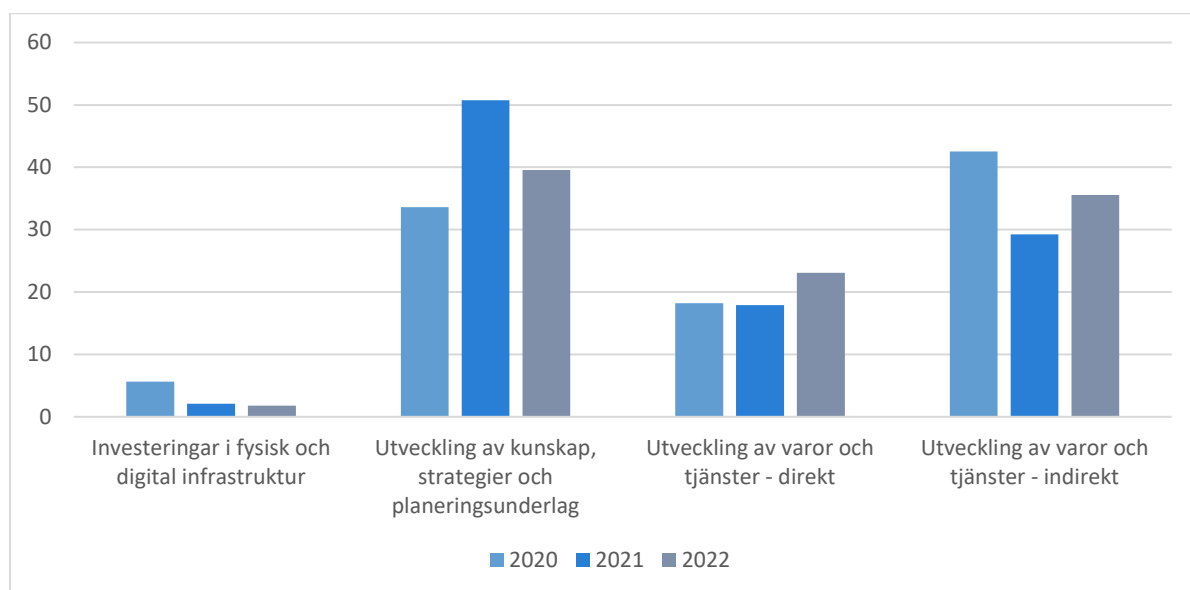
Resultatkedja	2020	2021	2022
Investeringar i fysisk och digital infrastruktur	43,3	10,2	13,0
Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag	257,4	248,3	288,4
Utveckling av varor och tjänster - direkt	139,6	87,5	168,1
Utveckling av varor och tjänster - indirekt	326,2	143,1	259,3
Totalt	766,5	489,1	728,7

Källa: Tillväxtverket (Nyps).

²³ Tillväxtverket (2019), *Uppföljning med fokus på resultat*. Rapport 0280.

²⁴ Regeringen, (2015), *En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015 – 2020*, Diarienummer: N2015:31.

Figur 8. Resultatkedjor, andel av total beviljad summa per år, procent.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Figur 8 tydliggör den procentuella skillnaden i beviljade stöd per resultatkedja under åren 2020 till 2022. *Utveckling av varor och tjänster – direkt* skiljer sig knappt mellan åren under 2020 och 2021 men ökar under 2022. Andel av totalt beviljat medel till *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* samt *Investeringar i fysisk och digital infrastruktur* har minskat från 2021 till 2022, medan vi ser en ökning inom *Utveckling av varor och tjänster – direkt och indirekt*.

Vi undersöker nu närmare hur medel fördelas inom de olika strategiska område och prioriteringar under perioden 2020–2022.

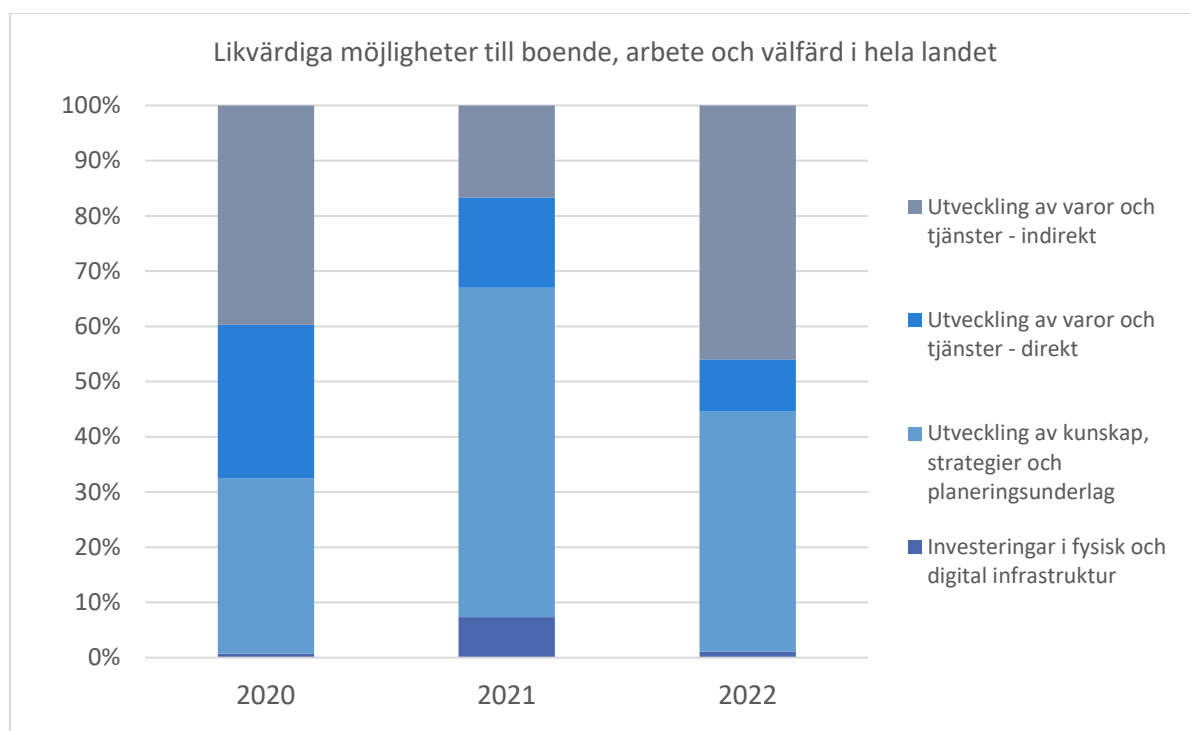
Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet

Året 2022 har 20,4 miljoner beviljats till *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* inom det strategiska område Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet. En ökning från de 13,9 miljoner respektive 8,9 miljoner som beviljades i samma resultatkedja året 2021 respektive 2020. Inom denna resultatkedja hittar vi projekt som t.ex. *Form och Design Center i Norr* som drivs av Region Norrbotten och Region Västerbotten och medfinansieras av Eruf-medel med 16 miljoner. Projektet beskrivs enligt nedan:

Norrbotten och Västerbotten står inför samma utmaningar och möjligheter med en växande befolkning och tillväxt som behöver ske i snar takt för att möta upp behov av arbetskraft och kompetens till företagen i Övre Norrland inom hållbar industri. Ett hållbart samhälle som kan svara upp mot människors behov för ett gott liv borgar för att människor etablerat sig på en plats snarare än väljer fly in fly out. Politiken för gestaltad livsmiljö är ett relativt nytt politikområde som syftar till social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet där alla delar behöver samverka. Stora samhällsomvandlingar pågår över hela världen för att hitta vägar mot en hållbar värld som sparar på vatten, energi, material samtidigt som man ser till människans behov av hållbara sätt att resa, offentliga mötesplatser, kultur och rena samhällstjänster som skola, vård och omsorg. Där alla delar behöver samverka för att uppnå målet att vara en hållbar, attraktiv plats där människor ska vilja etableras sig och välja som hem. Norra Sverige har av svenska staten fått tillsatt samordnare för de industriella etableringarna i Peter Larsson, vi har också fått en samordnare för den hållbara samhällsomvandlingen i Eva Nordström och vi har 5 myndigheter i Stockholm som delar på ansvaret för politiken för gestaltad livsmiljö. Men vi saknar en plats som är vår egen att sätta agendan på som handlar om politik för gestaltad livsmiljö. En plats där vi kan inhämta kunskap om världens bästa exempel om området, där vi kan samlas och diskutera och lära tillsammans. Där politikområdet får en hemvist i Övre Norrland, på samma sätt som den med regeringens omsorg fått en permanent hemvist i södra Sverige.

Resultatkedja *Utveckling av varor och tjänster – indirekt* beviljades 26,9 miljoner året 2022. En markant ökning från 5,1 miljoner året 2021. Här beviljades till exempel flera Leaderprojekt i Gävleborg och Västerbotten som syftar till att genomföra strategier för landsbygdsutveckling och medfinansieras av Landsbygdsprogrammet. Men de beviljas också flera projekt som fokuserar på kreativa näringar, som t.ex. *Let's create music* i Norrbotten, *The show must go on* i Blekinge och *Kapitalisering av Gotlands filmfond* på Gotland.

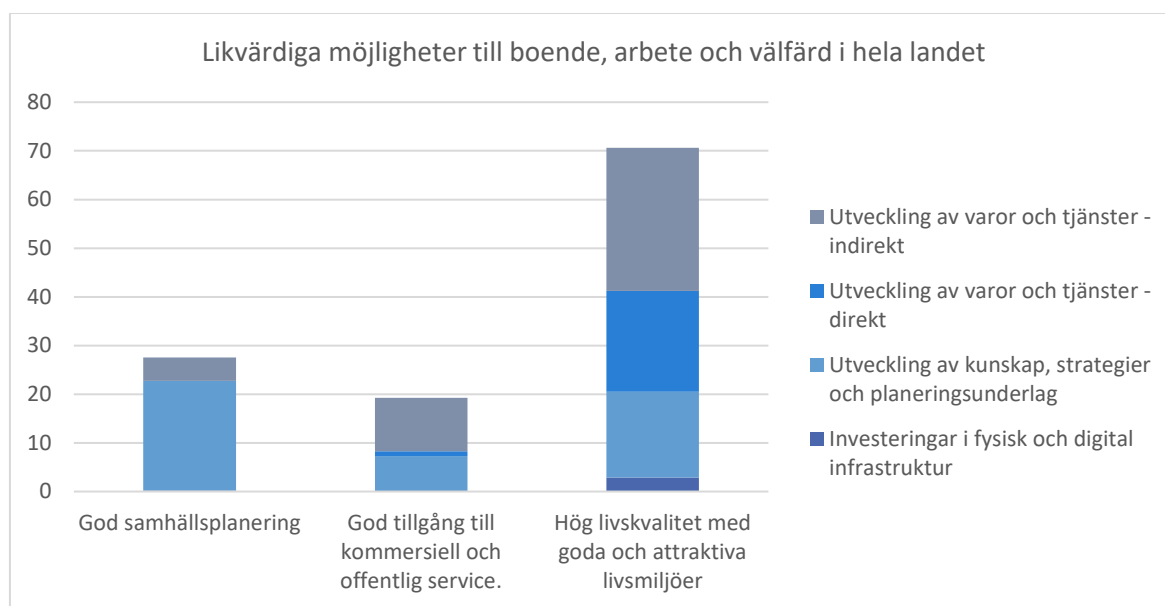
Figur 9. Beviljat stöd per resultatkedja och år inom strategiskt område *Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet*, i procent.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Figuren nedan visar att *Hög livskvalitet med goda och attraktiva livsmiljöer* är med bred marginal den prioriteringen som beviljades mest medel under 2022. Troligtvis på grund av sin bredare karaktär.

Figur 10. Beviljat stöd per resultatkedja och prioritering inom strategiskt område *Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet*, i miljoner kronor, år 2020-2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

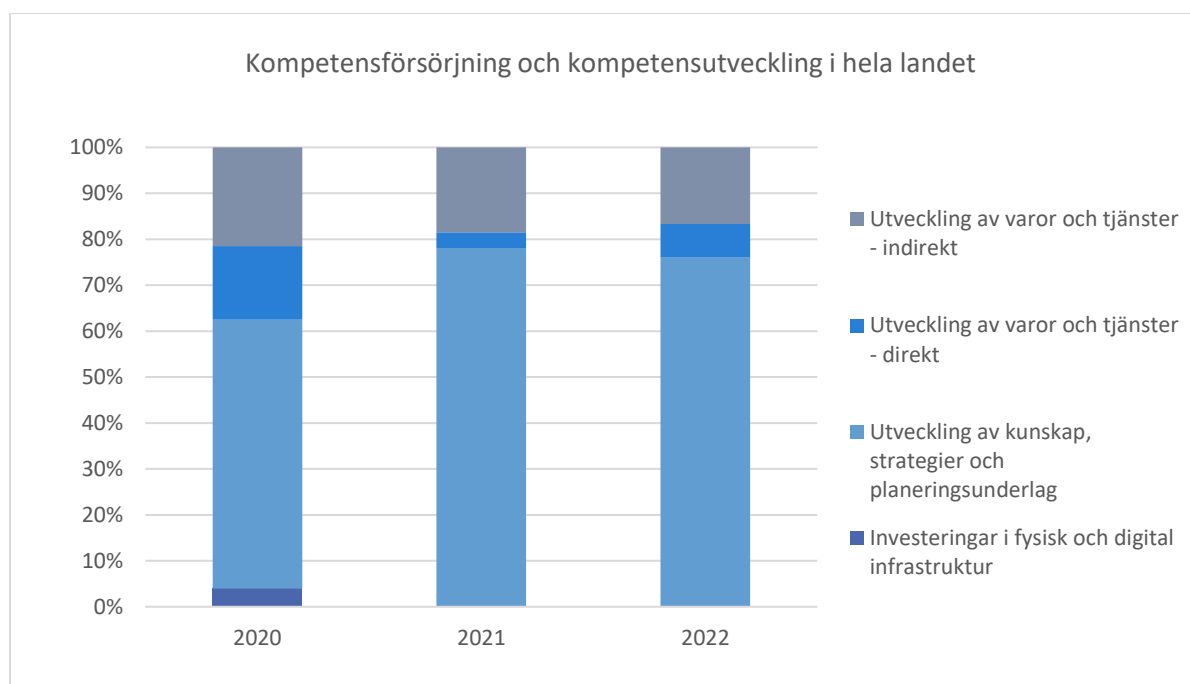
Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet

Både under 2021 och 2022 har mer än 75 procent av projektmedel till Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet beviljats till *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag*. Mer specifikt har 54,3 miljoner beviljats år 2022.

20,1 miljoner beviljades inom inriktningen *Validering*, fördelat på 15 projekt i hela landet för att stödja regionernas arbete med att utveckla hållbara strukturer för validering. För 2022 är summan högre än vad den vanligtvis brukar vara för valideringsinriktade projekt, vilket till stor del beror på den insats kring validering Tillväxtverket började driva under året (se kap 6 ovan). Andra exempel på projekt som finns under *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* är Värmlands *Attraktionskraft Värmland*, vilket beslutades under 2021 med 6,6 miljoner kronor. Syftet med projektet är:

att göra Värmland attraktivt och att bidra till att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden och underlätta rekrytering av nödvändig kompetens. Projektets metodik syftar till att hjälpa hur branscher, företag och hälso- och sjukvården själva kan agera för att kunna rekrytera mer jämställt och förbättra sin kompetensförsörjning. Projektets fem delmål är: 1. Att få fler av den underrepresenterade gruppen att intressera sig för arbeten inom tekniska yrken för att minska könsstereotyper utbildningsval. 2. Få fler av den underrepresenterade gruppen att välja utbildningar inom tekniska yrkesområden. 3. Företag i branscherna blir attraktiva arbetsgivare för den underrepresenterade gruppen vid rekrytering. 4. Få företag att ha en arbetsmiljö och kultur som är attraktiv för alla grupper. 5. Samarbeta med Region Värmlands hälso- och sjukvård för att få perspektivet från en kvinnodominerad bransch.

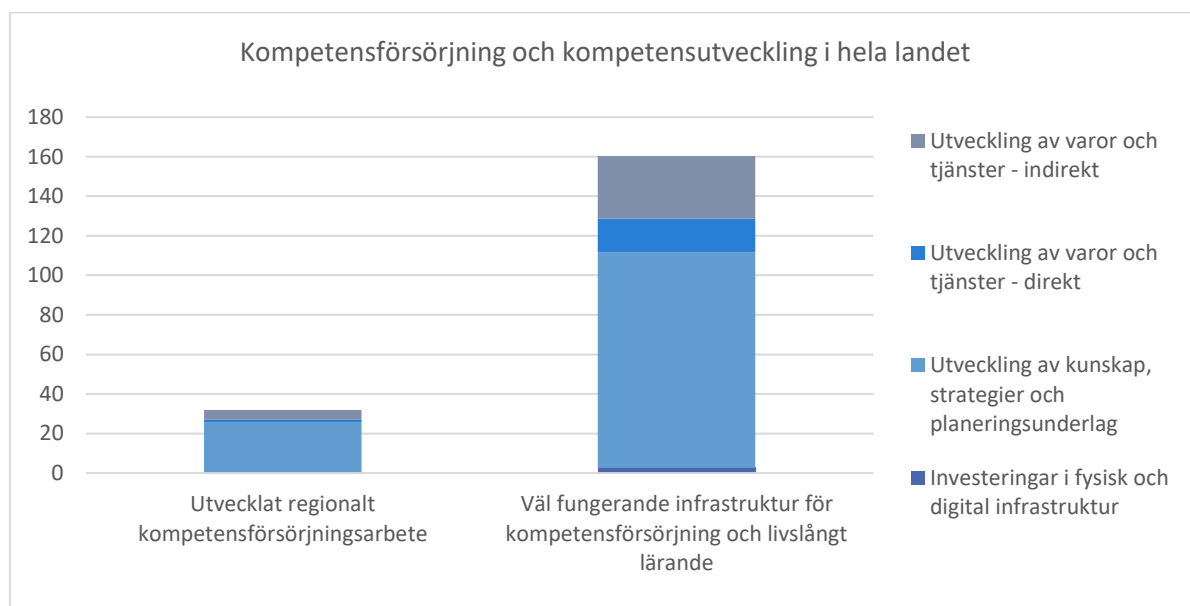
Figur 11. Beviljat stöd per resultatkedja och år inom strategiskt område *Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet*, i procent.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande har under perioden 2020–2022 beviljats cirka 160 miljoner. Av dessa beviljades mer än 110 miljoner i resultatkedjan *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag*.

Figur 12. Beviljat stöd per resultatkedja och prioritering inom strategiskt område *Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet*, i miljoner kronor, år 2020-2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet

Året 2022 har 120,4 miljoner beviljats till *Utveckling av varor och tjänster direkt* inom det strategiska område Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet. En ökning från de 59,2 miljoner som beviljades i samma resultatkedja året 2021. 10 procent av beviljade medel inom resultatkedjan beviljades till projektet *DigitalWell Arena fas 2*. Projektet finansieras med 12 miljoner 1:1 medel, 12 miljoner av Region Värmlands egna medel och 11,4 miljoner från Stiftelsen Compare. Projektet beskrivs enligt följande:

DigitalWell Arena är en samarbetsplattform där en miljö för hälsoinnovation och utveckling av digitala hälsotjänster växer fram. Aktörerna i miljön skapar ett ekosystem med representanter från hela samhället; offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle, och adresserar såväl social innovation som konkret affärs- och verksamhetsinnovation för att skapa värde för människor. I ekosystemet finns mötesplatser, metoder och expertkunskap för att arbeta med digital hälsoinnovation. Tillsammans löser vi våra komplexa samhällsutmaningar kopplat till hälsa med digitalisering som möjliggörare. DigitalWell Arena samordnar ekosystemet för digital hälsoinnovation där finansieringen för nationell och internationell inriktning stärker det regionala fokuset och möjliggör skalning av metoder och lärdomar. Styrkan grundar sig i en gemensam vilja att samverka mellan aktörerna i miljön. Värmland kan vara nationellt och internationellt ledande och visa vägen för andra regioner. Det sker genom satsningar som bla. ska resultera i att göra Värmland till Sveriges spetsigaste innovationsmiljö för test och tillgängliggörande av digitala hälsotjänster i offentlig sektor och samhälle, att driva en regional spetsaccelerator för företag i Europa, bidra till att forskningen kring digitala hälsotjänster, vid Karlstads universitet, är ledande på både nationell och internationell nivå, samt vara del av ett nationellt superkluster och europeisk digital innovationshub, Health Innovation of Sweden. Genom att våga adressera de konkreta utmaningarna som hindrar oss kan Värmland aktivt bidra till attraherar de bästa, dvs den bästa kompetensen, de bästa företagen och de bästa FoU-projekten. DigitalWell Arena har förutsättningarna som krävs för att tydligt påverka utvecklingen, stimulera till innovation för framtidens digitala hälsotjänster och samtidigt skapa attraktionskraft för Värmland.

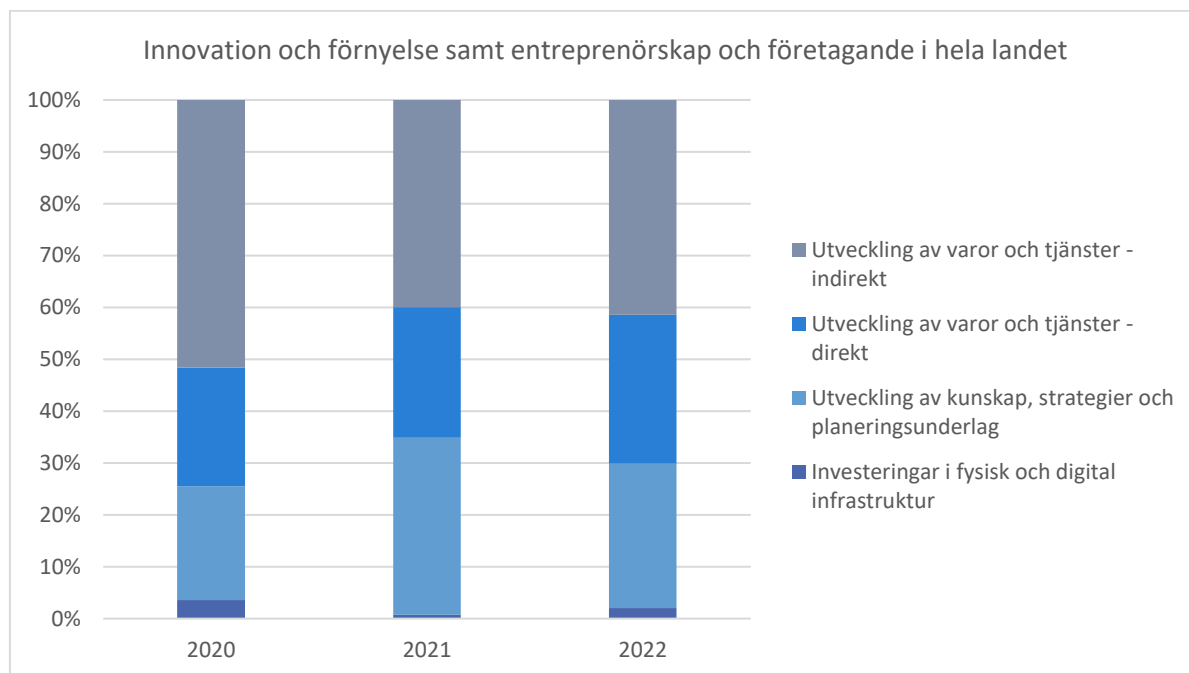
En till stor finansiering inom resultatkedja *Utveckling av varor och tjänster direkt* inom det strategiska område Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet är Region Gävleborgs satsning *T-Rex 1.1* som beviljades nästan 10 miljoner i 1:1 medel och medfinansierades av RISE för 2,5 miljoner och ERUF för 12 miljoner. Region Gävleborg presenterar projektet enligt nedan:

Projektet bidrar till att öka transformationstakten hos främst SMF för en grön omställning med ett integrerat jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. Utgångspunkten är att organisationers innovationsförmåga är avgörande för samhällstransformationen. Olika stödsatser höjer målgruppens innovationsförmåga vilket resulterar i en stärkt genomförandekapacitet för digitalisering och hållbarhet - som i sin tur ökar transformationstakten. Projektet conceptualiserar "Transformationsresan" som består av fyra steg uppbyggda för att öka målgruppens transformationstakt. Processen drivs på av två stödfunktioner som utvecklas i projektet: "transformationsledare" och "orkestrator i det organisatoriska mellanrummet". Aktiviteter för att stödja tidig idéutveckling, etablerande av nätverk och gemensamt kunskapsbyggande tillsammans med företag, idéägare, civilsamhälle och offentliga organisationer samt akademien är avgörande för att nå målet om ökad transformationstakt i Gävleborg.

Resultatkedja *Utveckling av varor och tjänster – indirekt* beviljades 172,7 miljoner året 2022. Här beviljades t.ex. 13,5 miljoner till *Västerbotten Sweden* som ska arbeta för att sammanföra,

kunskapshöja och exponera företag inom Västerbottens besöksnäring med inriktning på export. Dessutom beviljades nästan 11 miljoner till *Inno2.0* som är delfinansierat av olika business inkubatorer och science park i Region Blekinge med ytterligare 11 miljoner. Projektets syfte är att etablera långsiktigt partnerskap för regional utveckling mellan innovationsaktörer och Region Blekinge med fokus på att skapa en samsyn för gemensamma behov, utmaningar, utvecklingsområden och insatser.

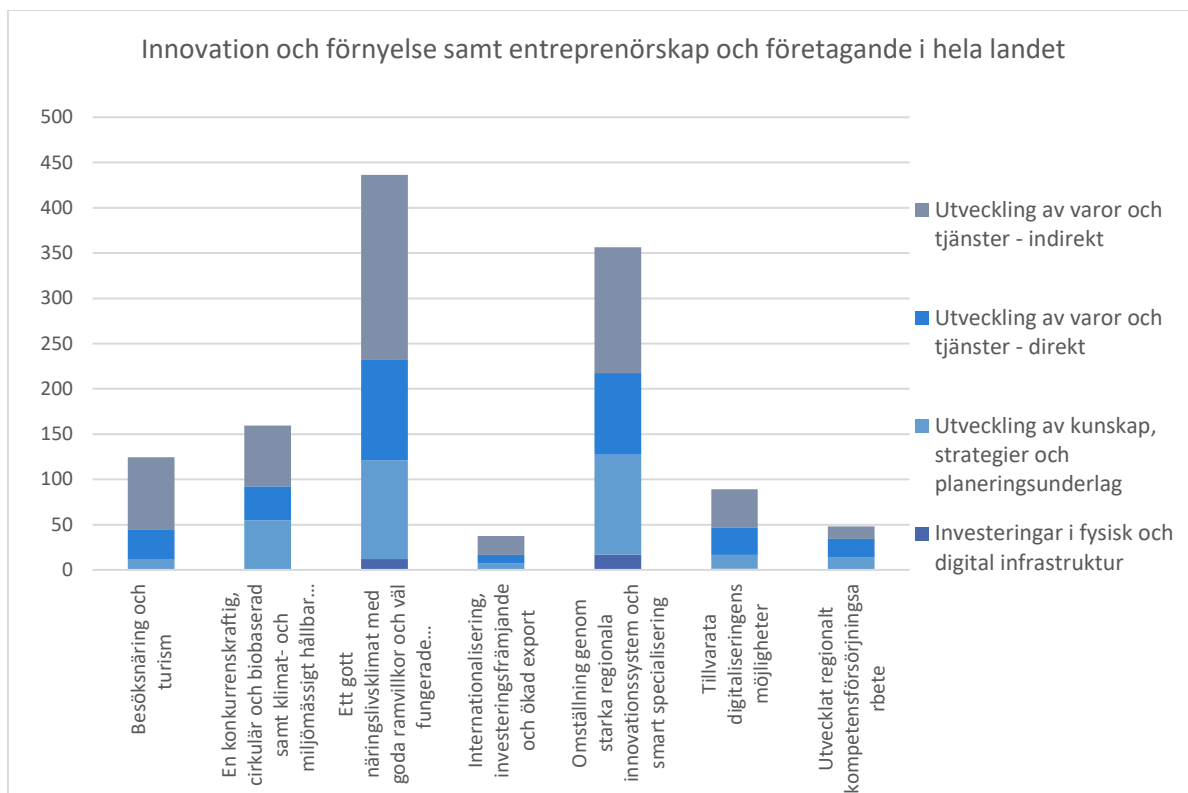
Figur 13. Beviljat stöd per resultatkedja och år inom strategiskt område *Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet, i procent.*

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

För de flesta prioriteringarna går det att se liknande sammansättning av resultatkedjorna. *Utveckling av varor och tjänster - indirekt* utmärker sig med höga andelar. *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* har en mer undanskymd roll i förhållande till de andra strategiska områdena.

Figur 14. Beviljat stöd per resultatkedja och prioritering inom strategiskt område *Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet*, i miljoner kronor, år 2020–2022.²⁵

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

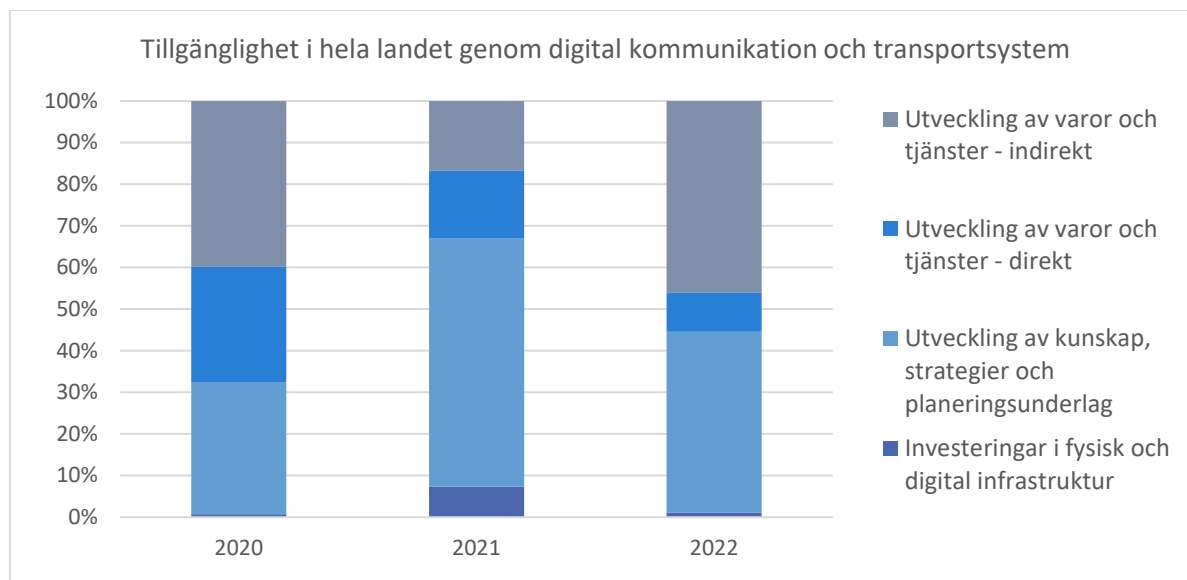
Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem

Projektmedel beviljat till strategiskt området Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem under 2022 prioriterar mest projekt för *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* (8,2 miljoner) och projekt för *Utveckling av varor och tjänster-indirekt* (3,2 miljoner).

Region Norrbotten t.ex. beviljade 2,8 miljoner till *Norrbotniabanans Nyttoeffekter Utvecklingspotential i moderna* som ska bidra till att skapa bättre förutsättningar för gods- och persontransporter i regionen på kort och lång sikt. Projektet, där även region Västerbotten bidrar med 1:1-medel är i övrigt finansierat av de två regionernas egna medel samt av deltagande kommuner.

²⁵ Två kategorier ingår utöver det strategiska områdets fem prioriteringar. Detta grundar sig i den översättningsnyckel som Tillväxtverket tagit fram för att hantera övergången mellan de två nationella strategierna. Se bilaga 4.

Figur 15. Beviljat stöd per resultatkedja och år inom strategiskt område *Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem*, i procent.

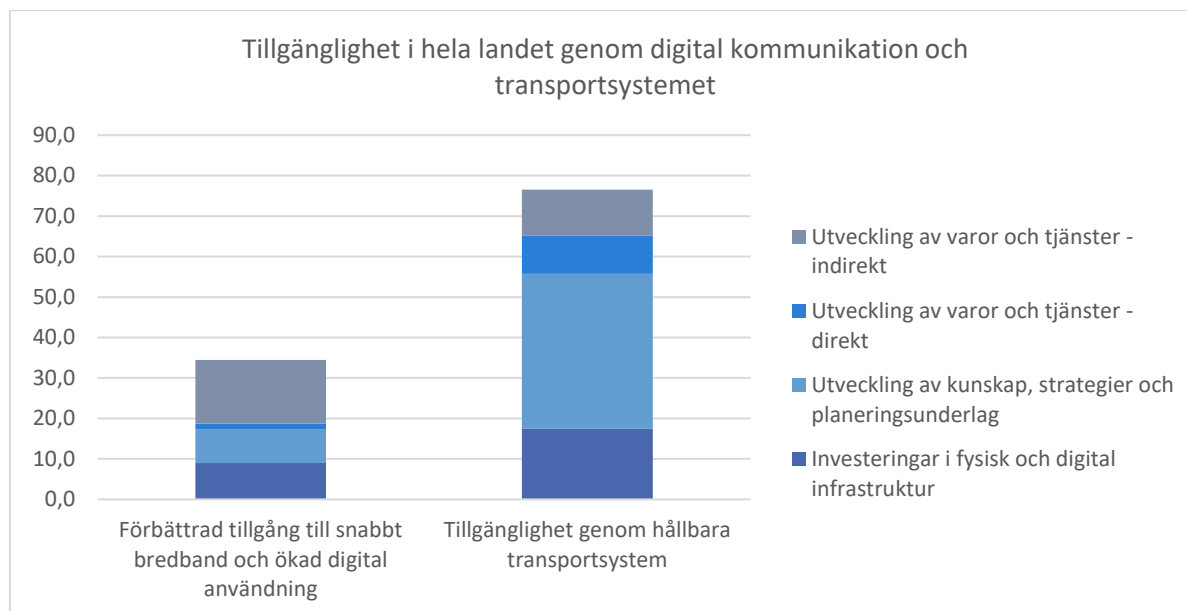
Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Nästan 80 miljoner beviljades till prioriteringen Tillgänglighet genom hållbara transportsystemet under perioden 2020–2022. Region Kronoberg beviljade år 2020 ett ärende med 9,85 miljoner inom resultatkedjan *Utveckling av varor och tjänster – indirekt*, kallat *Transporteffektivt Kronoberg*. Projektet delfinansierades av Tillväxtverket. Region Kronoberg beskriver projektet enligt nedan:

Pandemin har tvingat oss människor att ändra hur vi reser till vardags och hur vi arbetar. Många arbetar hemifrån och andelen digitala möten har ökat drastiskt. Samtidigt har andelen resor med kollektivtrafiken minskat och bilresandet ökat. Genom pandemins nya förutsättningar kan Transporteffektivt Kronoberg hjälpa arbetsplatser att bidra till målet om ett fossilfritt Kronoberg 2030. Projektet kommer arbeta med metoden grön transportplan. En grön transportplan kartlägger, analyserar, kommer med förslag på åtgärder samt utvärderar dessa tillsammans med arbetsplatserna utifrån deras förutsättningar. Åtgärderna, som ska effektivisera arbetsplatsernas transporter, kan till exempel vara: - Anställda får testa att resa till och från jobbet med elcykel, elbil, kollektivtrafik och/eller samåkning och testa att jobba från en arbetshubb (en arbetsplats som ligger närmare hemmet). - Arbetsplatserna inför åtgärder som gör den cykelvänlig(are) och åtgärder som gör tjänsteresor och besöksresor mer fossilfria. - Kunskapshöjande insatser inom arbetsresor, tjänsteresor och besöksresor. Projektet genomsyras av att ständigt ta vara på lärdomar längs vägen och anpassa aktiviteterna och åtgärderna för arbetsplatserna. Projektet även fokusera på besöksresor och besöksnäringen. Att semestra på hemmaplan är en trend som har ökat, inte minst i samband med pandemin. Projektet kommer samarbeta med besöksnäringen för att utveckla hur besökare reser till destinationer och besöksmål. Besökare kommer få testa samåkning, kollektivtrafik och cykel när de besöker destinationer och besöksmål i länet. 15–25 arbetsplatser deltar i projektet. Arbetsplatserna som kommer delta i projektet är främst privata men också offentliga. De har varit med och utformat aktiviteterna i Transporteffektivt Kronoberg. Målet är att 15-25 arbetsplatser, som tillsammans har uppemot 30 000 anställda, deltar i projektet och att de minskar sina koldioxidutsläpp till 2023.

I resultatkedjan *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* finns också relativt stora summor beviljade.

Figur 16. Beviljat stöd per resultatkedja och prioritering inom strategiskt område *Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem*, i miljoner kronor, år 2020–2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

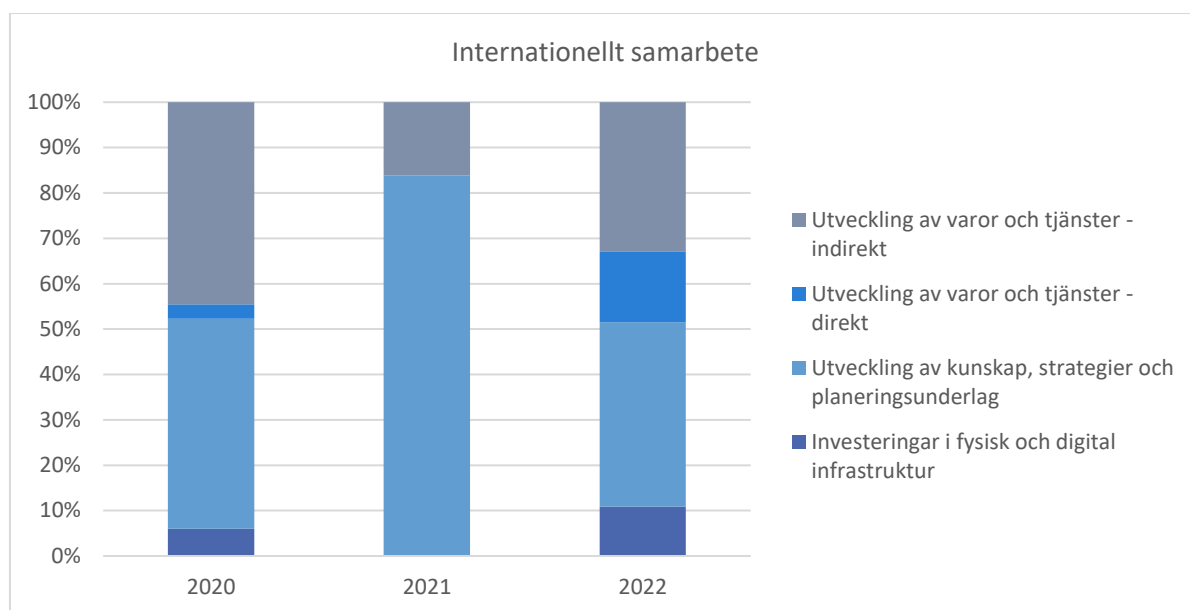
Internationellt samarbete

Eftersom regionernas kategorisering gjordes under 2022 i Nyps2020 i enlighet med den tidigare nationella strategins prioriteringar och fokusområden samt inriktningar och sedan kodats av Tillväxtverket (se Bilaga 4) redovisar vi här de projektmedel som beviljades till prioritering Internationellt samarbete enligt den tidigare nationella strategin.

Som i andra strategiska områden är *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* samt *Utveckling av varor och tjänster-indirekt* de resultatkedjor som får mest medel under 2022, mer specifikt 6,6 miljoner respektive 5,9 miljoner. Ett exempel på projekt inom resultatkedjan *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* är projektet *North Sweden 2021–2023*, som beslutades av Region Västerbotten år 2021. Projektet innefattar många medfinansiärer i länen Västerbotten, Norrbotten, Västernorrland och Jämtland, från region, kommun, akademien och näringslivet. Så här skriver Region Västerbotten om projektet:

North Sweden ska bedriva sin verksamhet inom av ägarna utpekade prioriterade policy- och insatsområden och kunna ge dels relevant information om EU till regionens aktörer, dels för regionen relevanta aktörer i EU nödvändig kunskap om norra Sverige. North Sweden är en plattform för regionens närvaro i Bryssel, såväl genom specifika arrangemang inklusive studiebesök, som genom kontinuerlig löpande bevakning och intressepåverkan och att kunna ge strategiskt stöd för regionens aktörer gentemot EU i det som har betydelse för regionens långsiktiga utveckling. Fokus är den strategiska intressebevakningen. North Sweden medverkar med sina kunskaper för insatser som stödjer hemmaaktörernas möjligheter till EU-finansiering och ska till regionens aktörer kunna visa på hur EU:s instrument hänger ihop i samklang med intentionerna från EU.

Figur 17. Beviljat stöd per resultatkedja och år inom strategiskt område *Internationellt samarbete*, i procent.

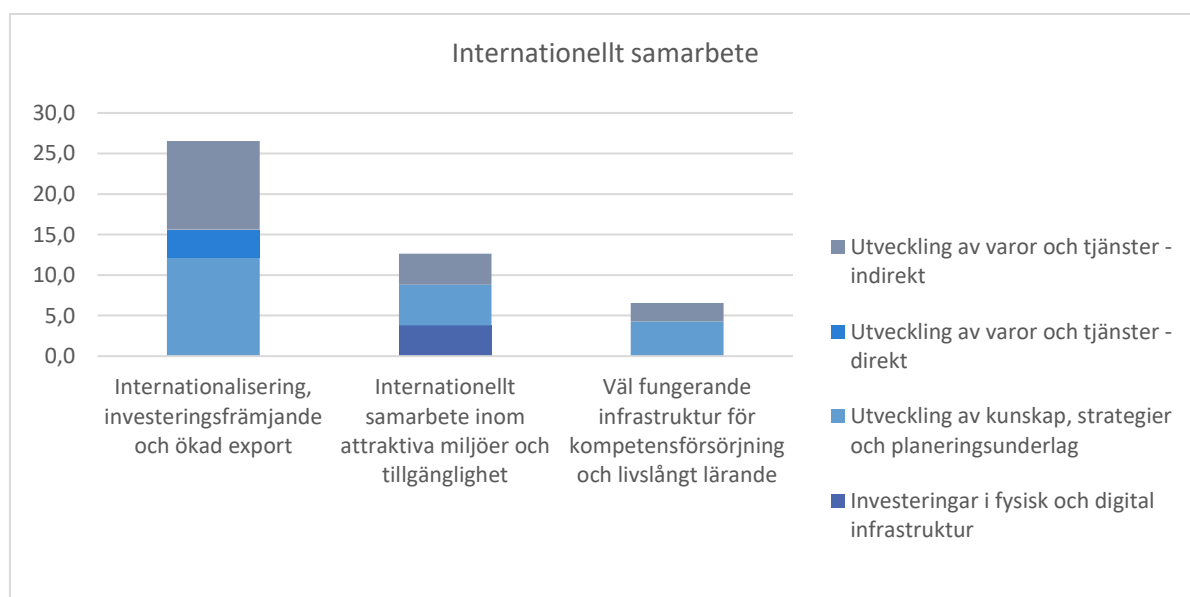

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Fördelat per prioritering under en treårsperiod har mest medel beviljats under *Internationalisering, investeringsfrämjande och export*.

Figur 18 tydliggör att det är främst resultatkedjorna *Utveckling av varor och tjänster – indirekt*, samt *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* som varit aktuella för dessa prioriteringar under perioden.

Figur 18. Beviljat stöd per resultatkedja och prioritering inom strategiskt område *Internationellt samarbete*, i miljoner kronor, år 2020-2022.

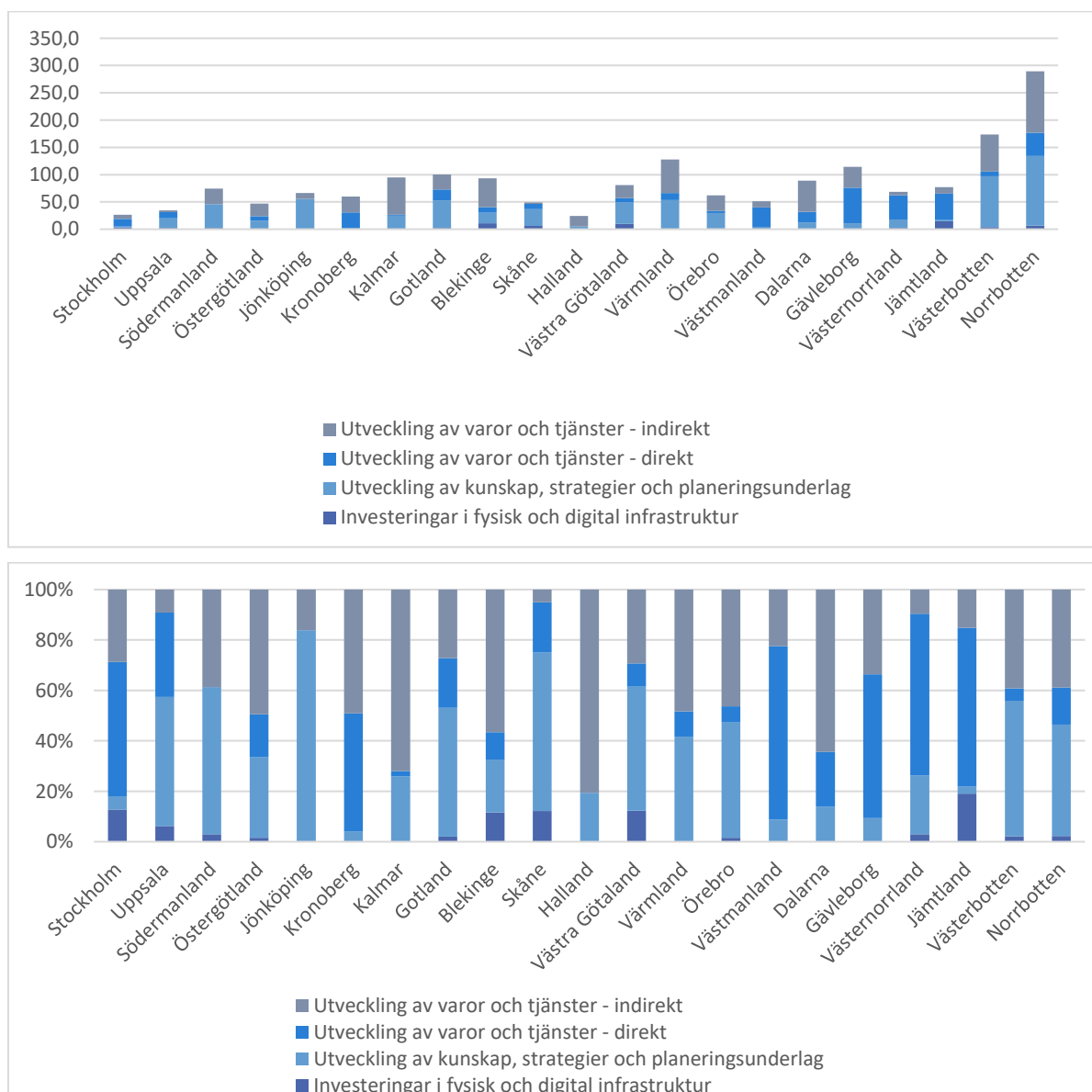

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Geografisk spridning

Figur 19 visar uppdelningen per län²⁶ och resultatkedja. Gemensamt för alla regioner är satsningar i resultatkedjor *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* och *Utveckling av varor och tjänster –indirekt*. Minst vanligt förekommande är *Investeringar i fysisk och digital infrastruktur*, som för övrigt är den resultatkedja med minst beviljade medel totalt sett. Inte ens hälften av regionerna har angett denna resultatkedja och andelarna är tämligen små.

Figur 19. Beviljat stöd per resultatkedja och län i miljoner kronor och procent, år 2020–2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

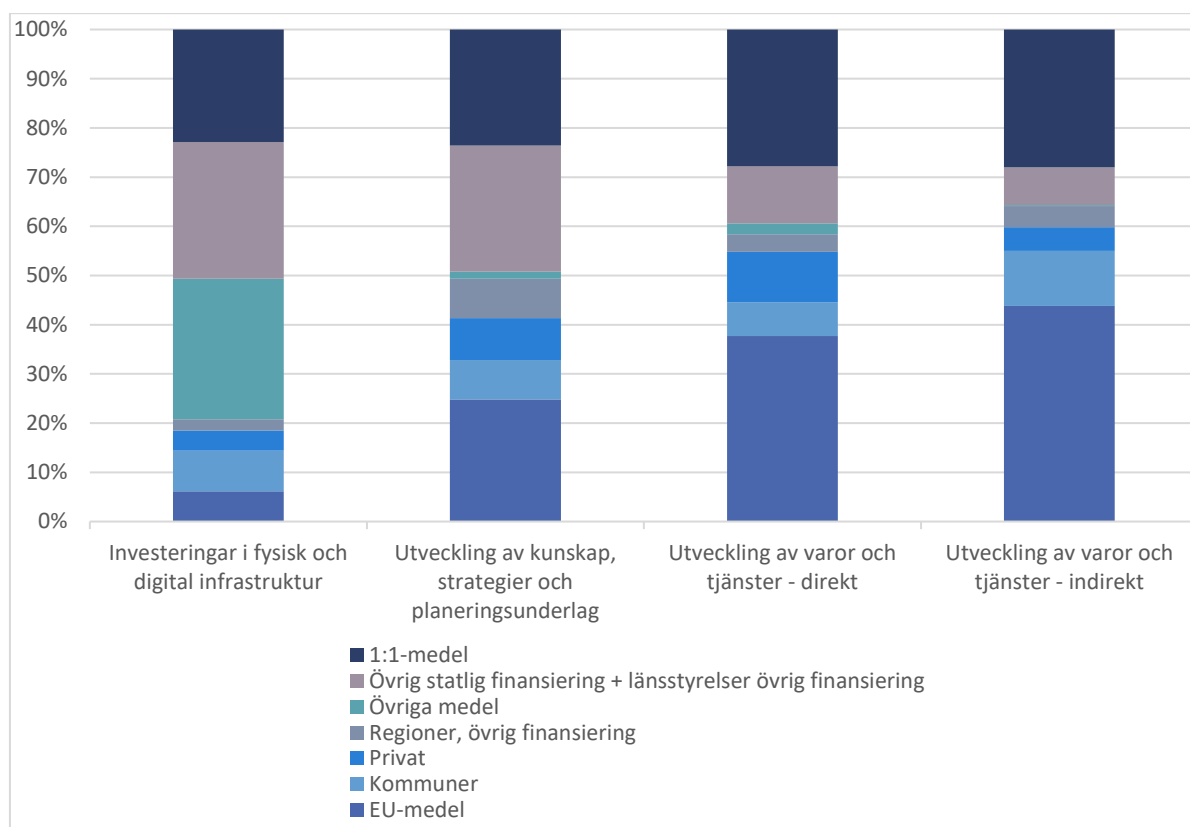
²⁶ Det vill säga, beviljade medel av regionen och länsstyrelsen i respektive län. Länsstyrelsens andel är tämligen liten och kommer att försvinna.

Noterbart i redovisningen är att Jönköping och Gotland har mycket höga andelar i *Utveckling av varor och tjänster - indirekt* samt att Kronoberg, Västra Götaland, Gävleborg och Västernorrland har höga andelar beviljade medel i *Utveckling av varor och tjänster - direkt*.

Medfinansiering

Det går att notera vissa skillnader när det gäller den totala finansieringsbilden per resultatkedja. *Utveckling av varor och tjänster - direkt* och *-indirekt* har totalt sett höga andelar EU-finansiering. Detta är förväntat, betänkandes EU-medlens inriktning. Det är inte enbart Europeiska regionala utvecklingsfonden som hamnar under kategorin "EU-medel", men väl drygt tre fjärdedelar. I övrigt är det medel från Landsbygdsprogrammet, Socialfonden och övriga EU-medel. När det gäller de övriga resultatkedjorna, *Investering i fysisk och digital infrastruktur*, samt *Utveckling av kunskap, strategier och kunskapsunderlag* finns det inte lika tydligt en enskild finansiärstyp som dominerar. Det är också värt att notera att den förstnämnda resultatkedjan har relativt de övriga mycket små summor beviljade, medan den andra har de högsta summorna beviljade. Det betyder att resultatkedjan *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* får ett stabilare underlag, medan siffrorna inom *Investeringar i fysisk och digital infrastruktur* kan fluktuera mer, då enskilda projekt kan ge utslag på resultaten.

Figur 20. Total finansieringsbild per resultatkedja, i procent, år 2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Ett exempel på ett projekt som har finansiering från EU är *The North Sweden Green Deal*, vilket ligger under resultatkedjan *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag*. Projektet finansieras med 1:1-medel av Region Norrbotten (30 miljoner kronor) och Region Västerbotten (nästan 6 miljoner kronor). Finansieringen från EU:s regionalfond uppgår till drygt 56 miljoner kronor och även Skellefteå kommun medfinansierar med drygt 20 miljoner. Regionerna beskriver projektet enligt nedan:

I projektet The North Sweden Green Deal går Region Västerbotten, Region Norrbotten och kommunerna Skellefteå, Boden, Piteå, Luleå och Gällivare ihop för att bemöta den pågående samhällsomvandlingen. Projektmålet är att skapa förutsättningar för regional och lokal mobilisering, att identifiera en gemensam färdriktning samt att bygga kapacitet för att hantera samhällsomvandlingen till följd av de nya investeringar och etableringar som följer i klimatförändringens spår. Projektet består av tre delprojekt: 1. Västerbotten, 2. Norrbotten och ett gemensamt delprojekt, 3. The Cooperation Office.

När det gäller EU-finansiering finns en tämligen stor andel under resultatkedjan *Utveckling av varor och tjänster – indirekt*. Ett exempel på projekt under denna resultatkedja är *BIO-X Accelerate Region Uppsala (Swelife ÖMS)*. Region Uppsala har beviljat 1,8 miljoner kronor i projektet. EU-finansieringen uppgår till drygt 25 miljoner. Region Gotland beskriver projektet enligt följande:

Projektet ska öka nyttan av forskning och vårdutveckling genom att fler snabbväxande och innovativa företag utvecklas i nära samverkan med hälso- och sjukvården och den etablerade industrin. Insatserna ska bidra till att få fram efterfrågade produkter på den globala marknaden för hälso- och sjukvård. Vidare ska en plattform för samverkan mellan akademi, sjukvården och life science företag skapas. Företag som deltar fullt ut i projektet kommer att få ett stöd i form av produkt- och affärsutvecklingsinsatser och företagen väljs ut genom ett utlysning förfarande. Innehållet i utlysningen speglar behov som finns inom hälso- och sjukvården och definieras gemensamt av sjukvården, industrin och akademien. Projektet ska resultera i en bestående styr- och utvecklingsmodell för utveckling av SME i tidig fas. Modellen ska permanentas i Östra Mellansveriges forsknings- och innovationsmiljöer samt vara tillgänglig för SME även utanför dessa miljöer.

Tillväxtverkets projektmedel per resultatkedja

Tillväxtverket beviljade projektstöd med 100,5 miljoner kronor under år 2022, att jämföra med 17 miljoner kronor år 2021. Tabell 44 visar fördelning av medel per resultatkedja.

Nästan 64 miljoner av dessa medel är beviljade som medfinansiering till Fonden för en rättvis omställning och kategoriseras i alla fyra resultatkedjor. Mer exakt nästan 24 miljoner till *Utveckling av varor och tjänster-direkt*, 21 miljoner till *Investering i fysisk och digital infrastruktur*, 18,6 miljoner till *Utveckling av varor och tjänster-indirekt* och knappt en halv miljon till *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag*.

Tabell 44. Medel beviljade av Tillväxtverket per resultatkedja, i miljoner kronor, år 2022.

Resultatkedja	Totalt 2022	Medfinansiering FRO [enligt förordning (2022:1469)]	Medfinansiering projektverksamhet enligt förordning (2003:596)
Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag	35,4	0,4	35
Utveckling av varor och tjänster - indirekt	20,3	18,6	1,8
Utveckling av varor och tjänster - direkt	23,6	23,6	-
Investeringar i fysisk och digital infrastruktur	21,1	21,1	-
Totalt	100,5	63,8	36,7

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

26 miljoner beviljades till insatsen *Regionala strukturer för validering* och registrerades i resultatkedjan *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag*.

Tabell 45. Medel beviljade av Tillväxtverket per program och resultatkedja, i miljoner kronor, år 2022.

Resultatkedja	Program	Beviljat stöd
Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag	Hållbar regional utveckling	4,9
Utveckling av varor och tjänster - direkt	Medfinansiering Fonden för en rättvis omställning	23,6
Investeringar i fysisk och digital infrastruktur	Medfinansiering Fonden för en rättvis omställning	21,1
Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag	Medfinansiering Fonden för en rättvis omställning	0,4
Utveckling av varor och tjänster - indirekt	Medfinansiering Fonden för en rättvis omställning	18,6
Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag	Regional exportsamverkan	4,1
Utveckling av varor och tjänster - indirekt	Regional exportsamverkan	0,4
Utveckling av varor och tjänster - indirekt	Säker Digitalisering Regionala anslaget	1,4
Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag	Regionala strukturer för validering	26,0

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Sammanfattning

Verksamhetslogiken och resultatkedjorna visar att olika kategorier av projekt genomför olika typer av aktiviteter och genererar därför olika typer av resultat, under och efter projekttiden. Fördelningen på regionernas projektmedel mellan resultatkedjorna under 2022 skiljer sig tämligen kraftigt åt, då *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* innefattar mer än 288 miljoner medan 13 miljoner beviljats inom *Investeringar i fysisk och digital infrastruktur*. Detta speglas i de flesta regioner.

Beviljade medel till *Utveckling av varor och tjänster* både *direkt och indirekt* har ökat kraftigt sedan 2021 och har totalt sett höga andelar EU-finansiering, medan beviljade medel till *Investeringar i fysisk och digital infrastruktur* har minskat kraftigt sedan 2020.

Fördelningen på projektmedel beviljad av Tillväxtverket mellan resultatkedjorna under 2022 är mer homogen, med som högst 35 miljoner till *Utveckling av kunskap, strategier och planeringsunderlag* och som lägst 20 miljoner till *Utveckling av varor och tjänster - indirekt*.

9. Jämställdhet inom företagsstöden

Tillväxtverket tittar varje år på företagsstöden ur ett jämställdhetsperspektiv, baserat på företagsledares kön samt könsfördelning i de stödbeviljade företagens styrelser. Som en konsekvens av hur stöden har beviljats har huvuddelen av medlen gått till företag inom tillverkningsindustrin.

Till följd av detta har stöden beviljats företag som drivs av män eftersom företagen i tillverkningsindustrin är mansdominerade. En annan konsekvens är att det är samma typ av näringar och branscher som återkommande beviljats stöd, vilket tyder på att denna ensidighet kan ha skett på bekostnad av mångfald vad gäller nya branscher och företagarmålgrupper.

Andel män och kvinnor i företagsledning och styrelse

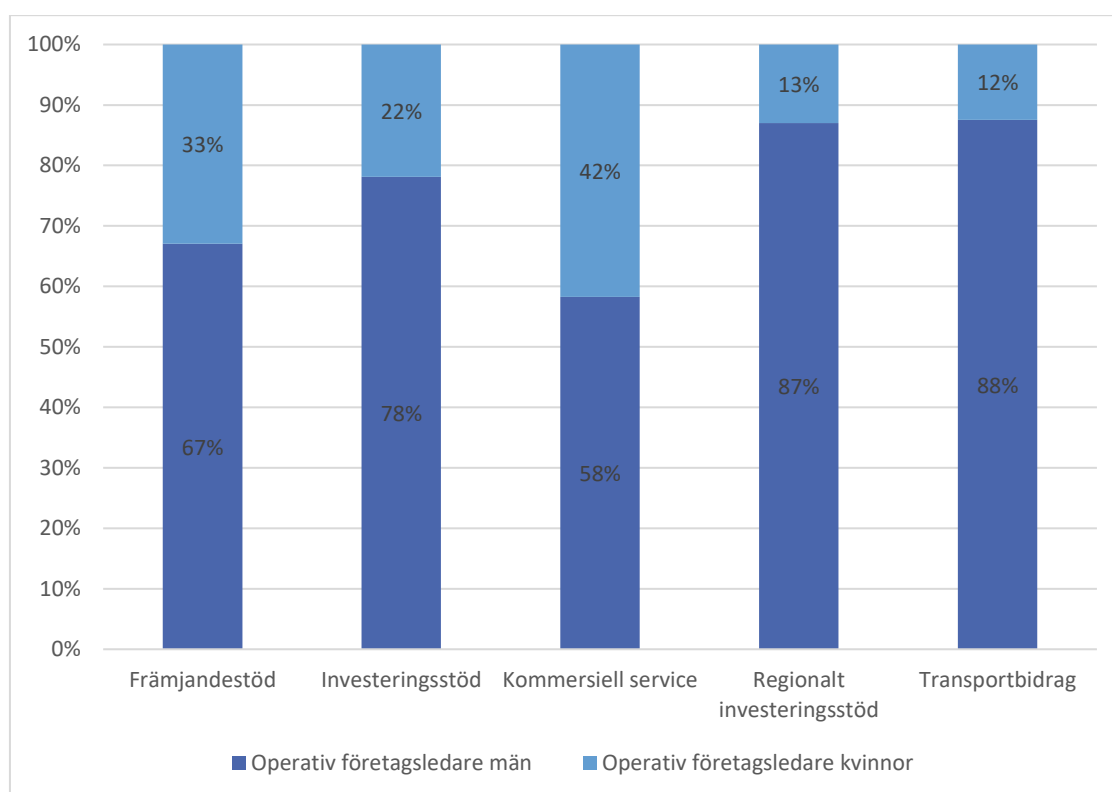
I detta avsnitt beskrivs könsfördelningen gällande företagsledning och styrelse hos de bolag som beviljats regionala företagsstöd under 2022. Med företagsledning menas operativ företagsledare, det vill säga den som driver det dagliga arbetet. Med styrelse avses ordinarie ledamöter samt suppleanter.

Tidigare år har denna statistik beställts från SCB. Emellertid är inte metoden varvid denna data tas fram på SCB anpassad för att analysera små företag, vilket har gett stora bortfall i analysen. Från och med 2022 kommer Tillväxtverket att ta fram könsfördelade data för operativ företagsledare samt styrelse via en internutvecklade robot. I praktiken innebär detta att roboten tar emot en lista med företagens organisationsnummer. Med hjälp av ett API (Application Program Interface), som kopplar på kön för de operativa företagsledarna med data från Bolagsverket, levererar den ett sammanställt statistikunderlag med information om operativa företagsledare. Metoden sammanfaller till stora delar med den som SCB använder för att definiera operativ företagsledare. Detta betyder dock att det blir ett tidsseriebrott från och med 2022. Vinsterna med en högre procentuell matchning bedöms vara av mer nytta än en fortsatt tidsserie.

I den fortsatta texten fokuserar vi på transportbidraget, investeringsstöden, främjandestöden och stöd till kommersiell service. För en mer djupgående presentation av jämställdheten inom andra stödtyper hänvisas läsaren till Bilaga 10.

Generellt gäller att män har störst andel av poster för företagsledning och styrelseuppdrag vilket också gäller för företag som använder sig av ovan nämnda stödformer. Företag som använder sig av stöd för kommersiell service uppvisar likt tidigare år jämnast fördelning mellan könen där kvinnor innehar 42 procent av poster för företagsledning och 47 procent av styrelseuppdragen medan män innehar 58 respektive 53 procent. Primärt lär det grunda sig i könssammansättningen inom branschen. Främjandestöden har inte en lika stor snedvridning i könsfördelningen som investeringsstöden och transportbidragen. Till skillnad från dessa stöd har främjandestöden en relativt jämn spridning mellan olika verksamhetsarter. Även om tillverkningsindustrin är den bransch som erhåller mest stöd används främjandestöden till kapacitetsförstärkande åtgärder och ges i jämförelse med tidigare presenterade stöd i större omfattning till tjänsteföretag. Att skillnaderna mellan kvinnor och män är så stora har flera anledningar, varav de mest tydliga är dels att färre kvinnor än män driver företag, dels att kvinnor och män driver företag inom olika branscher.

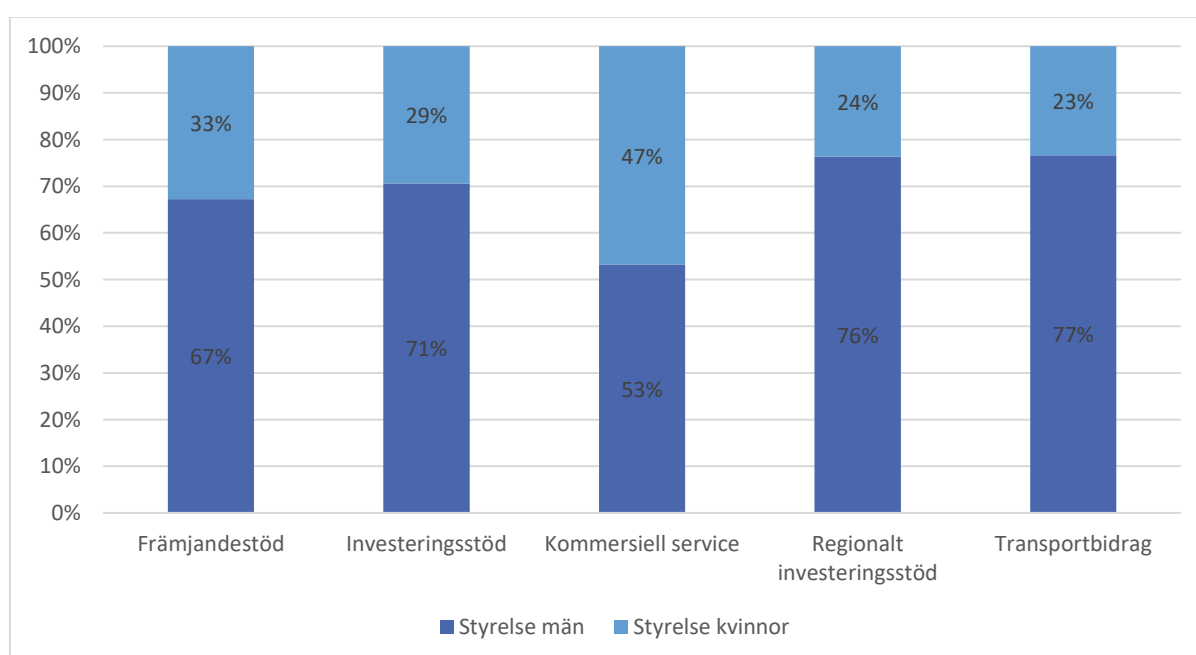
Figur 21. Fördelning per kön och stödform för operativ företagsledare, år 2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps) och Bolagsverket via Svea

Strukturen återkommer även för styrelsens sammansättning, även om det för vissa stöd är en något högre andel kvinnor än för operativ företagsledare.

Figur 22. Fördelning per kön och stödform för styrelse, år 2022.

Källa: Tillväxtverket (Nyps) och Bolagsverket via Svea

Sammanfattning

Utfallet för 2022 visar att andelen företag som beviljats stöd och som drivs av kvinnor ligger mellan 12 och 42 procent beroende på typ av stöd, där transportbidrag beviljas till företag med minst andel kvinnor i både styrelse och företagsledning och stöd till kommersiell service till företag där störst andel kvinnor är representerade i både styrelse och företagsledning.

För att bättre förstå resultaten ovan behöver man ta hänsyn till de skilda syften och förordningar som omger företagsstöden. Transportbidraget syftar exempelvis till att kompensera för långa transportavstånd, vilket missgynnar kvinnor som i större utsträckning än män är verksamma på lokala marknader. Syftet med stöd till kommersiell service är däremot att stärka tillgängligheten till service för medborgare och företag i servicegläsa områden. Det görs genom att ge stöd till de företag som tillhandahåller servicen, ett område där det är vanligare att företag drivs av kvinnor. Möjligheterna att styra fördelningen av stödet till kvinnor respektive män är inom dessa stödtyper begränsade då själva förordningen och syftet avgränsar till viss typ av verksamhet där kvinnor och män är verksamma i olika utsträckning.

10. Analys av utvecklingen för företag som beviljades regionala stöd eller bidrag 2018

I detta avsnitt analyseras utvecklingen för de företag som under 2018 beviljades regionalt stöd eller bidrag. Redovisningen inkluderar huvudgrupperna främjande- och investeringsstöd samt bidrag till transporter och kommersiell service.

Företagens utveckling studeras över en treårsperiod med utgångspunkt i året före stödets beviljande. Aspekter som beaktas är företagets omsättning, förädlingsvärde, arbetsproduktivitet, antal anställda och överlevnadsgrad. Förädlingsvärdet definieras som omsättning minus inköp av förbrukningsvaror och tjänster och arbetsproduktiviteten mäts som det förra värdet delat med antalet heltidsekvivalent anställda (årsarbetare). Samtliga ekonomiska variabler är beräknade i löpande priser. För en helt rättvisande bild av utvecklingen över tid behöver egentligen de ekonomiska värdena deflateras, men för kortare tidsspann eller tider med låg inflation har detta ingen betydelse.

Varje enskild grupp av stödmottagare jämförs med en för ändamålet särskilt identifierad kohort av liknande företag utan stöd. Syftet med kontrollgruppen är att illustrera den generella utveckling (trend) som företagen torde haft utan stöd. Identifieringen av kontrollgruppen sker med hjälp av företagets storleksklass, näringsgren, region och, i fallet med investeringsstöd, investeringsnivån åren före bidragets beviljande.

Uppgifter om stödföretagen hämtas från Tillväxtverkets datasystem NYPS. Denna information kompletteras med ekonomiska fakta om företag från Statistiska centralbyråns databas Företagens ekonomi. Analysen ger en ögonblicksbild av hur stödmottagarna utvecklas över tid i förhållande till övriga liknade företag. Jämförelsen med en kontrollgrupp bör inte förväxlas med identifiering av kausala samband.

Analysen av de ekonomiska variablerna sträcker sig till och med 2020 medan överlevnadsgraden inkluderar 2021. Detta innebär att eventuella förändrade mönster i företagets beteende till följd av Covid-19-pandemin kan påverka resultaten.

Utveckling i 2018-års stödkohorter

Tre år efter beviljandeåret 2018 är andelen företag som fortfarande är aktiva högre bland stödmottagarna än i kontrollgrupperna (Tabell 46). Mottagare av investeringsstöd är fortsatt aktiva i störst utsträckning och de med stöd till kommersiell service i minst. Det är även i dessa två grupper som de största avstånden till kontrollgruppen framträder. Variationen mellan kohorter är mest framträdande bland mottagare av stöd till kommersiells service.

Tabell 46. Årlig utveckling stödkohort och kontrollgrupp

Stödkategori	Beviljandeår													
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
	Stöd	Kontroll	Stöd	Kontroll	Stöd	Kontroll	Stöd	Kontroll	Stöd	Kontroll	Stöd	Kontroll	Stöd	Kontroll
Kommersiell service														
Omsättning, procent	6,0	-2,4	1,9	-2,2	0,9	-1,5	-0,5	-1,3	-0,4	-3,2	0,6	-3,9	3,7	-5,7
Förädlingsvärde, procent	6,9	-0,5	-0,7	3,4	7,9	1,5	3,3	1,8	4,1	-1,4	5,5	-2,1	8,5	-2,0
Arbetsproduktivitet, procent	2,8	1,4	2,1	2,5	2,7	3,0	-0,9	2,7	3,0	-0,1	2,1	2,0	2,3	-0,2
Antal anställda, procent	-1,5	-4,9	-1,6	-1,7	-0,1	-2,3	-2,4	-2,3	-2,2	-4,2	-6,4	-4,2	1,4	-1,4
Överlevnadsgrad 3 år, procent	92,7	82,4	95,6	83,1	90,9	84,5	93,9	82,6	93,8	81,5	89,9	83,3	92,8	84,0
Antal observationer	206	882	228	952	242	918	198	948	210	915	198	954	264	1121
Transportbidrag														
Omsättning, procent	2,4	-1,0	0,3	-1,2	3,9	1,9	2,2	2,4	4,1	3,0	3,4	0,4	5,1	1,4
Förädlingsvärde, procent	6,2	0,6	4,0	2,6	7,4	1,1	4,0	-0,2	5,9	2,4	5,5	0,6	4,7	-1,2
Arbetsproduktivitet, procent	4,0	0,5	4,3	2,5	2,9	3,5	2,8	2,3	1,6	2,8	1,9	3,3	2,4	1,8
Antal anställda, procent	1,5	-2,1	1,2	-2,1	2,0	-1,2	1,6	0,5	2,7	0,6	0,1	-0,2	-2,1	-2,0
Överlevnadsgrad 3 år, procent	91,7	89,4	93,7	88,5	94,1	88,4	92,9	89,3	93,0	90,3	93,4	91,3	95,0	90,6
Antal observationer	666	1331	591	1148	577	1193	533	1183	528	1113	513	1053	556	1016
Investeringsstöd														
Omsättning, procent							12,2	2,2	11,2	1,4	9,7	0,8	12,8	-1,2
Förädlingsvärde, procent							15,0	3,3	13,2	1,3	15,2	4,7	11,6	1,3
Arbetsproduktivitet, procent							5,4	2,6	4,2	3,2	4,0	2,2	2,5	2,0
Antal anställda, procent							5,7	-0,5	7,3	3,0	6,0	-1,3	3,2	-1,5
Överlevnadsgrad 3 år, procent							96,1	88,7	95,1	89,7	95,9	90,3	96,1	87,1
Antal observationer							456	1212	446	1220	444	1204	534	1259
Främjandestöd														
Omsättning, procent							12,0	1,5	10,8	2,3	10,6	0,6	7,9	-2,7
Förädlingsvärde, procent							14,5	1,4	9,1	2,2	9,2	1,2	10,2	0,4
Arbetsproduktivitet, procent							3,5	4,6	3,8	2,9	4,0	2,7	2,9	1,6
Antal anställda, procent							4,5	-1,2	6,3	0,1	5,2	-0,3	2,9	-0,3
Överlevnadsgrad 3 år, procent							91,7	86,5	93,3	88,8	93,9	88,9	94,2	88,3
Antal observationer							771	3885	1028	4922	1278	5753	1073	4594

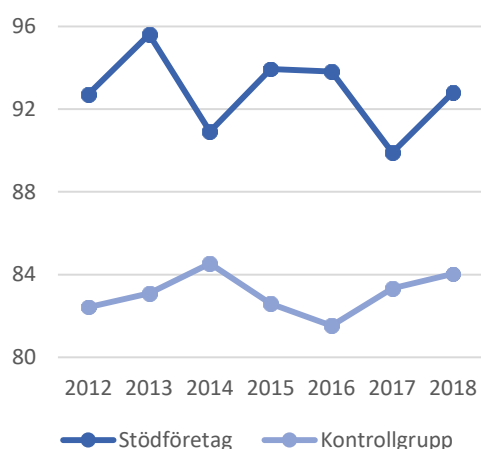
Anmärkning: Utvecklingen av omsättning, förädlingsvärde, arbetsproduktivitet och antal anställda avser medianvärden. Överlevnadsgraden relaterar till beviljandeåret medan övrig förändring utgår från året före stöd. Ekonomiska värden är beräknade i löpande priser. Stöd betyder stödföretag och Kontroll kontrollgrupp. På grund av förordningsförändringar saknas möjlighet att jämföra utvecklingen för mottagare av investerings- eller främjandestöd åren före 2015.

Källa: Statistiska centralbyrån och Tillväxtverket

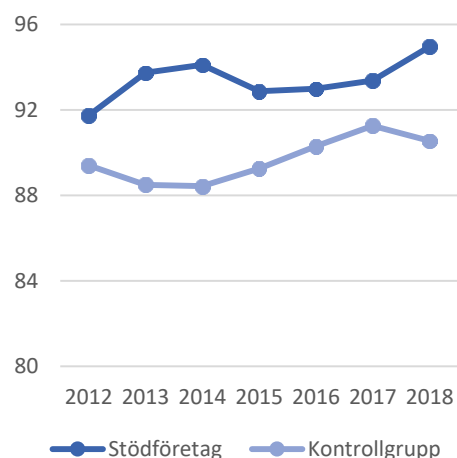
Efter att skillnaden i överlevnadsgrad i förhållande till den allmänna trenden minskar något eller varit oförändrad över flera stödkohorter, uppvisar utvecklingen för 2018-års stödmottagare ett vidgat spann (Figur 23). Huruvida detta är ett tillfälligt eller bestående mönster är emellertid ännu för tidigt att spekulera i.

Figur 23. Överlevnadsgrad efter tre år kohorter företag med regionalt stöd (procent)

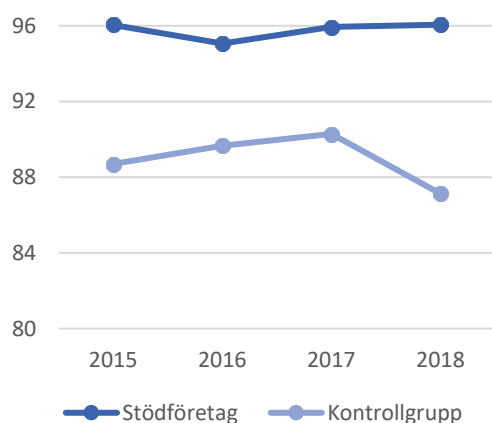
Kommersiell Service

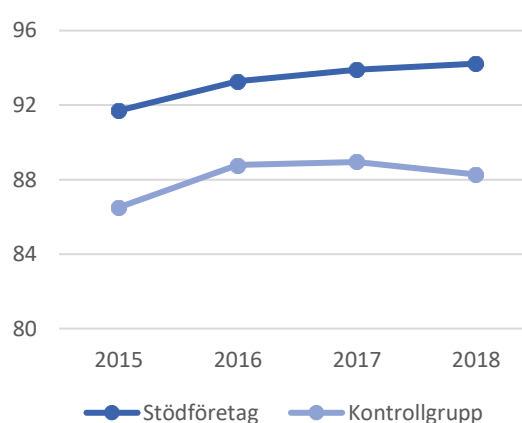
Transportbidrag

Investeringsstöd

Främjandestöd

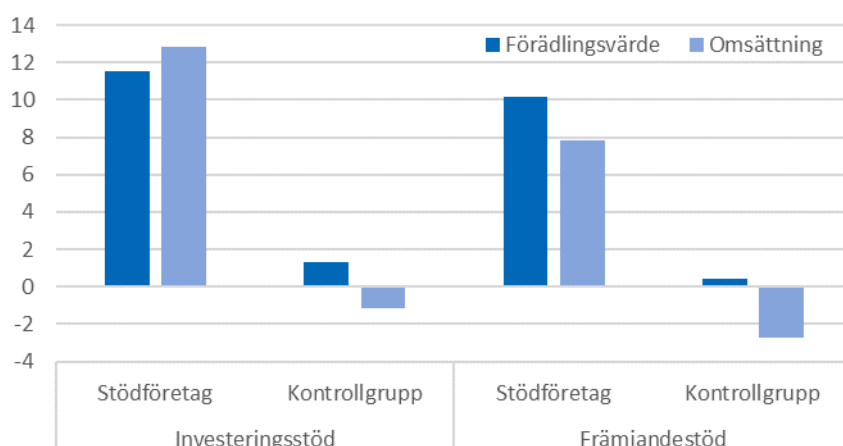

Anmärkning: Linjediagrammen används för att tydliggöra skillnaderna över tid mellan å ena sidan olika kohorter av stödmottagare och å andra sidan mellan stödföretagen och den allmänna trenden representerad. Diagrammen visar således varje enskild grups treåriga överlevnadsgrad från beviljandeåret. Årtalen avser tidpunkten för beviljandet.

Källa: Statistiska centralbyrån och Tillväxtverket

Mottagare av investerings- eller främjandestöd 2018 växer avsevärt starkare i produktionsvärden än företagen i respektive kontrollgrupp (Figur 24). Omsättningen förändras mest för dem som erhåller investeringsstöd medan förädlingsvärdet utvecklas något bättre bland mottagare av främjandestöd. Företagen i båda kontrollgrupperna erfar såväl en begränsad tillväxt i förädlingsvärde som en nedgång i omsättning under den studerade perioden. Utvecklingen skiljer sig inte avsevärt från tidigare år trots att den analyserade tidperioden nu även omfattar Covid-19-pandemins första år (Tabell 46).

Figur 24. Årlig produktionsutveckling företag med investerings- eller främjandestöd 2018, medianvärden (procent)

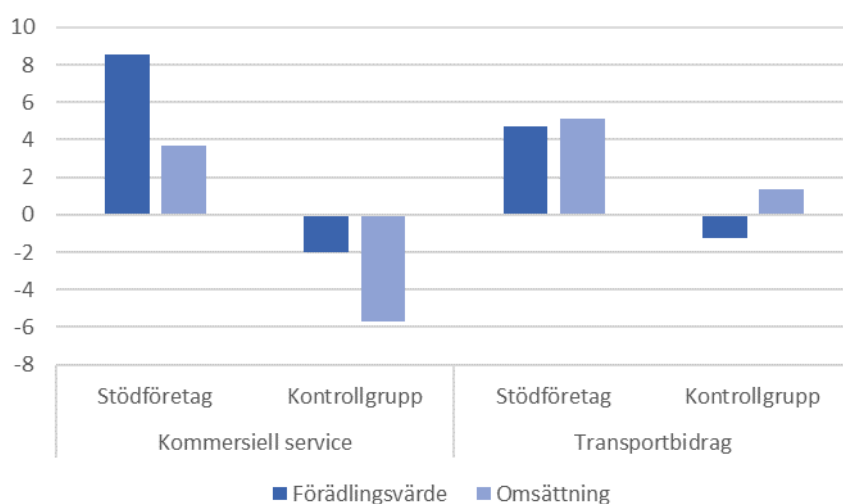

Anmärkning: Avser årlig utveckling under en treårsperiod i förhållande till året före stöd.

Källa: Statistiska Centralbyrån och Tillväxtverket

Även mottagare av stöd till kommersiell service eller transportbidrag växer mer påtagligt än respektive kontrollgrupp, dock betydligt svagare än de som erhåller investerings- eller främjandestöd (Figur 25). Jämförbara företag aktiva inom kommersiell service erfar en tillbakagång i både förädlingsvärde och omsättning under den studerade perioden. Den senare är markant.

Figur 25. Årlig produktionsutveckling företag med stöd till kommersiell service eller transporter 2018, medianvärden (procent)

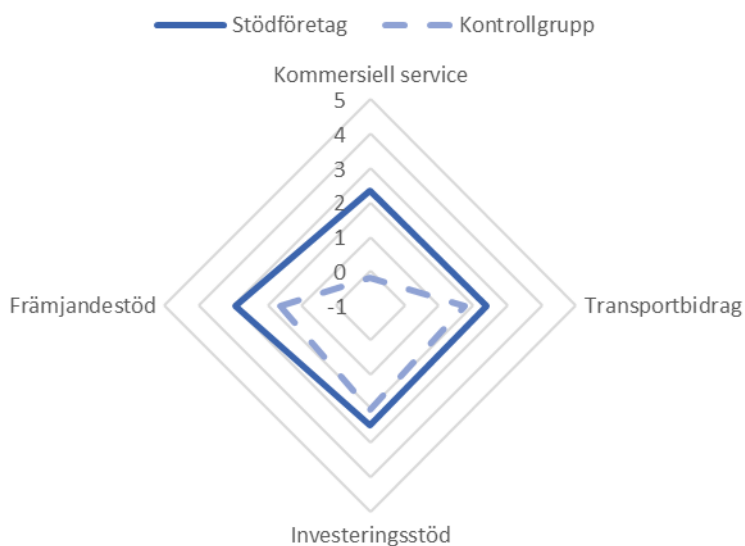
Anmärkning: Avser årlig utveckling under en treårsperiod i förhållande till året före stöd.

Källa: Statistiska Centralbyrån och Tillväxtverket

Produktivitetens utveckling anger hur effektivt företagen förmår att använda sina resurser. En effektiv användning av produktionsinsatserna kan därmed också betraktas som en indikation

på företagets förmåga att konkurrera. En ökad arbetsproduktivitet kan således innebära att konkurrenskraften stärkts.

Figur 26. Årlig produktivetsförändring företag med regionalt stöd 2018, medianvärden (procent)

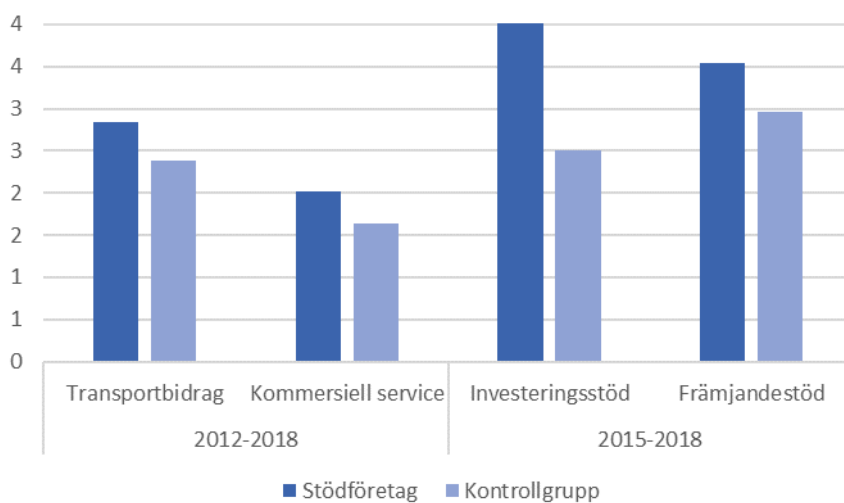

Anmärkning: Avser årlig utveckling av arbetsproduktiviteten under en treårsperiod i förhållande till året före stöd.

Källa: Statistiska Centralbyrån och Tillväxtverket

Samtliga kohorter erfar en produktivetsökning på mellan två och tre procent per år efter stödets beviljande 2018 (Tabell 46 och Figur 26). Denna utveckling följer ett historiskt mönster där stödmottagarna oftare har en starkare produktivitetstillväxt än företagen i kontrollgruppen, även om skillnaden inte är stor. Företag aktiva inom kommersiell service utan bidrag är dock ett undantag och uppvisar en utveckling där produktiviteten inte förändras över tid.

Figur 27. Stödkohorternas årliga produktivetsbidrag, medianvärden (procent)

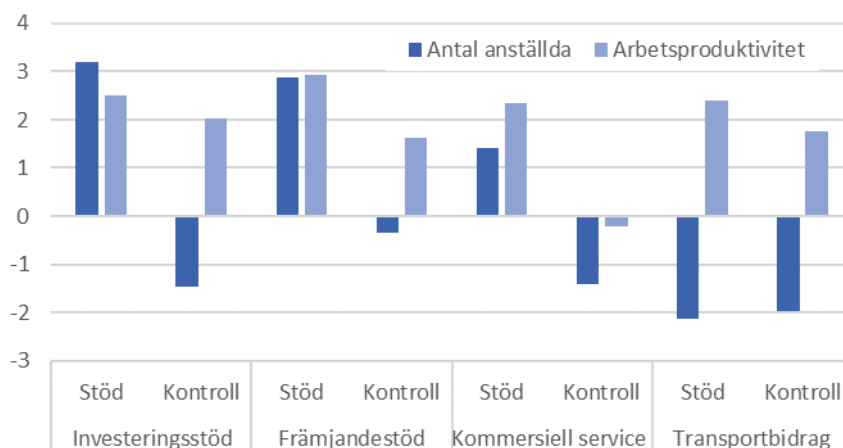
Anmärkning: Diagrammet baseras på en ackumulering av de olika stödkohorternas bidrag under sju år för transportbidrag och stöd till kommersiell service samt under fyra år för investerings- och främjandestöd, jämte respektive stödgrupps värden (Figur 27). Därefter beräknas ett årligt värde.
Källa: Statistiska Centralbyrån och Tillväxtverket

Genom att beräkna ett årligt utvecklingstal kan det långsiktiga produktivetsbidraget från ett representativt stödföretag jämföras med den allmänna trenden. Denna metod ger att stödkohorterna över tid genererar ett större bidrag till produktivetsutvecklingen än företagen i kontrollgrupperna (Figur 27). Bidraget är störst från mottagare av investeringsstöd och minst från företag med bidrag till kommersiell service (och dess kontrollgrupp). Störst diskrepans återfinns bland mottagare av investeringsstöd och den generella trenden.

Liksom produktionsvärdena förändras antalet anställda hos mottagare av investerings- eller främjandestöd generellt mer än i jämförbara företag utan bidrag (Figur 28). Samtidigt som stödmottagarna växer med cirka tre procent per år erfar företagen i kontrollgruppen en reducering av antalet anställda. Denna utveckling är tydligast bland de företag som ingår i kontrollgruppen till mottagare av investeringsstöd. Företagen inom kommersiell service uppvisar över tid ett förhållandevis homogent mönster med en tillbakagång av antalet anställda, oavsett om de erhåller stöd eller ej (Tabell 46). Nedgången är emellertid vanligtvis något mindre bland stödföretagen. Emedan kontrollgruppen följer det historiska mönstret växer årligen antalet anställda i 2018-årskohort som erhåller stöd till kommersiells service.

Även förändringen av antalet anställda i företag med transportbidrag går emot det historiska mönstret (Tabell 46). Detta innebär att stödföretagen, som ofta uppvisar en viss, om även liten, tillväxt över tid reducerar antalet anställda i samma takt som andra jämförbara företag i transportbranschen.

Figur 28. Årlig utveckling antal anställda och arbetsproduktivitet i företag med regionalt stöd 2018, medianvärden (procent)

Anmärkning: Avser årlig utveckling under en treårsperiod i förhållande till året före stöd. Stöd betyder stödföretag och Kontroll kontrollgrupp.

Källa: Statistiska Centralbyrån och Tillväxtverket

Trots att förändringen i arbetsproduktivitet och antal anställda inte är helt jämförbara storheter är det viktigt att beakta att ett företag som växer avsevärt mer i antalet anställda än utvecklar sin produktivitet kan ha svårt att använda sina resurser på ett effektivt sätt och

därmed också förlora i konkurrenskraft. I 2018-års stödkohorter är det dock endast företagen med investeringsstöd som har en något kraftigare tillväxttakt i antal anställda än i produktivitet. Bland företagen i kontrollgruppen tilltar produktiviteten samtidigt som antalet anställda minskar.

Inflytelserika observationer

Huvuddelen av företagen som erhåller regionalt stöd eller bidrag återfinns i storleksklassen små till medelstora företag (1–249 anställda). Även större företag uppträder dock bland stödmottagarna, något som påverkar identifieringen av kontrollgruppen. En beräkning där de större företagen exkluderas visar att detta framför allt påverkar kontrollgrupperna till mottagare av transportbidrag och stöd till kommersiell service. I det förra fallet är följden en något mindre skillnad i överlevnadsgrad och kraftigare produktivitetstillväxt i förhållande till stödföretagen. Bland företagen aktiva inom kommersiell service uppträder ett likartat mönster för arbetsproduktiviteten medan antalet anställda går tillbaka kraftigt. Överlevnadsgraden är också något lägre i denna version av kontrollgruppen.

Sammanfattande slutsats

I denna studie jämförs den årliga utvecklingen för företag som under 2018 beviljades stöd till investeringar, främjande, transporter eller kommersiell service med trenden i en för varje stödkohort identifierad kontrollgrupp. Jämförelsen tar sin utgångspunkt i året innan stödets beviljande.

Analysen visar att stödmottagare i allmänhet har både en högre överlevnadsgrad och en starkare utveckling av produktionsvärdena än övriga jämförbara företag. Tydligast är denna skillnad för mottagare av främjande- och investeringsstöd. Samtliga stödkohorter uppvisar dessutom en växande arbetsproduktivitet, även om utvecklingen stundtals nära nog sammanfaller med den generella trenden. Endast i fallet med företag inom kommersiell service noteras en tydlig avvikelse där produktiviteten generellt inte förbättras. En beräkning av de olika företagens årliga bidrag till den allmänna produktivitetens utvecklingen visar att denna är starkare i stödföretagen och att det är mottagarna av investeringsstöd som står för det mest substansiella tillskottet.

Antalet anställda växer liksom tidigare mer bland stödmottagarna än i jämförbara företag. Utvecklingen är mest uttalad bland dem som erhåller främjande- eller investeringsstöd. Undantagna är företag aktiva med transporter, där antalet anställda går tillbaka i samma utsträckning oavsett stöd. Företagen med stöd till kommersiell service bryter sin historiska trend och uppvisar en mindre tillväxt av antalet anställda.

Även om storheterna inte är helt jämförbara, kan en markantare tillväxt i arbetsproduktiviteten än i antalet anställda tyda på en effektivisering och konsolidering i företagen med syfte att förbättra konkurrenskraften. Endast bland företagen med stöd till investeringar växer antalet anställda snabbare än i kontrollgruppen. Skillnaden i förändringstakt är dock avsevärt större mellan antalet anställda och arbetsproduktiviteten i företagen utan stöd. Färre anställda kan vara en konsekvens av effektivisering och ökad konkurrenskraft, eller en minskad efterfrågan på de varor eller tjänster som företaget erbjuder. Det senare kan regionala stöd eller bidrag knappast råda bot på.

Utvecklingstakten av produktionsvärdena indikerar att mottagare av framför allt investeringsstöd, men också i viss mån främjandestöd, har andra förutsättningar än de som erhåller stöd till kommersiell service. Stöden har olika syften och målgrupper vilket bekräftas av resultaten.

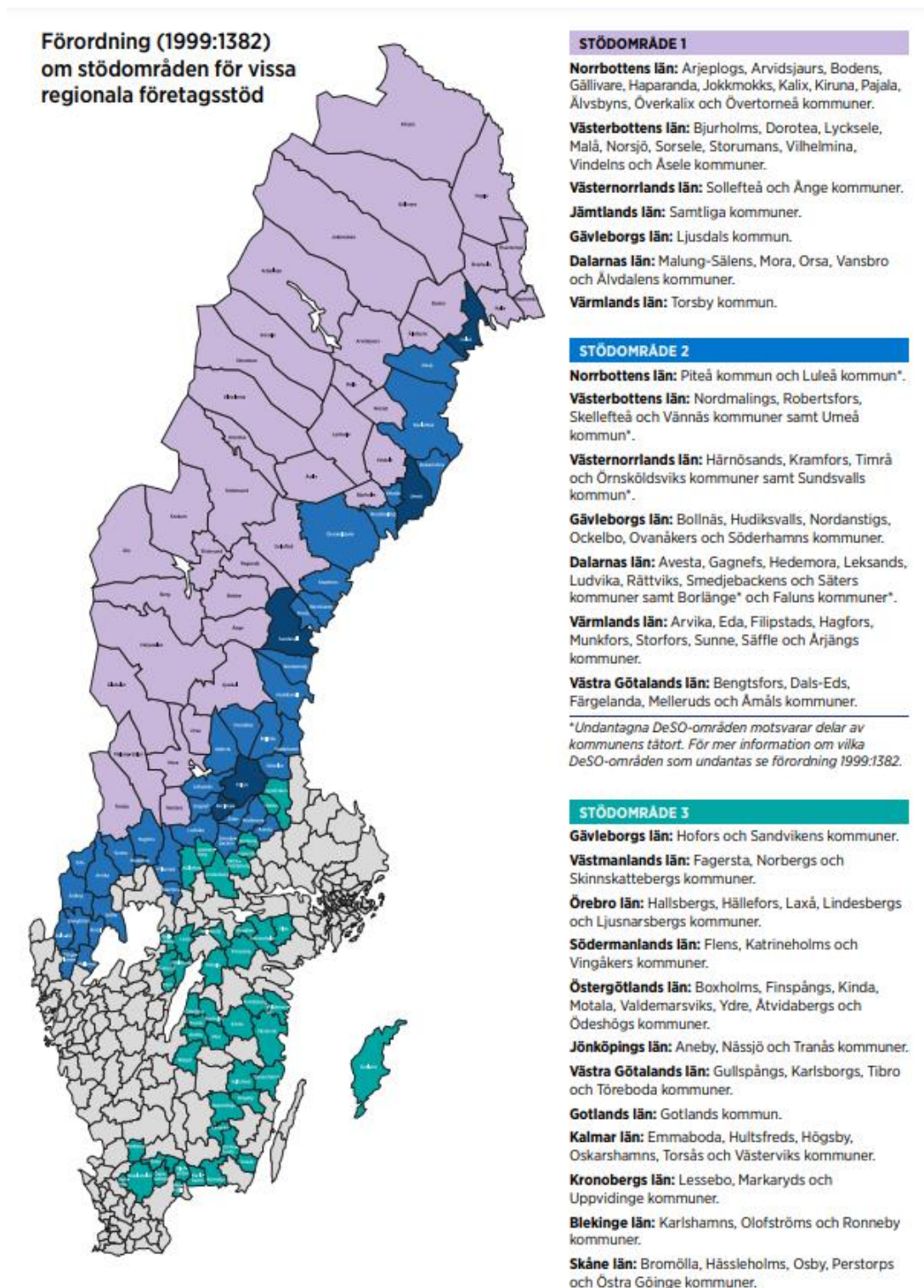
Analysen av företagens utveckling omfattar första året med Covid-19-pandemin. Denna utveckling har haft omfattande påverkan på näringslivet i stort. Det är emellertid svårt att skönja en tydlig sådan inverkan i befintligt dataunderlag, möjligen med ett undantag:

överlevnadsgraden. Beräkningen av denna för 2018-års stödkohorter fram till och med 2021 visar på att tidigare indikationer på en konvergering mellan stödmottagare och kontrollgrupper åtminstone tillfälligt avtagit. För att bekräfta om ett sådant samband finns behöver dock en analys av kausala samband göras baserad på mikrodata.

Bilaga 1. Stödområden

För att du ska kunna söka regionalt investeringsstöd ska investering finnas inom stödområde 1, 2 eller 3 enligt kartan.

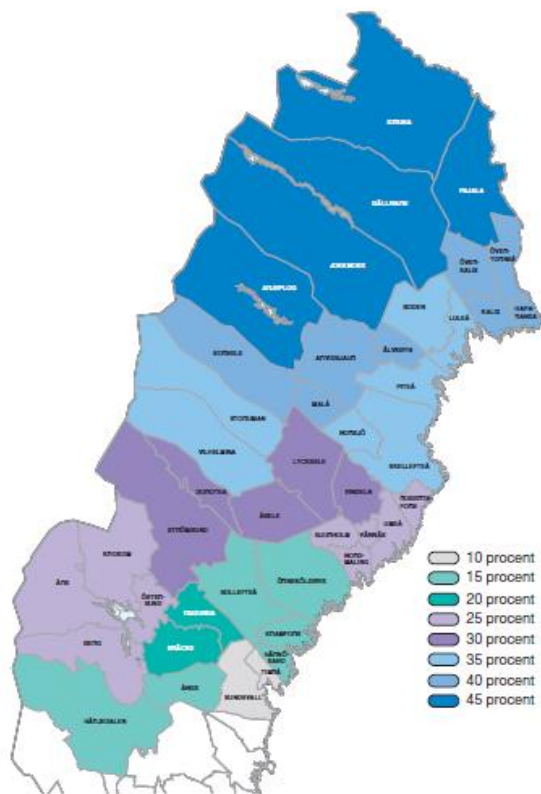
Figur 29. Stödområden för regionalt investeringsstöd

Källa: Tillväxtverket

Figur 30 visar stödområdet för transportbidrag. Bidragsprocenten beror på vilken kommun i stödområdet som företaget ligger i. Generellt kan sägas att ju längre norrut företaget finns, desto högre bidragsprocent. Intransportbidraget är fem procent lägre än uttransportbidraget.

Figur 30. Stödområden för transportbidrag*

Källa: Tillväxtverket

* Intransportbidrag är 5 procent lägre än uttransportbidrag

Bilaga 2. Regionalt investeringsstöd beviljat 2022 av Tillväxtverket, i miljoner kronor och antal.²⁷

Län	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd
Västra Götaland	1	30,7	6,1
Dalarna	2	103,3	13,8
Västernorrland	2	110,1	27,5
Jämtland	1	83,0	20,8
Västerbotten	1	46,0	11,5
Norrbottn	1	91,9	9,2
Totalt	8	465,1	88,9

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

²⁷ I Nyps2020 saknas den geografiska informationen om ärendets län. För regionernas ärende har vi använt beslutande organisation för att följa upp den geografiska dimensionen. Detta är dock inte möjligt för Tillväxtverkets ärende, där har vi i stället använt den geografiska dimensionen stödmottagare län arbetsställe.

Bilaga 3. Regionalt investeringsstöd beviljat 2022 av regioner, i miljoner kronor och antal.

Län	Antal ärenden	Godkända kostnader	Beviljat stöd
Värmland	3	49,1	11,4
Dalarna	4	32,8	8,1
Gävleborg	8	60,5	22,1
Jämtland	9	86,0	29,6
Västernorrland	14	127,2	42,0
Västerbotten	14	77,5	21,9
Norrbottn	12	86,7	21,5
Totalt	64	519,9	156,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Bilaga 4. Översättningsnycklar Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

Regionerna rapporterar under 2022 i Nyps2020 i enlighet med den tidigare nationella strategins prioriteringar och fokusområden samt inriktningar. Tillväxtverkets uppföljning av företagsstöd, stöd till projektverksamhet och stöd till kommersiell service för 2022 ska dock göras utifrån den nya nationella strategin.

I dialog med Näringsdepartementet har vi därför tagit fram översättningsnycklar för att klassificera om insatser i Nyps2020 till den nya nationella strategin.

En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020			Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030	
Prioritering	Fokusområde	Inriktning	Strategiskt område	Prioritering
Innovation och företagande	Innovation	Innovation i offentlig sektor (varor, tjänster och processer)	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering
		Innovation i SME (varor, tjänster och processer)	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering
		Förutsättningar för innovation, innovationsinfrastruktur	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering
		Digitaliseringsinsatser	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Tillvarata digitaliseringens möjligheter
		FoU-verksamhet i forskningscentrum	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering
		Övriga insatser som bidrar till att främja innovation	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering
	Företagande och entreprenörskap	Digitaliseringsinsatser	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Tillvarata digitaliseringens möjligheter
		Kompetensutvecklingsinsatser	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete

		Kapitalförsörjning	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning
		Exportfrämjande	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Internationalisering, investeringsfrämjande och ökad export
		Insatser för att underlätta start av samt information och rådgivning för SME	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning
		Besöksnäring och turism*	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Besöksnäring och turism
		Övriga insatser som bidrar till att främja företagande och entreprenörskap.	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning
	Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor	Främjande av miljövänliga och hållbara varor, tjänster och processer	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	En konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi
		Energieffektivisering och övriga insatser inom energiområdet	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	En konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi
		Förnybar energi	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	En konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi
		Övriga insatser som bidrar till att främja miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	En konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi
	Attraktiva miljöer och tillgänglighet	Tillgänglighet genom transportsystemet		Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem
Fysisk planering och boende			Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	God samhällsplanering

	Tillgänglighet genom informationsteknik		Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystem	Förbättrad tillgång till snabbt bredband och ökad digital användning
	Kommersiell och offentlig service		Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	God tillgång till kommersiell och offentlig service.
	Kultur och fritid		Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	Hög livskvalitet med goda och attraktiva livsmiljöer
Kompetensförsörjning	Kompetensförsörjning	Validering	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete
		Utbud och inriktning för regionalt yrkesvux	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete
		Lärcentrum	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete
		Övriga insatser som bidrar till förbättrad kompetensförsörjning	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande
Internationellt samarbete	Internationellt samarbete	Internationellt samarbete inom innovation och företagande	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Internationalisering, investeringsfrämjande och ökad export
		Internationellt samarbete inom attraktiva miljöer och tillgänglighet*	Internationellt samarbete	Internationellt samarbete inom attraktiva miljöer och tillgänglighet
		Internationellt samarbete inom kompetensförsörjning	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande
Övrigt*	Övrigt*	Uppföljning och utvärdering (OBS! För andra projekt än de som finansieras med anslag 1:1 till 100 % enligt RB anslag 1:1) *	Övrigt	Uppföljning och utvärdering (OBS! För andra projekt än de som finansieras med anslag 1:1 till 100 % enligt RB anslag 1:1)
		Nyps licenskostnader *	Övrigt	Nyps licenskostnader
		Genomförande av RUS *	Övrigt	Genomförande av RUS

		Insatser med huvudsakligt fokus på hållbar utveckling – klimat, miljö, jämställdhet, integration och mångfald*	Övrigt	Insatser med huvudsakligt fokus på hållbar utveckling – klimat, miljö, jämställdhet, integration och mångfald
		Övriga insatser*	Övrigt	Övriga insatser

* Motsvarande prioritering finns inte i den nya nationella strategin varför inriktningen från den tidigare nationella strategin kvarstår.

Bilaga 5. Beviljat stöd till regionala projekt, per län och strategiskt område, i miljoner kronor 2022

Län	Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet	Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet	Internationellt samarbete	Övriga insatser	Övrigt	UPPGIFT SAKNAS	Totalt
Stockholm	0,0	0,0	4,3	0,0	2,0	0,3	0,0	0,0	6,6
Uppsala	0,9	2,0	8,0	0,1	0,4	0,7	0,0	0,0	12,1
Södermanland	2,3	1,3	17,6	2,0	0,2	0,3	0,9	0,2	24,8
Östergötland	0,8	1,4	11,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	13,6
Jönköping	1,6	8,0	18,4	0,0	0,0	1,0	1,7	0,0	30,7
Kronoberg	0,0	1,1	14,7	0,0	1,3	0,6	0,0	0,0	17,7
Kalmar	2,6	0,7	30,5	0,8	0,2	1,4	0,5	0,0	36,7
Gotland	10,0	1,4	28,9	0,0	1,4	0,3	0,0	0,0	42,0
Blekinge	5,0	3,0	31,5	0,7	0,2	1,4	0,0	0,0	41,8
Skåne	0,0	0,0	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,2
Halland	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	2,7
Västra Götaland	0,0	3,4	39,1	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	43,6
Värmland	0,0	6,2	29,1	0,2	4,7	2,6	1,9	0,0	44,7
Örebro	0,0	3,9	17,7	1,3	0,0	0,9	2,0	0,0	25,8
Västmanland	2,9	2,4	16,4	0,0	0,7	1,0	0,0	0,0	23,4
Dalarna	0,5	1,7	32,5	0,0	0,0	2,3	0,4	0,0	37,4
Gävleborg	13,6	6,4	37,4	0,0	0,8	2,0	0,0	0,0	60,2
Västernorrland	0,4	7,5	14,6	0,0	2,8	2,0	0,5	0,0	27,8
Jämtland	2,6	5,4	23,7	1,4	0,0	1,8	0,0	0,0	34,9
Västerbotten	7,4	16,2	45,7	0,7	2,1	2,5	3,2	0,0	77,8
Norrbottnen	9,6	5,3	59,4	14,3	1,4	2,0	10,0	0,0	102,0

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Bilaga 6. Total finansiering av stöd till projektverksamhet per aktörgrupp, i miljoner kronor och procent.

År	Anslag 1:1		Staten övrigt		Region		Kommun		EU-medel		Privat finansiering		Övrig finansiering		Total
2011	897	20%	898	20%	213	5%	532	12%	1 438	33%	338	8%	74	2%	4 390
2012	814	26%	512	16%	177	6%	443	14%	754	24%	285	9%	127	4%	3 112
2013	801	30%	591	22%	149	6%	354	13%	420	16%	239	9%	74	3%	2 628
2014	865	29%	708	24%	229	8%	323	11%	493	16%	316	11%	63	2%	2 997
2015	921	19%	776	16%	123	2%	561	11%	1 873	38%	588	12%	123	2%	4 965
2016	859,6	23%	741	20%	157,5	4%	385,9	11%	990,9	27%	404,4	11%	125,7	3%	3 665
2017	805,5	26%	537,2	17%	352,5	11%	331,6	11%	810,1	26%	243,6	8%	16,8	1%	3 097
2018	888,2	26%	480,9	16%	190,5	6%	327,9	10%	1 087,10	32%	319,8	9%	23,9	1%	3 376
2019	846,3	27%	552,6	18%	138,3	4%	412,3	13%	907,6	29%	252	8%	17,2	1%	3 126
2020	731,8	32%	368,6	16%	91,8	4%	186,7	8%	678,8	29%	220,6	9%	27,3	1%	2 321
2021	455,3	30%	214,7	15%	119,9	8%	144,5	10%	427,8	29%	114,7	8%	10,6	1%	1 496
2022	664,7	29%	398,5	16%	138,0	5%	218,7	9%	837,9	33%	185,8	7%	45,9	2%	2 489

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

Bilaga 7. Samtliga statliga medfinansiärer under 2022

Statlig finansiär	Belopp
Högskola och universitet	204,4
Tillväxtverket	40,4
Vinnova	40,3
Statens energimyndighet	34,3
Almi företagspartner AB	22,7
Havs- och vattenmyndigheten	12,9
Trafikverket (TRV)	12,0
Blekinge Business Incubator AB	6,8
RISE	3,2
NetPort Karlshamn AB	2,9
Jordbruksverket	2,7
Science Park Jönköping AB	2,5
Sjöfartsverket	2,3
Ung Företagsamhet	1,8
Coompanion	1,6
STUNS	1,2
IUC Industrihubb AB	1,0
Post- och telestyrelsen	0,9
Argentis AB	0,6
Business Sweden	0,5
Skogsstyrelsen	0,5
Längmanska företagarfonden	0,5
Sparbanken nord	0,5
Samordningsförbundet (Pyramis) Luleå	0,4
Statens kulturråd	0,4
Kulturdepartementet	0,3
Statistiska centralbyrån	0,3
Naturvårdsverket	0,2
LTU Business AB	0,2
Övriga statliga aktörer	0,4

Källa: Tillväxtverket (Nyps)

*Övriga statliga aktörer avser statliga medfinansiärer som medfinansierar med små belopp.

Bilaga 8. Resultatkedjor

Resultatkedja	Exempel på aktiviteter	Prestation	Prestations-indikator (Nyps)	Effekter
Investeringar i fysisk och digital infra-struktur	Miljöförbättringar genom fysiska investeringar som ej är statsstöd eller de minimis	Bidrag till realisering av infrastruktur/ miljö	Gjorda investeringar (antal och SEK)	Ökad servicegrad/ tillgänglighet för medborgare/ näringsliv (varierar inom olika tematiska områden)
Utveckling av kunskap, strategier och planerings- underlag	Förstudier Regional uppföljning och utvärdering Analyser Program- och strategiarbete	Kunskapsunderlag utvecklas	Antal framtagna kunskaps- underlag	Ökad kunskap hos målgruppen: bättre underlag för styrning Tillämpning av kunskap i ordinarie verksamhet eller i framtida projekt
Utveckling av varor och tjänster – indirekt	Utveckling och test av arbetsmetoder, tjänster och verksamhetsmodeller som ej är statsstöd eller de minimis, inom t.ex.: Validering och tekniskt basår, digitalisering och destinationsutveckling	Organisationer (ej företag) deltar i projekt för utveckling och test av arbetsmetoder, tjänster och verksamhetsmodeller	Antal deltagande organisationer	Ökad kunskap hos deltagande organisationer om arbetsmetoder, tjänster och verksamhetsmodeller som kan implementeras eller testas vidare Tillämpning av arbetsmetoder, tjänster och verksamhetsmodeller i ordinarie verksamhet eller i framtida projekt
Utveckling av varor och tjänster – direkt	Insatser för produktutveckling, marknadsföring, kompetensutveckling i små och medelstora företag som ej är statsstöd eller de minimis.	Företag deltar i projekt	Antal deltagande företag	Ökad kunskap och förmåga hos deltagande företag Förändrat beteende hos deltagande företag som bidrar till ökad konkurrenskraft (t.ex. nya affärsmodeller)

Källa: Tillväxtverket (2019). *Uppföljning med fokus på resultat*. Rapport 0280.

Bilaga 9. Länsbeskrivningar ²⁸

Stockholm

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnr)	0,6
Investeringsstöd (mnr)	-
Stöd till kommersiell service (mnr)	4,0
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	6,6
Tillväxtverket	-
Regionalt	6,6
Totalt (mnr)	11,2

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Besökskraft Stockholmsregionen
Projektägare:	Region Stockholm
Beviljade projektmedel:	1 125 000 kronor
Projektets totala budget:	4 477 203 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande, Företagande och entreprenörskap
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Besökskraft Stockholmsregionen arbetar för att etablera och bygga upp en regional struktur för en hållbar utveckling av besöksnäringen i Stockholms län. Projektet ska ta fram förslag på hur en regional funktion kan se ut, som arbetar strategiskt med utvecklingen av en hållbar turism och växande besöksnäring, stärka och stötta en hållbar utveckling av besöksnäringen, i samarbete med näringsliv, kommuner, destinationsbolag, länsstyrelse, branschorganisationer, civilsamhälle, universitet och högskolor skapa en arena för besöksnäringen.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Social Impact Academy - Stockholm (SIA)
Projektägare:	Coompanion-Kooperativ Utveckling Stockholms Län
Beviljade projektmedel:	514 249 kronor
Projektets totala budget:	2 056 998 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande/Företagande och entreprenörskap
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet ska hjälpa företag i sociala hållbarhetsfrågor. Social Impact Academy är ett projekt som har till syfte att skapa nya affärs- och finansieringsmodeller för att främja ett mer hållbart entreprenörskap. Projektet kommer att innefatta en serie workshops där företagsfrämjande aktörer och företag möts för samverkan, stöd samt erfarenhets- och kunskapsutbyte i hållbarhetsfrågor.

²⁸ Leverans av pilotprojekt från Södermanland saknas.

Uppsala

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnr)	0,2
Stöd till kommersiell service (mnr)	2,0
Investeringsstöd (mnr)	-
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	13,5
Tillväxtverket	1,4
Regionalt	12,1
Totalt (mnr)	15,7

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Strategisk satsning på Tech-sektorn i Uppsala
Projektägare:	Uppsala kommun
Beviljade projektmedel:	2 000 000 kronor
Projektets totala budget:	9 920 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Satsningen bygger på att ett identifierat behov av att stärka länets företags- och innovationsstödsystem för Techrelaterade entreprenörer och nystartade företag i Uppsala. Syftet med satsningen är att skapa en bättre förutsättning för fler konkurrenskraftiga innovativa och Uppsalabaserade företag inom Tech-sektorn med fokus på nystartade företag, så kallade start-ups.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Regionala strukturer för validering i Östra Mellansverige
Projektägare:	Region Uppsala
Beviljade projektmedel:	1 396 000 kronor
Projektets totala budget:	13 960 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Kompetensförsörjning
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Kompetensförsörjning uppges idag av många arbetsgivare som en av de största utmaningarna inom både privat- och offentlig sektor. Validering är en underutnyttjad resurs. Projektet är ett samverkansprojekt och syftar till att gemensamt utveckla effektiva och hållbara regionala strukturer för validering som en del i det regionala kompetensförsörjningsarbetet inom de fem länen i östra Mellansverige. Projektet kommer fokusera på att utveckla regional kapacitet kring validering.

Södermanland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnr)	0,2
Investeringsstöd (mnr)	-
Stöd till kommersiell service (mnr)	0,6
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	26,7
Tillväxtverket	1,9
Regionalt	24,8
Totalt (mnr)	27,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Östergötland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnkr)	2,0
Investeringsstöd (mnkr)	0,5
Stöd till kommersiell service (mnkr)	4,6
Transportbidrag (mnkr)*	-
Projektmedel (mnkr) totalt	15,8
Tillväxtverket	2,2
Regionalt	13,6
Totalt (mnkr)	22,9

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Team Östergötland
Projektägare:	Region Östergötland
Beviljade projektmedel:	5 275 000 kronor
Projektets totala budget:	21 100 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Attraktiva miljöer och tillgänglighet, Kommersiell och offentlig service
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	TEAM Östergötland (Tillväxt, Etablering, Attraktivitet och Marknadsföring) är en följd av en långsiktig politisk viljeinriktning mot att ta ett tydligare regionalt ledarskap. Det är ett treårigt projekt med målet är att utveckla regionens strategiska platsutveckling, innehållande arbetet med att attrahera investeringar och platsmarknadsföring genom samhandling mellan offentliga och privata aktörer. Man har arbetat efter tre separata inriktningar: Investeringsfrämjande, besöksnäringensfrämjande och rekryteringsfrämjande.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	AGTECH 2030
Projektägare:	Linköpings Universitet
Beviljade projektmedel:	3 750 000 kronor
Projektets totala budget:	79 150 680 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande, Innovation
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Initiativet Agtech 2030, som ska bidra till att göra Sverige världsledande inom utvalda jordbruksteknologiområden, har utsetts till ett Vinnväxt-program. Syftet är att skapa en inkluderande innovationsmiljö som genererar betydande teknik-, affärs- och kompetensutveckling samt ny kunskap inom lantbruksteknik. Fokus är nya koncept baserade på t.ex. sensorer, digitalteknik och mekanik men också på nya samarbeten och sätt att göra affärer.

Jönköping

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnkr)	2,0
Investeringsstöd (mnkr)	-
Stöd till kommersiell service (mnkr)	6,6
Transportbidrag (mnkr)*	-
Projektmedel (mnkr) totalt	32,1
Tillväxtverket	1,4
Regionalt	30,7
Totalt (mnkr)	40,7

Källa Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	RE:AGERA
Projektägare:	Energikontoret Norra Småland
Beviljade projektmedel:	1 304 000 kronor
Projektets totala budget:	5 496 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/ Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	RE:AGERA är ett projekt med målsättning att stärka förutsättningar för små- och medelstora företag i Jönköpings län att genomföra insatser för grön omställning och digitalisering för hållbar utveckling genom kunskap och rådgivning inom resurs- och energieffektivisering, cirkulär ekonomi samt övergång till förnybart och elektrifiering. Projektet har medfinansiering genom React EU och ingår i insatser som initierats för att motverka pandemins effekter.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Growing Green
Projektägare:	Almi Företagspartner Jönköping Aktiebolag
Beviljade projektmedel:	1 157 500 kronor
Projektets totala budget:	4 630 064 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	I Growing green tas erfarenheter från Almis tidigare ESF-finansierade projekt Hållbara Intraprenörer vidare. Ett utvecklat affärsutvecklingsstöd förfinas för att bistå små- och medelstora företag i den strategiska och operativa omställningen som krävs för att uppnå ett hållbart näringsliv. Projektet adresserar såväl de miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekterna av hållbarhet i arbetssättet vilket bidrar till att skapa förflyttning inom samtliga dimensioner hos målgruppen. Mätning av förflyttningen hos deltagande företaget sker via verktyget "Sustainability Readiness Index".

Kronoberg

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnkr)	5,1
Investeringsstöd (mnkr)	-
Stöd till kommersiell service (mnkr)	6,3
Transportbidrag (mnkr)*	-
Projektmedel (mnkr) totalt	18,3
Tillväxtverket	0,6
Regionalt	17,7
Totalt (mnkr)	29,7

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Smart utveckling
Projektägare:	Almi Företagspartner Kronoberg Aktiebolag
Beviljade projektmedel:	5 657 681 konor
Projektets totala budget:	36 473 799 konor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/Företagande och entreprenörskap
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektets övergripande mål är att bidra till att fler SMF i SmÖ-länen vill och kan växa hållbart, genom att stödja och utveckla företag med tillväxtpotential eller med behov av förnyelse. Projektet ska bidra till att företag vidareutvecklar hållbara affärsmodeller för att bl.a. hantera nya försäljningskanaler, utveckla nya hållbara erbjudanden, effektivisera, digitalisera och generationsväxla. Projektet kommer arbeta för att fler SMF prioriterar tid för strategiska frågor kopplat till projektets uttalade målsättningar. I projektet ingår de Almibolag som verkar i regionerna inom SmÖ.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	EDIH - DigIT Hub Sweden
Projektägare:	Mobile Heights AB (svb)
Beviljade projektmedel:	2 250 000 konor
Projektets totala budget:	70 057 586 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande/Innovation
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Det övergripande målet för projektet är att öka och påskynda tillväxt, innovation och produktivitet genom digitalisering för SMF inom tillverkningsindustrin, och därmed öka deras konkurrenskraft både nationellt och internationellt, samt katalysera och driva den digitala omvandlingen inom den offentliga sektorn. DigIT Hub Swedens tematiska fokus (Smart Manufacturing & Smart Cities) är nära kopplat till de tre länens (Blekinge/Kronoberg/Skåne) S3, och ska nyttja synergierna i landets tre sydligaste regioner; en geografi med 1,7 miljoner invånare (drygt 15 % av Sveriges befolkning).

Kalmar

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnr)	3,7
Investeringsstöd (mnr)	1,7
Stöd till kommersiell service (mnr)	7,1
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	38,1
Tillväxtverket	1,4
Regionalt	36,7
Totalt (mnr)	50,6

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	IoT lab för SMF 2.0
Projektägare:	Linneuniversitetet
Beviljade projektmedel:	3 231 776 konor
Projektets totala budget:	13 648 489 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet har som syfte att ta fram ett ekosystem i Linneregionen som ger SMF möjlighet att ta viktiga kliv på sin digitala utvecklingsresa inom ett samhällsförändrande teknikområde. Projektet avser höja kunskapsnivån inom IoT, för att på så sätt ge SMF möjlighet att effektivisera sina verksamheter, reducera kostnader och koldioxidavtryck. Syftet är också att inspirera till att utveckla nya digitala innovationer och affärsmodeller.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	TFA Sydost
Projektägare:	Region Kalmar län
Beviljade projektmedel:	295 953 kronor
Projektets totala budget:	2 200 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Målet är att ta fram en gemensam transformationsanalys (TFA) med ett helhetsperspektiv som spänner över alla identifierade prioriterade kunskapsområden i de fyra länens smarta specialiseringar. TFA är nästa steg i arbetet med S3 och ska leda till motiverade insatser för ökad innovationsförmåga. Genom att samverka inom Småland och öarna skapas också en starkare kraft och effektivare genomförande framåt.

Gotland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnkr)	-
Investeringsstöd (mnkr)	-
Stöd till kommersiell service (mnkr)	0,1
Transportbidrag (mnkr)*	-
Projektmedel (mnkr) totalt	64,5
Tillväxtverket	22,5
Regionalt	42,0
Totalt (mnkr)	64,6

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Node Gotland
Projektägare:	Science Park Gotland
Beviljade projektmedel:	7 355 290 kronor
Projektets totala budget:	14 710 580 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet Node Gotland syftar till att stötta små och medelstora företag med att minska utsläpp och bibehålla konkurrenskraft. Det långsiktiga målet är att projektet ska bidra till en ökad takt i klimatomställningen. Projektets primära målgrupp är små och medelstora företag inom branscher med stora utsläppsnivåer, vilket avser industri, transport, jordbruk (exklusive primärproduktion) och bebyggelse. Projektet bygger vidare på en förstudie som genomfördes av Science Park Gotland under våren 2022. Genomförandet av projektet sker i samarbete med Uppsala Universitet Campus Gotland.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Circular Culture - Sustainable Partnerships
Projektägare:	Föreningen Gotlands Fornvänner
Beviljade projektmedel:	3 201 796 kronor
Projektets totala budget:	6 403 594 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Attraktiva miljöer och tillgänglighet/Kultur och fritid
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet Circular Culture-Sustainable Partnerships syftar till att stötta gotländska museum och företag inom besöksnäring och kulturmiljö i deras utveckling av hållbara affärsmodeller, cirkulär platsutveckling och kompetensförsörjning. Projektets målgrupp är lokala museer och hembygdsföreningar som vill bedriva en mer företagsmässig verksamhet, samt små företag som bedriver verksamhet inom kulturmiljö och/eller besöksnäring. Projektet bygger vidare på resultat av förstudien "Innovativa lösningar för hållbar natur- och kulturturism" som genomfördes 2020 av Visby domkyrkoförsamling.

Blekinge

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnr)	2,7
Stöd till kommersiell service (mnr)	1,9
Investeringsstöd (mnr)	1,9
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	43,3
Tillväxtverket	1,5
Regionalt	41,8
Totalt (mnr)	49,8

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Virtual Production Studio Lab
Projektägare:	Blekinge Tekniska Högskola
Beviljade projektmedel:	6 000 000 kronor
Projektets totala budget:	15 952 626 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande / Innovation
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Filmnod Blekinge (och filmnäringen) har i samtal med lokalt/regionalt näringsliv identifierat ett behov av en virtual production studio och ett kluster där de kreativa företagen kan utvecklas och skapa tillväxt. BTH och forskning/utbildning inom digital produktutveckling, kreativa teknologier, immersiva upplevelser mm ser en möjlighet till dual use där flera verksamheters behov kan mötas med en investering i den teknik som näringslivet efterlyser kring virtual production en unik labbstudiomiljö - ett Virtual Production Studio Lab. Den första i sitt slag i Sverige och ännu ett testlabb för Blekinge utöver de som finns inom Marin Teknik, Hälsoteknik, och industri 4.0 via testbäddsprojektet (https://www.bluesciencepark.se/test-arena-blekinge/).
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Cross innovation
Projektägare:	Region Skåne
Beviljade projektmedel:	3 000 000 kronor
Projektets totala budget:	14 777 496 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande / Innovation
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet möjliggör samarbeten över branschgränser mellan traditionella företag och företag i de kreativa näringarna. Samarbetena bidrar till att genomföra de smarta specialiseringsstrategierna i Skåne och Blekinge genom att kompetenser och kunskaper tillämpas på nya sätt, över branschgränserna. Projektet förväntas även ge effekter som stärker de regionala innovationsekosystemen.

Skåne

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnkr)	2,1
Investeringsstöd (mnkr)	-
Stöd till kommersiell service (mnkr)	0
Transportbidrag (mnkr)*	-
Projektmedel (mnkr) totalt	26,6
Tillväxtverket	4,4
Regionalt	22,2
Totalt (mnkr)	28,7

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Cirkulär Livsmedelsproduktion
Projektägare:	Industriellt UtvecklingsCentrum Syd Aktiebolag
Beviljade projektmedel:	6 000 000 kronor
Projektets totala budget:	21 241 506 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet bidrar till att lösa utmaningen med bristande kapacitet för att kraftsamla kring samhällsutmaningen om ett mer hållbart livsmedelssystem. Kraftsamlingen sker exempelvis i form av öppna mötes- och testarenor dit aktörer kan vända sig för att utveckla, designa och testa nya tvärspektoriella och branschöverskridande innovationer, även på systemnivå. Deltagande organisationer utvecklar nya och förbättrade metoder/modeller för att stötta företagens utveckling av nya produkter och processer samt för att stimulera tekniköverföring och tillämpad forskning där näringslivet deltar aktivt.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Fokus Tillväxt
Projektägare:	Region Skåne
Beviljade projektmedel:	3 000 000 kronor
Projektets totala budget:	6 000 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	"Syftet med projektet är: Stärka och tillgängliggöra tillväxthöjande insatser för fler små och medelstora företag - för att öka deras lönsamhet och konkurrenskraft. Projektets huvudfokus är att öka samverkan mellan aktörer inom det innovationsstöttande systemet, genom konkret, gemensamt arbete mot kundföretagen. Den övergripande målsättningen med Fokus Tillväxt är att fler små och medelstora företag ökar sin tillväxt samt bidra till ett mer optimerat och tillgängligt stödsystem. Fokus Tillväxt ligger i linje med regionala utvecklingsnämndens prioritering ökad produktivitet."

Halland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnr)	7,7
Investeringsstöd (mnr)	-
Stöd till kommersiell service (mnr)	0,9
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	3,4
Tillväxtverket	0,7
Regionalt	2,7
Totalt (mnr)	12,0

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Hållbar utveckling inom naturturism
Projektägare:	Region Halland
Beviljade projektmedel:	3 334 000 kronor
Projektets totala budget:	6 667 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Region Halland genomför tillsammans med de halländska kommunerna en utveckling av Halland som en hållbar naturturismdestination. Syftet är att stärka besöksnäringens företag på landsbygd/inland inom affärsutveckling, marknadsföring och finansiering vilket skapar förutsättningar för nya besökare, fler företag, ökade investeringar och fler inflyttare som söker sig till Halland för att leva, bo och arbeta. Arbetet är en viktig förutsättning för att nå de övergripande kvantitativa målen till 2030; <i>Över tid vara bland de fem mest besökta regionerna i Sverige samt Fördubbla antalet utländska gäster.</i>
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	ViaKub Halland
Projektägare:	Region Halland
Beviljade projektmedel:	4 854 000 kronor
Projektets totala budget:	9 756 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Region Halland och Högskolan i Halmstad samarbetar i projektet VIAKub Halland med att utveckla olika former för behovsdriven innovation i samverkan mellan små och medelstora företag inom de tre näringarna kultur, utbildning och besöksnäring. Projektet syftar till att utveckla företagets tjänster och produkter med stöd av digitala resurser och kreativa metoder. Genom att utveckla olika mötesarenor med testmiljöer vill VIAKub Halland bidra till att utveckla befintliga företag, att det startar nya företag samt att fler företag etablerar sig i Halland.

Västra Götaland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp		Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt		6,1
Tillväxtverket		6,1
Regionalt		-
Regionala främjandestöd (mnr)		4,3
Investeringsstöd (mnr)		31,6
Stöd till kommersiell service (mnr)		6,7
Transportbidrag (mnr)*		
Projektmedel (mnr) totalt		45,8
Tillväxtverket		-
Regionalt		45,8
Totalt (mnr)		94,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Stödsystem för Deeptech i Västsverige
Projektägare:	Chalmers Ventures AB
Beviljade projektmedel:	3 362 500 kronor
Projektets totala budget:	9 259 066 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/ Innovation
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	En förutsättning för en lyckad grön och digital omställning är att nya tekniska lösningar blir tillgängliga och implementerade i stor skala. Ett utpekad område där dessa lösningar kan finnas är inom det som kallas för deeptech, där deeptechbolag bygger på avancerad forskning och kännetecknas av stor risk både gällande marknad och teknik. Projektets huvudmål är att fler deeptechbolag startas och utvecklas i Västra Götaland, samt att befintliga bolag kan ta del av det stödsystem, de nätverk och det stöd som utvecklas inom projektet.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	International House Gothenburg 2022-2023
Projektägare:	BRG, Business Region Göteborg AB
Beviljade projektmedel:	3 362 500 kronor
Projektets totala budget:	8 725 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Kompetensförsörjning/ Kompetensförsörjning
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Bidra till VGRs strategiska kompetensförsörjning genom effektivt o välkommande mottagande av internationell kompetens, samt goda möjligheter till att stanna och trivas på sikt. Genom IHGs rådgivning (kontor vid Järntorget) får både internationella talanger o företag som rekryterar internationell talang en bättre förståelse för mottagandeprocessen, en bra bild över vad Sverige och regionen erbjuder, integreras lättare på den svenska arbetsmarknaden o finner i samhället kraft i nätverk o samarbeten med fokus på internationella talanger, medföljande och internationella studenter.

Värmland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	11,4
Tillväxtverket	-
Regionalt	11,4
Främjandestöd (mnr)	0,7
Investeringsstöd (mnr)	28,6
Stöd till kommersiell service (mnr)	6,6
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	44,7
Tillväxtverket	2,2
Regionalt	42,5
Totalt (mnr)	92,0

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	DigitalWell Arena fas 2
Projektägare:	Stiftelsen Compare
Beviljade projektmedel:	16 000 000 kronor
Projektets totala budget:	32 000 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation & företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	DigitalWell Arena är en samarbetsplattform där en miljö för hälsoinnovation och utveckling av digitala hälsotjänster växer fram. Aktörerna i miljön skapar ett ekosystem med representanter från hela samhället; offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle, och adresserar såväl social innovation som konkret affärs- och verksamhetsinnovation för att skapa värde för människor. I ekosystemet finns mötesplatser, metoder och expertkunskap för att arbeta med digital hälsoinnovation. Projektet kopplar starkt till Värmlands smarta specialiseringsstrategi samt till mål i Värmlandsstrategin.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	A-match
Projektägare:	ALMI Företagspartner Värmland
Beviljade projektmedel:	2 516 223 kronor
Projektets totala budget:	5 032 450 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation & företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektets övergripande mål är att A-match ska vara ett erkänt och proffsigt event som skapar värde med nytänk, värme och inkludering som ryggrad. A-match bidrar till ökad attraktionskraft och tillväxt såväl för det enskilda bolaget och investeraren. I Värmlandsstrategin är ett insatsområde att stärka konkurrenskraften. Fler ska lockas av entreprenörskap och förutsättningar för att starta och driva företag. Projektet bedöms bidra till insatsområdet genom att bereda tillgängligheten till riskkapital för andra grupper än de traditionella för att nå fler kvinnor och personer med utländsk bakgrund.

Örebro

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnkr)	1,5
Investeringsstöd (mnkr)	14,0
Stöd till kommersiell service (mnkr)	2,8
Transportbidrag (mnkr)*	-
Projektmedel (mnkr) totalt	27,2
Tillväxtverket	1,4
Regionalt	25,8
Totalt (mnkr)	45,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Elkapacitet och effektanvändande i Östra Mellansverige
Projektägare:	Region Örebro län
Beviljade projektmedel:	729 708 kronor
Projektets totala budget:	8 920 554 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Energikontoret Region Örebro län och Energikontoret i Mälardalen kommer att ta en övergripande roll för kapacitetsutmaningarna i allmänhet och nätutvecklingsplanerna i synnerhet med stöd till det regionala näringslivet i omställningsarbetet. Detta kommer bli att ske genom att tillsammans med elnätsföretag, näringslivet samt regioner och kommuner stärka arbetet med att identifiera och hantera de utmaningarna som nya elsystem ställer på kommuner och regioner. Projektet kommer också arbeta för att stärka samarbetet kring dessa frågor med andra regioner, såväl som lärosäten och science-parks
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Starkare industri i Örebro län
Projektägare:	IUC Industrihubb AB
Beviljade projektmedel:	4 837 929 kronor
Projektets totala budget:	9 675 859 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande/företagande och entreprenörskap
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Övergripande mål är stärka konkurrenskraften i länets SME-industriföretag genom att arbeta med utmaningsområdet Smart industri. Företagen kan göra insatser i sin utveckling genom nyttjandet av moderna tekniker och arbetsätt och kan därmed skapa effektiva, hållbara och konkurrenskraftiga produktionsmiljöer. Genom fokus på produktionseffektivisering, digitalisering och automation kan företagen röra sig i mognadstrappan oavsett vart de står idag. Projektmål är förstärkt förmåga för utveckling hos 75 tillverkande eller utvinnande företag i länet.

Västmanland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	-
Tillväxtverket	-
Regionalt	-
Främjandestöd (mnr)	8,7
Investeringsstöd (mnr)	3,9
Stöd till kommersiell service (mnr)	1,1
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	24,8
Tillväxtverket	1,4
Regionalt	23,4
Totalt (mnr)	38,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Elkapacitet och effektanvändning i Östra mellansverige
Projektägare:	Region Örebro
Beviljade projektmedel:	500 000 kronor
Projektets totala budget:	8 920 554 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/Miljödriven näringslivsutveckling och energifrågor
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	För att hantera klimatkrisen krävs det att stora delar av samhället och industrin elektrifieras. Med anledning av detta finns det ett behov av att förtydliga ansvar, roller och samverkan till kapacitetsutmaningarna i elsystemet samt en ökad samverkan mellan kommuner och nätföretag. Rubricerat projekt är ett samverkansprojekt mellan Region Örebro län och Energikontoret i Mälardalen, som tillsammans kommer att ta en övergripande roll för kapacitetsutmaningarna och stödja näringslivet i omställningsarbetet.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Regionala strukturer för validering i Östra mellansverige
Projektägare:	Region Västmanland
Beviljade projektmedel:	1 396 000 kronor
Projektets totala budget:	13 960 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Kompetensförsörjning/Kompetensförsörjning
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	"Projektet utgår ifrån de prioriterade utvecklingsområdena som regionerna identifierat, både regionalt och gemensamt inom Valideringslyft. Projektet är ett samverkansprojekt och syftar till att gemensamt utveckla effektiva och hållbara regionala strukturer för validering som en del i det regionala kompetensförsörjningsarbetet inom de fem länen i östra Mellansverige. Projektet kommer fokusera på att utveckla regional kapacitet kring validering. Detta genom kunskapsunderlag, metoder, stöd och samverkan med de aktörer som bedöms vara väsentliga för att utveckla och förstärka validering.

Dalarna

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	21,9
Tillväxtverket	13,8
Regionalt	8,1
Regionala främjandestöd (mnkr)	3,2
Investeringsstöd (mnkr)	30,7
Stöd till kommersiell service (mnkr)	5,0
Transportbidrag (mnkr)*	-
Projektmedel (mnkr) totalt	37,7
Tillväxtverket	0,3
Regionalt	37,4
Totalt (mnkr)	98,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Digitaliseringstrappan - Digital utveckling av besöksnäringen i Dalarna
Projektägare:	Visit Dalarna
Beviljade projektmedel:	3 530 000 kronor
Projektets totala budget:	7 250 310 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet kommer att arbeta med att skapa förståelse för varför en digital transformation behövs och ge handfast hjälp för implementering av digitala verktyg. Projektets mål är att stärka konkurrenskraften och driva digital omställning, för små- och medelstora företag inom besöksnäringen.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Kompetenskraft Industri NMS
Projektägare:	Stål & Verkstad
Beviljade projektmedel:	300 000 kronor
Projektets totala budget:	22 933 014 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Kompetensförsörjning
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Industrin i Norra Mellansverige är traditionellt en stark sektor som nu upplever nya förutsättningar för sin verksamhet med bland annat ökad digitalisering, automation, integration av tillverkning och tjänster samt värdekedjornas globalisering. Utvecklingen innebär att företagen måste anpassa både sitt utbud av produkter och sina förmågor för att vara fortsatt konkurrenskraftiga. Därför blir arbetskraftens kompetens en allt viktigare resurs för att industrin ska kunna minimera de risker samt tillvarata de möjligheter som omvandlingstrycket innebär.

Gävleborg

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	22,1
Tillväxtverket	-
Regionalt	22,1
Främjandestöd (mnr)	2,4
Investeringsstöd (mnr)	39,8
Stöd till kommersiell service (mnr)	5,2
Transportbidrag (mnr)*	-
Projektmedel (mnr) totalt	62,0
Tillväxtverket	1,8
Regionalt	60,2
Totalt (mnr)	131,5

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	SPRINT-X 2.0
Projektägare:	Movexum AB
Beviljade projektmedel:	6 303 430 kronor
Projektets totala budget:	17 000 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/Företagande och entreprenörskap
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektets övergripande mål är att bidra till fler entreprenörer samt en större bredd av innovativa idéer som realiseras till växande hållbara företag. Projektet bidrar till målen i RUS och RIS genom att testa fördjupade metoder och arbetssätt till nytta för Gävleborgs startups inom fem områden; hållbarhet, internationalisering, finansiering, breddat inflöde av idéer samt team.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Flexibel omställning för hållbar innovation i Gävleborg
Projektägare:	Högskolan i Gävle
Beviljade projektmedel:	3 301 337 kronor
Projektets totala budget:	13 205 341 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Kompetensförsörjning/Kompetensförsörjning
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektets syfte är att öka kunskapen och förmågan hos små och medelstora företag i Gävleborg att ställa om till flexibla arbetsformer som bidrar till ökad attraktionskraft och innovationsförmåga utifrån ett inkluderande och ickediskriminerande perspektiv. Detta görs genom gränsöverskridande samarbete mellan Högskolan i Gävle, Region Gävleborg, innovationsfrämjare samt målgruppen regionala SMF.

Västernorrland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	69,5
Tillväxtverket	27,5
Regionalt	42,0
Främjandestöd (mnr)	15,9
Investeringsstöd (mnr)	97,9
Stöd till kommersiell service (mnr)	7,6
Transportbidrag (mnr)*	57,6
Projektmedel (mnr) totalt	31,6
Tillväxtverket	3,8
Regionalt	27,8
Totalt (mnr)	280,1

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	STIP Samverkan Torsboda Industrial park
Projektägare:	Timrå Invest AB
Beviljade projektmedel:	4 589 475 kronor
Projektets totala budget:	9 217 601 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande / Företagande och entreprenörskap
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Syftet med projektet är att stärka den gemensamma kraftsamlingen och öka sannolikheten att etablera en eller flera industrier vid Torsboda Industrial Park. Genom en satsning på Torsboda Industrial Park vill de deltagande kommunerna på lång sikt skapa tillväxt i hela regionen. Genom de erfarenheter som finns kring tidigare elitensiva etableringar i Sverige finns tydliga indikatorer på att en sådan stärker både det befintliga näringslivet och ökar etableringstakten för nya företag.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Förstudie för etablering av ett material- och processcentrum
Projektägare:	Mittuniversitetet
Beviljade projektmedel:	192 500 kronor
Projektets totala budget:	770 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande / Innovation / FOU
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Förstudien ska undersöka förutsättningarna för en ny centrumbildning vid Mittuniversitetet. En anpassning av forskning och utbildning föreslås för att bättre överensstämmer med regionens strategi inom smart specialisering. Centrumbildningen ska fokusera på material- och processområdet och avser utveckling- och förbättring av råvarumaterial samt materialprocesser för industriella bearbetningsprocesser för att förädla material. Berör en stor andel av regionens industrier som återfinns inom denna tidiga del av värdekedjan genom sin verksamhet inom råvaruframställning eller råvaruförädling.

Jämtland

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	50,4
Tillväxtverket	20,8
Regionalt	29,6
Främjandestöd (mnkr)	13,0
Investeringsstöd	88,1
Stöd till kommersiell service (mnkr)	7,6
Transportbidrag (mnkr)*	67,2
Projektmedel (mnkr) totalt	37,4
Tillväxtverket	2,5
Regionalt	34,9
Totalt (mnkr)	263,7

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Start-Up program för socialt entreprenörskap
Projektägare:	Coompanion - Kooperativ Utveckling Jämtlands län ek. för.
Beviljade projektmedel:	699 618 kronor
Projektets totala budget:	4 664 121 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande / Företagande och entreprenörskap
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektets syfte är att utveckla en fysisk och digital lärplattform för samhällsentreprenörer. I projektet kommer deltagare genomgå kompetenshöjande program med insatser inom t.ex. affärsutveckling för social innovation, effektmätning samt kund-, intressent- & marknadsanalys. Mål; 45 entreprenörer har deltagit i projekts lär- och utvecklingsprogram för social innovation. Efter projektets slut har en ny stöd- och innovationsstruktur för samhällsentreprenörer utvecklats vilket bedöms bidra till starkare och mer konkurrenskraftiga företag samt fler arbetstillfällen och personer i sysselsättning.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Parasport som tillväxtmotor i besöksnäringen
Projektägare:	Destination Östersund AB
Beviljade projektmedel:	1 901 121 kronor
Projektets totala budget:	3 962 243 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Attraktiva miljöer och tillgänglighet/Kultur och fritid
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet syftar till att kraftsamla regionens små och medelstora besöksnäringens företag kring parasport samt relaterade affärsmöjligheter kopplat till tillgänglighet och inkludering. Därigenom ska projektet öka konkurrenskraften för dessa företag (mål 40 st). Projektet ska även skapa hållbara affärs- och samverkansmodeller mellan näringslivet och parasportevenemangen som båda skapar affärsmöjligheter samt bidrar till hållbara affärsmodeller för att kunna genomföra kommande internationella parasportevenemang i regionen.

Västerbotten

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
Regionala investeringsstöd (mnr) totalt	33,4
Tillväxtverket	11,5
Regionalt	21,9
Främjandestöd (mnr)	13,2
Investeringsstöd (mnr)	52,8
Stöd till kommersiell service (mnr)	19,8
Transportbidrag (mnr)*	222,1
Projektmedel (mnr) totalt	94,5
Tillväxtverket	16,7
Regionalt	77,8
Totalt (mnr)	435,8

Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Västerbotten Sweden
Projektägare:	Gold of Lappland Ekonomisk förening
Beviljade projektmedel:	13 500 000 kronor
Projektets totala budget:	30 000 000 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och företagande/ Företagande och entreprenörskap/ Besöksnäring och turism
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Medfinansiering EU, Regionala utvecklingsfonden i Övre Norrland. Projektet ska verka för att fler företag inom Västerbottens besöksnäring exporterar kvalitetssäkrade, hållbara upplevelser och erbjudanden till den internationella gästen. Detta genom kunskapshöjande insatser för exportmognad, produktutveckling, marknadsinsatser och en digital plattform. De ingående destinationsorganisationerna påbörjar en certifiering till hållbara destinationer genom Global Sustainable Tourism Councils kriterier och bygger upp egen kapacitet och kunskap för att säkra en livskraftig och hållbar export.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	Strategisk Samverkan för Hållbar Näringslivsutveckling i Möjligheternas Region (SHiMR)
Projektägare:	Lycksele kommun
Beviljade projektmedel:	6 712 886 kronor
Projektets totala budget:	23 974 594 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Innovation och företagande/ Företagande och entreprenörskap/ Övriga insatser som bidrar till att främja företagande och entreprenörskap.
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Medfinansiering EU, Regionala utvecklingsfonden i Övre Norrland. Projektet vill lösa problemen med de regionala skillnaderna i stödssystem för näringslivet och fylla behoven främst genom samarbete och samhandling, både strategiskt och operativt. Med lokal kunskap och närvaro, kan samverkan, både mellan kommunerna men även med akademi och stödstrukturernas aktörer som besitter spetskunskap inom sina områden, anpassa systemet för hela Västerbotten och delar av Norrbotten. Projektet ser också ett behov av att se på smart specialisering på ett nytt sätt i berörda kommuner i hela Region 10.

Norrbotten

Fördelning av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet

Stödtyp	Beviljat stöd 2022
---------	--------------------

Regionala investeringsstöd (mnkr) totalt	30,7
Tillväxtverket	9,2
Regionalt	21,5
Regionala främjandestöd (mnkr)	4,0
Investeringsstöd (mnkr)	53,7
Stöd till kommersiell service (mnkr)	8,5
Transportbidrag (mnkr)*	162,9
Projektmedel (mnkr) totalt	134,3
Tillväxtverket	32,3
Regionalt	102,0
Totalt (mnkr)	394,1

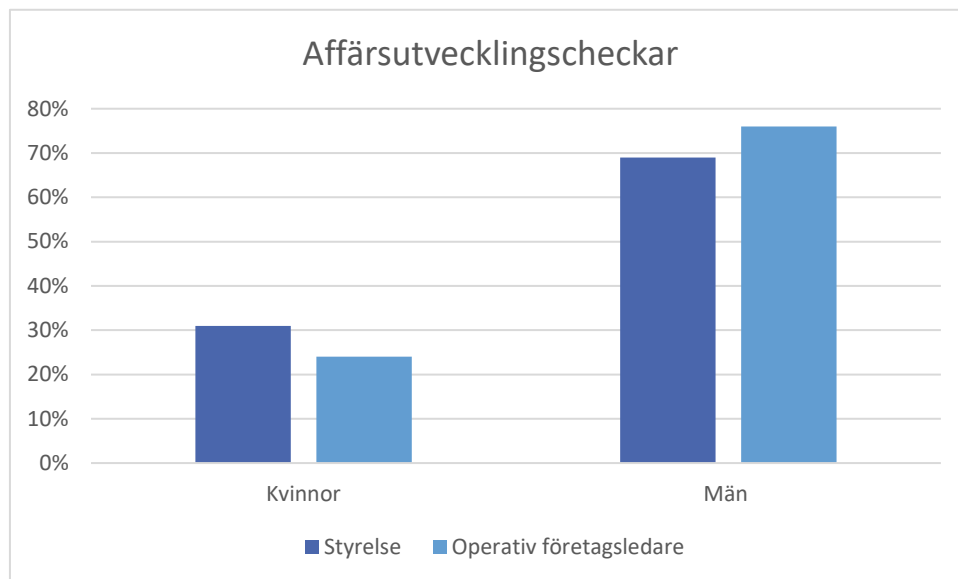
Källa: Tillväxtverket (Nyps) * Avser utbetalt belopp

Exempel på stöd till projektverksamhet

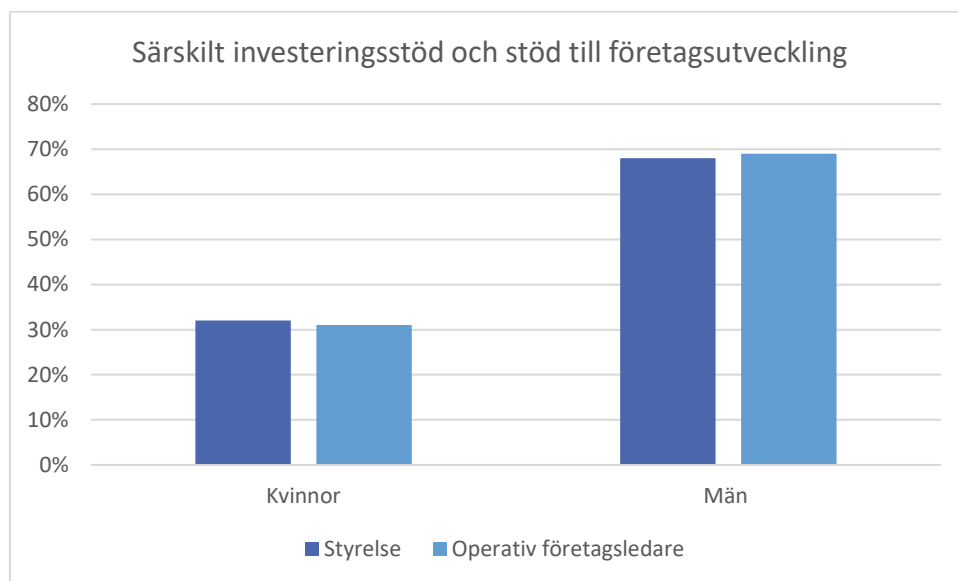
Projekt 1	Beskrivningar
Projektnamn:	Go Community
Projektägare:	Piteå Science Park AB
Beviljade projektmedel:	2 679 995 kronor
Projektets totala budget:	19 834 477 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde	Innovation och förnyelse samt entreprenörskap / Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning.
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektet syftar till att utforska samverkan mellan unga vuxna och kreativa entreprenörer, öka den digitala närvaron samt sammanlänka mikro- och småföretagare över hela regionen - och bedriva branschöverskridande kunskapsutbyte med hela andra sektorer. Projektet säkerställer lika förutsättningar för entreprenörer att ta del av stöttning samt ta vara på skärningspunkter i nytt och befintligt näringsliv i en geografiskt stor region. Projektet utmanar nya arbetssätt som skapar utveckling genom innovativa metoder mellan branscher och sektorer som normalt sett inte möts.
Projekt 2	Beskrivningar
Projektnamn:	SMArt Livskraftig Landsbygd (SMALL)
Projektägare:	Luleå tekniska universitet
Beviljade projektmedel:	2 271 045 kronor
Projektets totala budget:	11 903 486 kronor
Nationell prioritering/ fokusområde:	Attraktiva miljöer och tillgänglighet / Förbättrad tillgång till bredband
Sammanfattande projektbeskrivning (Syfte, mål, etc.)	Projektets syfte är att skapa attraktiva, livskraftiga och hållbara landsbygder med hjälp av befintlig digital teknik. Projektet kommer att ge det mindre samhällets perspektiv på hur man kan använda digitalisering och hur man kan arbeta med hela det smarta samhället, inte enbart den smarta staden. Detta bland annat genom att skapa samverkansmiljöer för utveckling och innovation som kommer att ligga i skärningspunkten mellan akademi, SMF, industrin, offentlig sektor och civilsamhället för att hitta digitala lösningar som är anpassade för landsbygden.

Bilaga 10. Fördjupad jämställdhetsredovisning

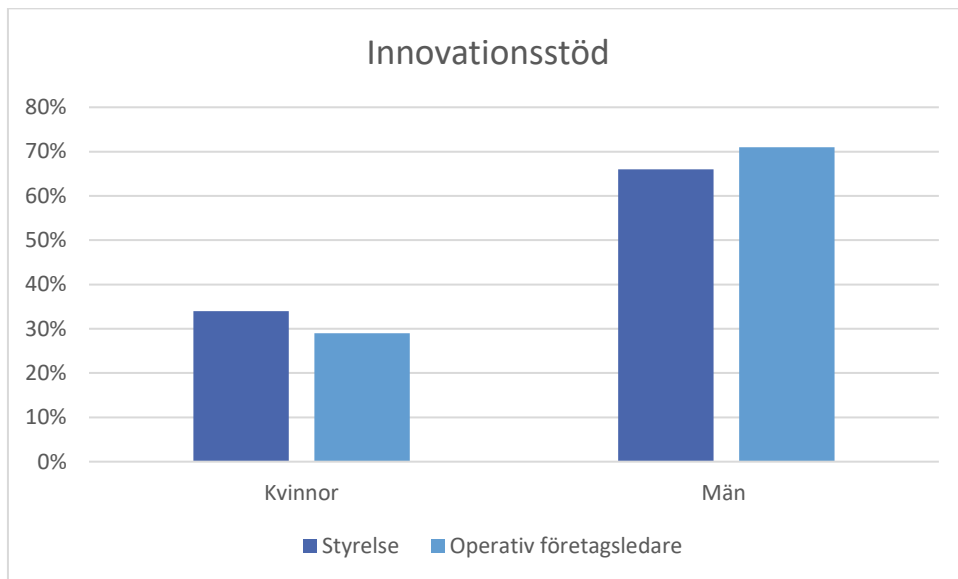
Andel män och kvinnor i företagsledning samt styrelse

Källa: Tillväxtverket (Nyps) och Bolagsverket via Svea

Källa: Tillväxtverket (Nyps) och Bolagsverket via Svea

Källa: Tillväxtverket (Nyps) och Bolagsverket via Svea

Bilaga 11. Metod för framskrivning av antal anställda i företag med investerings- eller främjandestöd

Tillväxtverket har tidigare tagit fram underlag som kan användas för att skriva fram utvecklingen av antalet anställda i företag som beviljats investerings- eller främjandestöd. Metoden för denna beräkning är ett rullande genomsnitt över en förutbestämd tidsperiod. Baserat på detta mått framgår det att antalet anställda i företag som beviljats investeringsstöd ökade med cirka sju procent per år under tiden före Coronapandemins utbrott (2015–2019). Se **Tabell 47**. Motsvarande utveckling för företag med främjandestöd är tio procent.

Beräkningar av stödföretagens utveckling där år 2020 eller 2021 avslutar en tidsperiod sista år visar på en utveckling som avviker från den historiska. Tillväxten i antalet anställda bland mottagare av investeringsstöd mattas inledningsvis av medan en markant uppgång noteras för de som beviljats främjandestöd. Därefter följer en tydlig nedgång i antalet anställda för bägge stödformerna. Den avvikande utvecklingen hänger sannolikt delvis ihop med händelser under 2020 och 2021 där bland annat antalet företag som beviljas främjandestöd ökar avsevärt. Storleken på företagen som erhåller detta stöd är dock stabil över tid och uppgår till cirka sju personer, medan mottagarna av investeringsstöd är större och ökar över tid. Under 2022 arbetar i genomsnitt 24 personer heltid i företag som beviljats investeringsstöd.

Nya beräkningar av förändringen av antalet anställda där även år 2022 ingår visar på en återgång till utvecklingstal i samma storleksordning som innan 2020. Detta innebär en förändringstakt om cirka sju procent per år i företag som beviljats investeringsstöd, oavsett om beräkningsgrunden är tre eller fem år. Mottagare av främjandestöd förändras i genomsnitt med cirka nio procent per år. Det ter sig således som om metoden för framskrivning ånyo kan användas som uppskattning av hur antalet anställda bland de specifika stödmottagarna utvecklas i närtid, förutsatt att huvuddragen i stödformerna består.

Tabell 47. Förändringstakt antal anställda i företag som beviljats investerings- eller främjandestöd (procent).

Stödtyp	2017-2019	2020-2022	2015-2019	2018-2022
Investeringsstöd	7,6	7,0	7,0	6,9
Främjandestöd	10,5	8,5	10,0	9,3

Källa: Tillväxtverket och Statistiska centralbyrån